

TEM-analyyseja

26/2010

TYÖVOIMAN REKRYTOINTI TAANTUMASSA – JULKISEN TYÖNVÄLITYKSEN NÄKÖKULMA

Johanna Alatalo – Heikki Räisänen – Mika Tuomaala

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-227-456-4

TYÖVOIMAN REKRYTOINTI TAANTUMASSA – JULKISEN TYÖNVÄLITYKSEN NÄKÖKULMA

Johanna Alatalo – Heikki Räisänen – Mika Tuomaala

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki, Finland
Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, marraskuu 2010

JOHANNA ALATALO – HEIKKI RÄISÄNEN – MIKA TUOMAALA: TYÖVOIMAN REKRYTOINTI TAANTUMASSA – JULKISEN TYÖNVÄLITYKSEN NÄKÖKULMA

Tiivistelmä: Analyysissa tarkastellaan erityisesti vuosien 2008-2009 taantumaa liittyvää työvoiman rekrytoinnin muutosta julkisen työllityksen näkökulmasta. Analyysi koostuu sekä kirjallisuus- ja kuvailevista analyyseistä että regressioestimoinneista ja eloonjäämisanalyyseistä. Aineistona on käytetty julkisen työllityksen avointen työpaikkojen rekisteriaineistosta muodostettua mikroaineistoa sekä työ- ja elinkeinotoimistojen tasoista makroaineistoa.

Analyysi osoittaa, että julkisessa työllityksessä tapahtui huomattava, noin 140 000:n työpaikkailmoituksen volyymin lasku vuonna 2009 edelliseen vuoteen nähden. Lasku kosketti kaikkia ELY-alueita, kaikkia toimialoja ja pääammattiryhmiä.

Verrattuna 1990-luvun lamavuosiin, oli työvoiman kysynnän lasku julkisessa työllityksessä selvästi lyhyempikestoinen vuoden 2009 taantumassa. Myös taantumaa jälkeinen kysynnän kasvu lähti liikkeelle 1990-lukuun nähden lyhyemmän empimisvaiheen jälkeen.

Kysyntä laski voimakkaasti yksityisellä sektorilla ja etenkin pienemmissä yrityksissä. Teollisuustyössä, rakennustyössä sekä kuljetus- ja liikennetyössä työpaikkavolyymit laskivat voimakkaasti. Paikkavolyymi pysyi lähes ennallaan monissa julkisen sektorin ammateissa. Taantumassa lisääntyi jonkin verran provisiopalkkaisten myyntitöiden sekä yrittäjäpaikkojen työpaikkamäärä.

Työpaikkamäärät laskivat eniten Suomen länsi- ja etelä-osissa verrattuna maan itä- ja pohjoisosiin. Työpaikkamäärät eivät laskeneet kovin paljoa Lahden ja Oulun seuduilla, Jyväskylässä, Vaasassa ja Kuopiossa, kun taas Tampereella, Espoossa, Turussa ja Vantaalla paikkamäärät laskivat voimakkaammin. Helsingissä paikkamäärän pudotus oli absoluuttisesti suurin. Työpaikkamäärät kasvoivat vain muutamassa TE-toimistossa.

Työpaikkojen täyttö tehostui taantumassa, näin kävi kaikkien täyttötapojen osalta. Julkisen työllityksen kannalta ”passiivisemmat” täyttömenetelmät yleistyivät ja täyttöprosessi painottui enemmän työnantajan vastuulle työ- ja elinkeinotoimiston aktiivisen roolin sijasta. Julkisen työllityksen kannalta oli olennaista, että kysyntä laski eniten ammateissa, joihin TE-toimiston työnhakijat yleensä sijoittuvat ja kysyntä kasvoi ammateissa, joihin TE-toimiston työnhakijat eivät yleensä sijoitu.

Työpaikat eivät muuttuneet aiempaa epätyypillisemmiksi, vaan ennen kaikkea kyse oli volyymin laskusta.

Asiasanat: rekrytointi, avoimet työpaikat, julkinen työllitys

JOHANNA ALATALO – HEIKKI RÄISÄNEN – MIKA TUOMAALA: RECRUITMENT DURING RECESSION FROM THE PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE POINT OF VIEW

Abstract: This paper discusses the changes in recruitment during the recession in 2008 and 2009 from the public employment service point of view. The analysis includes literature analysis and descriptive analysis as well as regression estimation and survival analysis. The data consists of micro data formed from the register data of vacancies in the public employment service and of Employment and Economic Development Office level macro data.

The analysis shows that there was a substantial decline (140,000) in the volume of vacancies compared to last year. The decline applies to every ELY-centre area, to every sector and to every major occupational group.

During the recession of 2009, the decline in the demand of labour force in public employment service was significantly shorter-term than the one during the depression of the 1990's. In addition, the post-recession ambivalent period was shorter than in the 1990's.

The demand for labour decreased substantially in private sector and, especially, in smaller enterprises. A considerable number of vacancies were lost in industrial sector, constructing business and transportation sector. Instead, employees in public sector suffered little from the recession. The number of vacancies in selling on commission and in entrepreneurship increased slightly.

The decrease in the number of vacancies was steepest in Western and Southern Finland. In Lahti and Oulu areas as well as in Jyväskylä, Vaasa and Kuopio the decrease was small, while Tampere, Espoo, Turku and Vantaa suffered more. The absolute decrease in the number of vacancies was greatest in Helsinki. The number of vacancies increased only in a few of the Employment and Economic Development Offices.

During the recession, vacancies were filled faster than usually; this relates to all means of filling the vacancies. The "passive" filling methods became more generally used and employers took more responsibility in the process. From the public employment service point of view, it was notable that the demand decreased the most in occupations in which PES applicers are usually employed and increased the most in occupations in which PES applicers are usually not employed.

The nature of the jobs available stayed the same; the problem was the decrease in the number of vacancies.

Keywords: recruitment, vacancies, public employment service

Saatteeksi

Tässä julkaisussa tartumme työmarkkinoiden ja työvoimapolitiikan kannalta olennaiseen ja ajankohtaiseen aiheeseen rekrytoinnista taantumatilanteessa. Analyysit tuovat esille runsaasti aivan uutta ja yksityiskohtaista tietoa julkisen työnvälityksen toiminnasta taantumatilanteessa.

Toivomme analyysin tulosten osuvan julkisen työnvälityksen asiantuntijoiden, johtajien ja toimeenpanijoiden työn tueksi. Monista taantumaan liittyvistä tekijöistä on aiemmin tarkasteltu lähinnä vain työvoiman tarjontapuolta ja erityisesti työttömyyttä. Nyt halusimme tuoda keskusteluun työvoiman kysynnän näkökulman ja pohtia myös tuloksista seuraavia työvoimapoliittisia johtopäätöksiä.

Olemme saaneet työmme eri vaiheissa arvokasta apua tutkimusaineistojen ylläpidossa ja kehittämisessä Paula Sardarilta. Käsikirjoitusta käsiteltiin työ- ja elinkeinoministeriössä järjestetyssä työpajassa 22.10.2010. Kiitämme työpajan osallistujia saamistamme kommentteista. Erityisesti kommentaattorina toiminut Varpu Weijola auttoi monilla pätevillä huomioillaan ja kysymyksillään meitä parantamaan lopputulosta. Kiitämme myös Matti Sihtoa saamistamme kommentteista.

Lokakuussa 2010

Johanna Alatalo
Heikki Räisänen
Mika Tuomaala

SISÄLTÖ

1. TUTKIMUSONGELMA, AINEISTO JA MENETELMÄT.....	1
2. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ, SUHDANNEVAIHTELUT JA KOHTAANTO.....	1
2.1 Työvoiman kysyntä 1990-luvun lamassa ja 2009 taantumassa	1
2.2 Tilastotietoa työvoiman kysynnästä pidemmällä aikavälillä	4
2.3 Kohtaanto ja julkinen työnvälitys	7
3. KYSYNNÄN MUUTOKSET VUOSIEN 2008 – 2009 AIKANA	10
3.1 Muutokset kuukausittain	10
3.2 Työnantajat ja työpaikkojen tarjonta.....	12
3.3 Muutokset toimialoittain	15
3.4 Alueellinen muutoskuva	19
3.5 Muutokset TE- toimistotasolla.....	23
4. MUUTOKSET AMMATTIALOITTAIN JA AMMATEITTAIN.....	27
4.1. Avointen työpaikkojen määrän kehitys työnvälityksessä taantumien aikana ammattialoittain	27
4.2 Rekrytoinnit vähenivät kaikissa ammattiryhmissä – mutta lisääntyivät joissakin yksittäisissä ammateissa.....	31
4.3. Myös taantumien aikana rekrytoitiin: taustatekijät erilaisissa ammattiryhmissä.....	35
5. PAIKKOJEN TÄYTTÖPROSESSIEN MUUTOKSET	38
5.1 Kestotekijöihin vaikuttavia seikkoja	40
5.2 Rekrytointiaika.....	42
5.3 Mitkä tekijät liittyvät eri täyttötapoihin?	44
6. PÄÄTELMÄÄ	47
Lähteet.....	49
Liitteet	51
TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt.....	58

1. TUTKIMUSONGELMA, AINEISTO JA MENETELMÄT

Millaista on työvoiman kysyntä taantumassa? Epätuupillistyvätkö työt? Mihin ammatteihin ja toimialoihin taantuma vaikuttaa eniten? Miten työvoiman kysyntä muuttuu eri alueilla? Miten rekrytointiprosessi muuttuu taantumassa? Tässä paperissa pyritään vastaamaan näihin kysymyksiin.

Vuoden 2009 taantumassa kokonaiskysynnän lasku oli jopa rajumpi kuin 1990-luvun laman alkuvuonna. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että taantumun kesto ajoittui lähinnä yhdelle vuodelle (2009) ja vaikutukset työllisyyteen ja työttömyyteen ovat jääneet paljon pienemmiksi kuin 1990-luvun lamas- sa. Analyysissä käsitellään taantumun yleistä työvoiman kysynnän käsitteellistä puolta ja tutkitaan empiirisesti makrotasolla 2008-2009 taantumaa 1990-luvun lamavuosiin verraten.

Aineistostamme nähdään, että avoimet paikat julkisessa työnvälityksessä vähenivät lähes kaikilla toimialoilla, alueilla ja ammattiryhmissä. Kuitenkin myös taantumun aikana avoimia paikkoja ja rekrytointeja on ollut yllättävänkin paljon. Tässä analyysissä tarkastellaan työvoiman rekrytointia taantumassa, erityisesti vuosien 2008-2009 tilanteessa. Tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa siitä, kuinka työvoiman rekrytointi muuttuu taantumassa ja mitkä tekijät ovat muutosten taustalla. Laaja rekrytointeja koskeva mikroaineisto mahdollistaa yksityiskohtaisen tarkastelun vuosien 2008-2009 muutoksista työ- ja elinkeinotoimistojen tasolla, ammattien ja toimialojen sekä työnantajien, alueiden, ja paikkojen täyttöprosessien kannalta eritellen.

Keskeinen analyysiaineisto on julkisen työnvälityksen kattava avointen työpaikkojen rekisteriaineisto vuosilta 2008-2009. Analyysia varten näiden kahden vuoden rekisteriaineistot on yhdistetty uudeksi mikroaineistoksi, jossa on kaikkiaan 538 511 riviä. Muuttujia on useita kymmeniä. Aineistoon on muodostettu myös aikamuuttujia, joilla taantumun syklisyyttä koetetaan hakea paremmin esille. Toinen empiirinen aineisto on TE-toimistotasoinen makroaineisto, jolla pyritään analysoimaan toimistojen välisiä eroja ja kehityspiirteitä. Tässäkin keskitytään vuosiin 2008-2009 ja näiden väliseen muutokseen. Lisäksi aineistoina käytetään tilastokeskuksen sekä työ- ja elinkeinoministeriön talous- ja työvoimatilastoja. Tutkimusmenetelminä käytetään kirjallisuusanalyysia, kuvailevia tilastollisia analyyssejä sekä logistisia regressiomalleja ja eloonjäämisanalyysia.

2. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ, SUHDANNEVAIHTELUT JA KOHTAANTO

2.1 Työvoiman kysyntä 1990-luvun lamassa ja 2009 taantumassa

Viimeaikoina koettua taantumaa on verrattu 1990-lamaan sen vuoksi, että BKT:n muutos on ollut jopa rajumpi kuin 1990-luvulla. Molemmilla kerroilla Suomea on kohdannut raju negatiivinen kysyntäshokki. Kuitenkin sekä syyt että seuraukset ovat olleet hyvin erilaisia.

Vuosina 2008-2009 Suomen viennin määrä romahti enemmän kuin missään muussa OECD-maassa ja Suomen BKT supistui jyrkemmin kuin milloinkaan rauhan aikana (Rouvinen ja Ylä-Anttila 2010); tässä mielessä vuonna 2009 koettu taantuma oli jopa rajumpi kuin 1990-luvun lama. Myös Alho ja Kiander (2009) katsovat, että kyseessä oli Suomen osalta poikkeuksellisen syvä kysyntäshokki 2009 alussa (kysyntäshokki myös 1993, mutta lievempi). Alho ja Kiander (2009, 27) toteavat, että työttömyyden ja työllisyyden muutokset olivat 1990-luvulla Suomessa niin suuria, että niissä ei voinut olla kysymys vain talouden rakenteellisista muutoksista, pikemminkin kysymys oli jyrkästä makrotaloudellisesta häiriöstä ja sen jälkeisestä toipumisesta.

Tuotantorakenteen tehottomuudella oli kuitenkin merkitystä. 1980-luvun lopulla rahamarkkinoiden vapautuminen toi esiin piilevänä olleen tehottomuuden tuotantorakenteessa, joka johti korkeaan

avoimeen työttömyyteen, korkokannan korkeus puolestaan pahensi ongelmaa. 2000-luvulla tilanne on ollut toinen. 2009 taantuma ei ole samassa määrin aiheuttanut rakennemuutoksia, sillä taustalla ei ole ollut samanlaisia tuotantorakenteen tehottomuuteen ja markkinoiden toimimattomuuteen liittyviä tekijöitä kuin 1990-luvulla. Sen sijaan 2009 taantumana aikana menossa on samanaikaisesti ollut jo aiemmin alkanut teollisuuden rakennekriisi, jonka syyt eivät kuitenkaan liity rahamarkkinoiden avoimuuden puutteeseen tai hyödykemarkkinoiden kilpailun vähäisyyteen. Sopeutuminen nykyiseen rakennekriisiin ja samanaikaiseen taantumaan on kuitenkin vähintään yhtä haasteellista kuin 1990-luvulla. Alho (2009) analysoi tilannetta, jossa taloutta kohtaa samanaikaisesti taantuma ja rakennekriisi; erityisesti analyysin kohteena ovat sopeutumiskeinot. Alho ja Kiander (2010) puolestaan analysoivat tekijöitä, jotka vaikuttavat työmarkkinoiden sopeutumiseen 2009 taantumana jälkeen.

Yksi keskeinen ero 1990-luvun lamassa ja 2009 taantumassa on ollut myös ero korkotasossa; 1990-luvulla korkea korkokanta yhdistettynä korkeaan velkaantuneisuusasteeseen johti likviditeettiongelmiin, konkurssseihin ja työttömyyden kasvuun aivan toisella tavalla kuin 2009 taantumassa. Pohjolan (1998, 309) mukaan reaalisien korkokannan kasvu 1980-luvun lopulla selittääkin lähes puolet työttömyyden kasvusta 1990-luvulla. 2009 taantumassa on katsottu, että työttömyys on kasvanut suhteessa BKT:n muutokseen vain vähän; yhtenä taustatekijänä voi ajatella olleen juuri sen, että matala korkotaso on mahdollistanut ns. työvoiman hamstrauksen, toisin kuin 1990-luvun lamassa, jolloin erittäin korkea korkotaso ei jättänyt tälle tilaa. Myös odotukset taantumana kestosta ovat ehkä nyt olleet toisenlaiset.

Alho ja Kiander (2009, 29-30) arvioivat myös vuonna 2009 tehtyjen veropoliittisten muutosten (tuloverojen kevennys, työnantajien kela-maksun poisto, elintarvikkeiden arvonlisäveron alennus ja toisaalta yleinen arvonlisäverokannan nosto sekä muiden välillisten verojen kiristykset) työllisyysvaikutuksia. He toteavat, että KELA-maksun poisto oli suhdannepoliittisesti järkevä ja että se käytännössä merkitsi sisäistä devalvaatiota vientiteollisuudelle (jossa KELA-maksu oli korkein, 3,9 %). Tuloveron kevennys ja ruoan ALV:n lasku puolestaan lisäsivät kuluttajien ostovoimaa ja tukivat siten työllisyyttä. Negatiivisia työllisyysvaikutuksia oli yleisellä ALV:n nostolla sekä muiden välillisten verojen kiristämällä, mutta ne olivat huomattavasti pienempiä (0,2 % ja 5 000 henkilötyövuotta). Yhteensä näiden veromuutosten vaikutus oli 18 000 henkilötyövuotta.

Kun 2009 koettu kysyntäshokki oli poikkeuksellisen voimakas, miksi sitten työllisyys on heikentynyt huomattavasti vähemmän? Erot korkotasossa, velkaantuneisuudessa ja harjoitetussa politiikassa selittävät pitkälti eroja 1990-luvun ja 2009 taantumana työllisyydessä. Pohjola (2010) tarjoaa vielä yhden lisäselityksen. Hänen mukaansa 2009 koettu taantuma ei itse asiassa ollut erityisen syvä siksi, että se ajoittui vain yhdelle vuodelle ja sitä edelsi harvinaisen voimakas korkeasuhdanne. Sekä Suomessa, Saksassa että Yhdysvalloissa BKT vuonna 2009 tippui vuoden 2005 tasolle – Suomi eroaa Saksasta ja Yhdysvalloista ennen kaikkea siksi, että taantumana edeltänyt korkeasuhdanne oli meillä poikkeuksellisen voimakas. Pohjolan mukaan (emt.) 1990-luvun lama oli huomattavasti syvempi; silloin menetettiin kuuden edellisen vuoden kasvu (1993 tuotanto oli vuoden 1986 tasolla) ja vieläkin syvempi oli vuosien 1917-1918 kriisi, jolloin menetettiin 15 vuoden kasvu. Pohjola toteaa kuitenkin, että yhden vuoden havainnoista ei voi päätellä mitään taantumana syvyydestä ja vasta tulevien vuosien talouskasvu näyttää, kuinka syvä taantuma loppujen lopuksi oli.

Taulukko 1. 1990-luvun laman ja 2009 taantumun piirteiden vertailua

	1990-luvun lama	2009 taantuma
Reaalikorko	Erittäin korkea; voimakas reaalikoron nousu 1980-luvun lopulla; supisti työvoiman kysyntää ja johti rajuun työttömyyden kasvuun; velkadeflaatio	Matala korkotaso; 1990-lukuun verrattuna myös reaalikorko matala; loiventanut työvoiman kysynnän pudotusta ja mahdollistanut jossain määrin työvoiman hamstrauksen
Työvoiman kysynnän reaalipalkkajousto	Oli kasvanut jo 1990-luvulle tultaessa (pääomaliikkeiden vapautuminen mahdollisti nopean reagoinnin pänoshintojen muutokseen)	Tilanne samankaltainen nykyisin; ei ehkä ole jatkuvasti kasvanut
Julkisen kysynnän muutokset	Voimakkaasti myötäsyklisiä; voimistivat yrityssektorin työllisyyden alenemista	Vastasyklisiä
Yritysten velkaantuneisuus	Suurta; likviditeetti rajoitteena; työllisyys jopa alempi kuin kysyntätilanteen perusteella olisi pitänyt olla; kärjisti muutenkin korkean korkotason vaikutuksia	Yritysten velkaantuneisuus ei laaja ongelma; likviditeettiongelmat huomattavasti vähäisempiä
Tuotantorakenteen rakennemuutos	Rahamarkkinoiden vapautuminen toi esiin tuotantorakenteen piilevänä olleen tehottomuuden	Tuotantorakenteessa ei samanlaista tehottomuutta kuin 1990-luvulla; kuitenkin samanaikaisesti taantumun kanssa on ollut meneillään jo aiemmin alkanut teollisuuden rakennekriisi
Yhteenvedo	Korkea korkotaso ja velkaantuneisuus yhdistettynä tuotantorakenteen tehottomuuteen	Suomella monia vahvuuksia kriisin alkaessa; yritykset vähemmän velkaantuneita ja tuotantorakenne tehokkaampi; korkotaso hyvin matala

Vaikka kriisit eroavat niin taustatekijöiden kuin niiden aikana noudatetun politiikankin suhteen, kummankin kriisin välittymismekanismit ovat kuitenkin periaatteessa samankaltaisia eli vientikysynnän heikkeneminen heijastuu rakennusosalalle ja palveluihin viiveellä. Erona on ollut paitsi julkisen sektorin reagointi, myös se, kuinka voimakkaasti kriisi on kohdistunut pääomaintensiiviseen vientiteollisuuteen ja kuinka voimakkaasti työvaltaisille kotimarkkina-aloille. Lisäksi 1990-luvun laman ja 2009 taantumun syyt, taustatekijät ja harjoitettu politiikka ovat poikenneet merkittävästi. Kaikki nämä tekijät selittävät osaltaan sitä, miksi työttömyys 2009 taantumassa on noussut huomattavasti vähemmän kuin 1990-luvun lamassa. Työllisyyskehitys 2009 ja 2010 on ollut myös parempaa kuin useimmat ennustelaitokset odottivat lyhyen aikavälin ennusteissaan.

Näiden tekijöiden voi tulkita heijastuvan myös avointen työpaikkojen määrässä. Vaikka avointen paikkojen määrä aineistossamme on laskenut huomattavasti, niin toisaalta pudotuksen voi ajatella olleen odotettua matalampi suhteessa BKT:n laskuun. Taantumankin aikana työvoimaa on rekrytoitu kohtuullisen paljon. Osin selityksenä on kuitenkin myös se, että merkittävä osa rekrytoinneista liittyy joko työvoiman poistuman tai vaihtuvuuden korvaamiseen.

2.2 Tilastotietoa työvoiman kysynnästä pidemmällä aikavälillä

Työvoiman kysynnän tarkastelu tarkoittaa yleensä tarkasteluja työllisistä. Avoimet työpaikat ovat osa työvoiman kysyntää. Avoimet työpaikat muodostavat työllisyyden lisäksi niin sanotun potentiaalisen työllisyyden. (Heinonen ym. 2004).

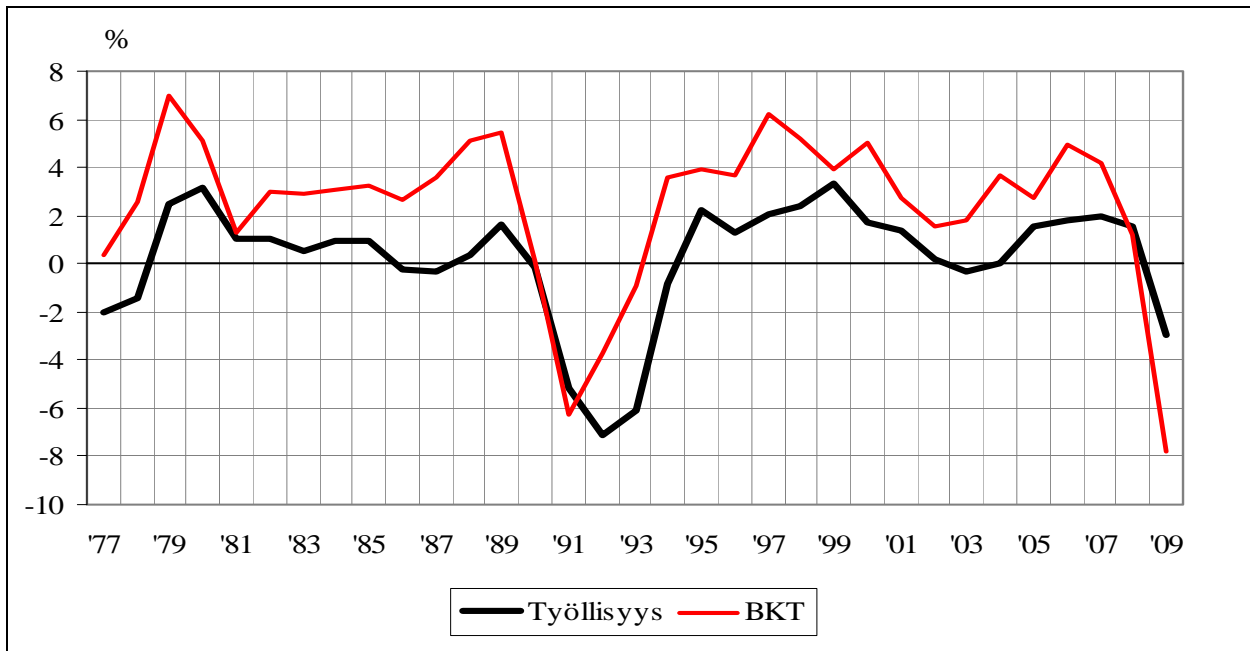
Tässä luvussa tarkastellaan työvoiman kysyntää sekä työllisten että avointen työpaikkojen osalta. Tarkastelu-aika on useamman vuosikymmenen pituinen. Näin seurantaan on saatu myös edellinen voimakas ja pitkäkestoinen taantuma 1990 -luvun alkupuolelta.

Tarkastelu painottuu nimenomaan suhdannevaihteluiden kuvaukseen. Suhdannevaihteluiden lisäksi työvoiman kysynnässä tapahtuu rakenteellista muuttumista. Myrskylä (2010) on mm. taantumaa ja työttömyyttä koskevassa analyysissään tuonut esille seuraavat työvoiman rakenteelliset muutos-suunnat: suomalainen työvoima ikääntyy, työvoiman koulutustaso paranee ja palvelualojen osuus työmarkkinoilla kasvaa.

Työpaikkojen määrät kasvavat Myrskylän mukaan vain koulutetuilla. Työllisten määrien muutosprosentit koulutusasteen mukaan ovat vuodesta 1987 vuoteen 2008 olleet:

• perusaste	-56
• keskiaste	+23
• alin korkea-aste	+14
• alin korkeakoulutut.	+119
• väh. ylempi korkeak.	+138

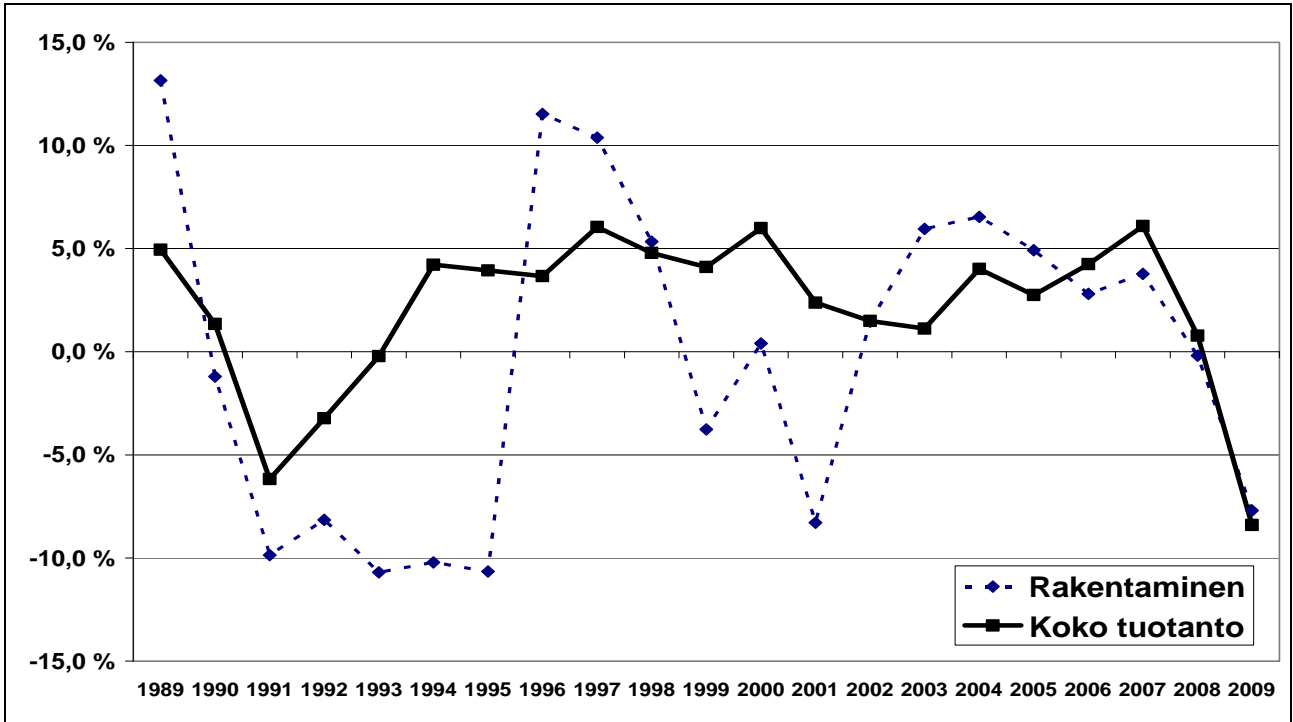
Työllisyyskehitys on seurannut tuotannon vaihtelua noin puolen vuoden viiveellä. Yleensä BKT:n muutokset edellisvuoteen ovat olleet prosenteissa suurempia kuin työllisyyden muutokset. Vuosina 1992 ja 1993 työllisyyden muutokset ovat kuitenkin olleet suurempia kuin BKT:n muutokset. Viimeisessä taantumassa näin ei ole päässyt käymään. Työllisyyden vähenemä prosenteissa on ollut selvästi vähäisempää kuin kokonaistuotannon lasku.

Kuvio 1. BKT:n ja työllisten määrien vuotuiset muutokset 1977 – 2009

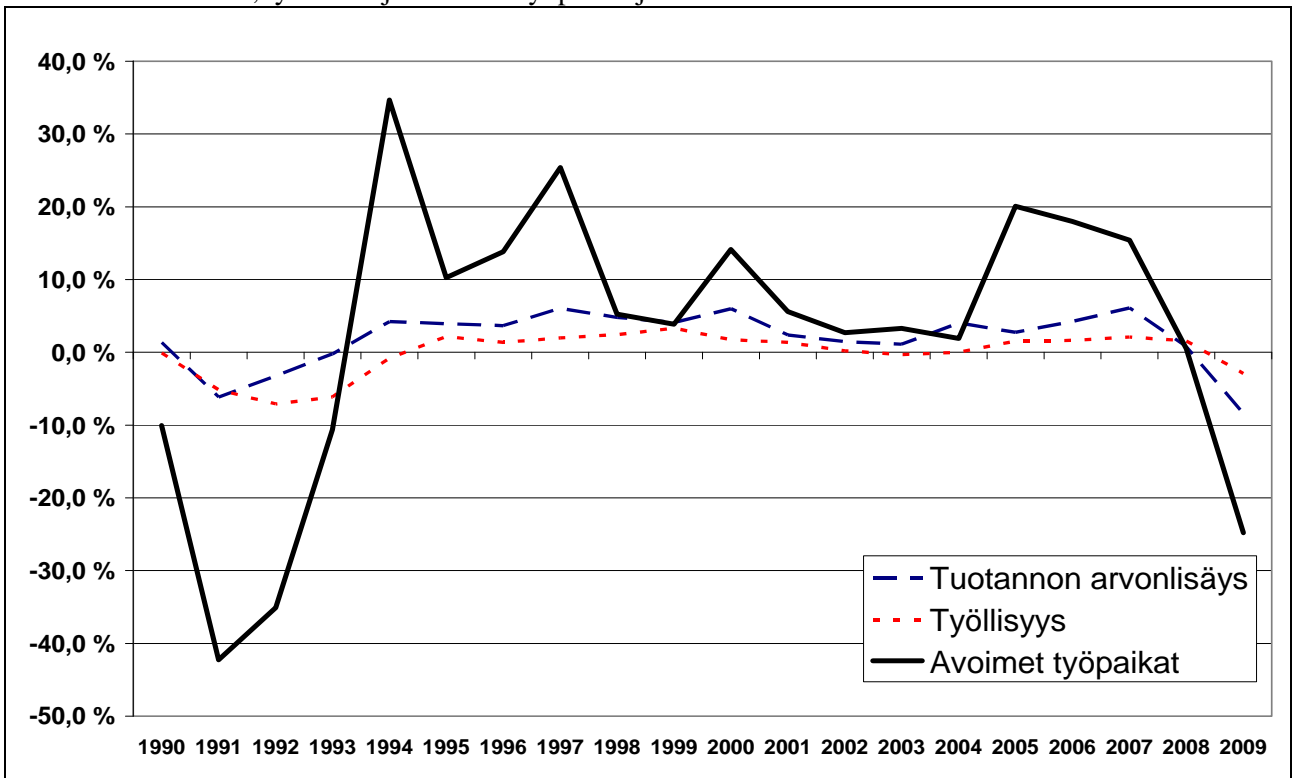
Lähde: Tilastokeskus

Työllisyyden edellyttämä kokonaistuotannon kasvukynnys, eli se talouden kasvun taso, joka tarvitaan työllisyyden ylläpitoon, oli ennen 90-luvun lamaa runsaat 2,5 prosenttia, mutta on sen jälkeen laskenut noin 1,5 prosenttiin. Työttömien määrät ovat viime aikoina seurailleet kokonaistuotannon muutosta niin, että yhden BKT -prosenttiyksikön muutos on yleensä johtanut puolen vuoden kuluttua päinvastaiseen noin 17 500 hengen työttömyyden muutokseen.

Tuotannon vuotuiset muutokset päätoimialoilla poikkeavat usein paljon koko tuotannon vuotuisesta muutoksesta. Toimialoilla muutokset ovat yleensä suhteellisesti suurempia kuin koko taloudessa, tämän lisäksi tuotannon muutokset eri toimialoilla ajoittuvat eri lailla. Esimerkiksi rakennusala voidaan 1990 laman pohjalta pitää hyvin muutosherkkänä alana. Toipuminen suurista kansantuotoksen laskuista on rakennusosalalla aikaisemmin kestänyt pitkään. Viimeisimmässä taantumassa rakennusalan suhdanneherkkyys on muihin toimialoihin nähden kaventunut. Rakennusalan taantuma on helpottanut mm. alalle kohdennettua elvytystoimia.

Kuvio 2. Tuotannon määrien vuotuiset muutokset koko taloudessa sekä rakennusalalla 1989 – 2009

Muutokset avoimien työpaikkojen määrissä ovat olleet selvästi suurempia kuin muutokset tuotantovolyymeissa tai työllisyydessä. Taloudellisessa toimeliaisuudessa tapahtuvat muutokset heijastuvat avointen työpaikkojen määriin nopeammin kuin työllisten määriin. Avointen työpaikkojen muutoksia seurataan tämän vuoksi tarkkaan mm. TEM:n lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteessa. Paikkamäärien muutokset saattavat indikoida suhdannekäänteitä.

Kuvio 3. Tuotannon, työllisten ja avointen työpaikkojen määrien vuotuiset muutokset 1990 – 2009

Avointen työpaikkojen määrä muuttuu suhdannekäänteissä eri lailla eri ammattialoilla. Käänteeseen huonompaan on näkynyt ensin teollisen työn, rakennustyön sekä kuljetus- ja liikennetyön avointen työpaikkojen vähenemisenä.

Käännettä parempaan voidaan tässä vaiheessa tarkastella kunnolla vain 1990 -luvun laman osalta. Tuolloin lamasta toipumisessa ei ollut havaittavissa selviä ammattikohtaisia eroja.

Suhdannevaihteluiden lisäksi avointen työpaikkojen määrien muutoksiin vaikuttavat pidemmät muutostrendit. Avoimissa työpaikoissakin on ollut selvää trendinomaista kehittymistä joillakin ammattialoilla. Mm. kysyntä kaupallisen työn ammatteihin on lisääntynyt, vastaavasti maa- ja metsätaloudessa avointen työpaikkojen määrissä on ollut laskeva trendi.

Avointen työpaikkojen määrissä eri alueilla on myös havaittavissa pidempikestoisia trendejä. Edellisestä, 1990 -luvun lamasta ovat työpaikat lisääntyneet eniten Uudellamaalla. Eniten 90 -luvun lamaa edeltävästä työpaikkatasosta ollaan viime aikoina oltu jäljessä Lapissa, Kainuussa ja Etelä-Savossa.

Alueiden suhdanneherkkyys näyttäisi vaihtelevan. Avointen työpaikkojen määrien pohjalta näyttäisi, että suhdanneherkempiä alueita ovat olleet Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Häme. Vähiten avointen työpaikkojen määrissä on ollut vaihteluja Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa sekä Kainuussa. Avoimet työpaikat lähtivät selvään laskuun viimeisimmän taantumien osalta ensin Varsinais-Suomessa, Kaakkois-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla, viimeisenä kysyntä kääntyi laskuun Hämeessä, Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Etelä-Savossa.

2.3 Kohtaanto ja julkinen työnvälitys

Työmarkkinoiden kohtaantofunktio (hiring function, matching function) selittää työttömien virtaa pois työttömyydestä (Layard ym. 2005, 216-220). Sen mukaan kohtaannon tehokkuus riippuu positiivisesti sekä avoimien työpaikkojen että aktiivisten työnhakijoiden määrästä. Taantumien aikana aktiivisten työnhakijoiden määrä lisääntyy ja työnantajien on helpompaa löytää sopiva työntekijä. Tämän pitäisi teorian mukaan näkyä rekrytointiprosessin tehostumisena. Tyypillisesti rekrytointiongelmien määrä nouseekin noususuhdanteessa ja laskee taantumassa. Toisaalta työnhakijan mahdollisuudet löytää työpaikka heikkenevät taantumassa, kun avoimien paikkojen suhde työnhakijoiden määrään laskee. Jos vakanssiaste on hyvin matala, etsinnän tehokkuuden lisääminen ei juuri vaikuta työllistymisen todennäköisyyteen.

Kohtaannon tehokkuutta kuvataan usein UV-käyrällä (beveridge-käyrällä) ja sen siirtymisellä. UV-käyrä voi siirtyä ulommaksi esimerkiksi siksi, että etsinnän tehokkuus syystä tai toisesta laskee. Etsinnän tehokkuus voi laskea vaikkapa kannustinongelmien vuoksi tai siksi, että pitkäaikaistyöttömien osuus nousee.

Julkinen työnvälitys on yksi keskeinen työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa edistävä markkinapaikka. Työvoiman tarjontapuolella työttömyysturvallainsäädäntö ohjaa työttömät työnhakijat käyttämään julkisen työnvälityksen työvoimapalveluja. Tämä on yksi syy, miksi kattavuus työttömien työnhakijoiden osalta on korkea ainakin rekisteröitymisen tasolla. Laki julkisesta työvoimapalvelusta velvoittaa myös työnantajat ilmoittamaan työvoiman käytön muutoksista työvoimaviranomaisille. Käytännössä työnantajat voivat käyttää valitsemiaan työvoiman hakukanavia ilman, että avointen työpaikkojen ilmoittamatta jättämisestä seuraisi minkäänlaisia sanktioita.

Julkisessa työnvälityksessä kohtaannon tehokkuutta on tutkittu mm. Saksassa lisäämällä työvoimajärjestäjävirkeilijöitä 14:ssä työvoimatoimistossa niin, että virkeilijät / työttömät työnhakijat – suhdeluvuksi muodostui 1:50, kun muissa toimistoissa suhdeluku oli 1:100. Kokeilun perusteella kuormituksen vähentäminen johti mukana olevissa toimistoissa työttömyysasteen laskuun yhdellä prosenttiyksiköllä, kun näitä muilta ominaisuuksiltaan vastaavissa verrokkitoimistoissa vastaava lasku oli 0,5 %-yksikköä. Vaikutukseksi jäi siten 0,5 %-yksikköä. Aiemmat vastaavat tulokset Saksasta ja Sveitsistä olivat vaihtelevia. (Hainmueller – Hofmann – Krug – Wolf 2009).

Kohtaannon tehokkuutta tarkastellaan yleensä sillä ajalla, jonka työmarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan yhteensovittaminen vie. Tätä voidaan mitata avointen työpaikkojen avoinna olon kestolla. Davis, Faberman ja Haltiwanger (2010) ovat havainneet Yhdysvalloissa suurempien työnantajien vakanssien täyttöprosessin pienempiä hitaammaksi: alle 250 hengen toimipaikoissa täyttö kesti keskimäärin 15-17 päivää ja yli 1000 hengen toimipaikoissa 38 päivää (emt., 3). Samaten suuremmat ammattitaitovaatimukset voivat nostaa vakanssien avoinna olon kestoa (emt., 10). Toimiala, kasvuaste ja vaihtuvuus vaikuttivat myös rekrytointiin ja vakanssien lopputuloksiin.

Yksi tapa avointen työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon parantamiseen ovat työhönsoitukset. Ruotsissa suoritetussa satunnaiskokeessa tutkittiin osoitusten tuloksia. Huomattava osa, kolmannes, osoituksista ei johtanut työhakemukseen. Tieto tehostetusta seurannasta lisäsi etenkin nuorten hakemuksia. Työttömyyden keston ei kuitenkaan havaittu mitään vaikutuksia. (Engström – Hesselius – Holmlund 2009).

Miksi työnantajat sitten rekrytoivat? Tähän on kolme periaatteellisesti erilaista syytä: 1) poistuman korvaaminen, 2) vaihtuvuuden korvaaminen ja 3) uudet työpaikat. Poistumalla tarkoitetaan poistumaa työvoimasta (esimerkiksi eläköityminen, maastamuutto, koulutukseen tai varusmiespalvelukseen lähtö, kuolema, pitkät vapaat, siirtyminen muutoin työmarkkinoiden ulkopuolelle). Vaihtuvuus merkitsee sitä, että työlliset vaihtavat työpaikkoja. Uudet työpaikat ja poistuman korvaaminen ovat aidosti sellaisia, joihin on löydettävä työntekijöitä nykyisten työllisten ulkopuolelta. Sen sijaan vaihtuvuus merkitsee työmarkkinoiden kannalta vain työvoiman uudelleenallokaatiota, mutta yrityksen tai toimipaikan kannalta se vastaa täysin poistumaa. Vuonna 2009 Suomen taloudessa uudet työpaikat edustivat 40 %:n osuutta työvoiman hankinnasta, kun poistuma ja vaihtuvuus edustivat 56 %:n osuutta. Loppu 4 % oli erittelemättömiä muita syitä (Tuomaala 2010, 7). Joka tapauksessa selvä enemmistö rekrytoinnin syistä on muuta kuin työllisyyteen liittyviä tekijöitä.

Julkisen työnvälityksen kannalta rekrytointia tarkastellen on syytä muistaa, että työsuhteita solmitaan paljon myös ilman avoimia työpaikkoja (ks. esim. Noll – Heckmann – Rebien 2009, Farm 2009). Farm toteaaakin, että kohtaantofunktio on harhaanjohtava relaatio, koska vakanssivaranto ei ole rekrytoinnin määrittäjä, vaan sen sijaan rekrytointivirta on vakanssien määrittäjä (emt., 1). Hän katsookin, että yritykset luovat ”vakansseja” yhdessä mielessä (rekrytointiprosessit) välttääkseen ”vakansseja” toisessa mielessä (täyttämättömät tehtävät) (emt., 4).

Tässä artikkelissa tarkastellaan rekrytointia julkisen työnvälityksen näkökulmasta, toisin sanoen sille ilmoitettujen avointen työpaikkojen kannalta. Keskeisin aineisto on työpaikkailmoitustasoinen mikroaineisto¹, jolloin kussakin ilmoituksessa on joko yksi tai useampia avoimia työpaikkoja (ks. Räisänen 2004, 11-2).

Tarkastelussa on siis huomattava, että kaikki avoimeksi ilmoitetut työpaikat eivät ole mukana. Työ- ja elinkeinotoimistoihin on viime vuosien aikana ilmoitettu noin 40 prosenttia kaikista avoimista paikoista. TE -toimiston käyttö työvoiman hankinnassa on ollut suhteellisesti yleisempää julkisten palvelujen ja kaupan aloilla. Vastaavasti vähäisintä TE -toimiston käyttö on ollut maa- ja metsätalouden, rakennusalan sekä teollisuuden aloilla. (Tuomaala 2010, 13)

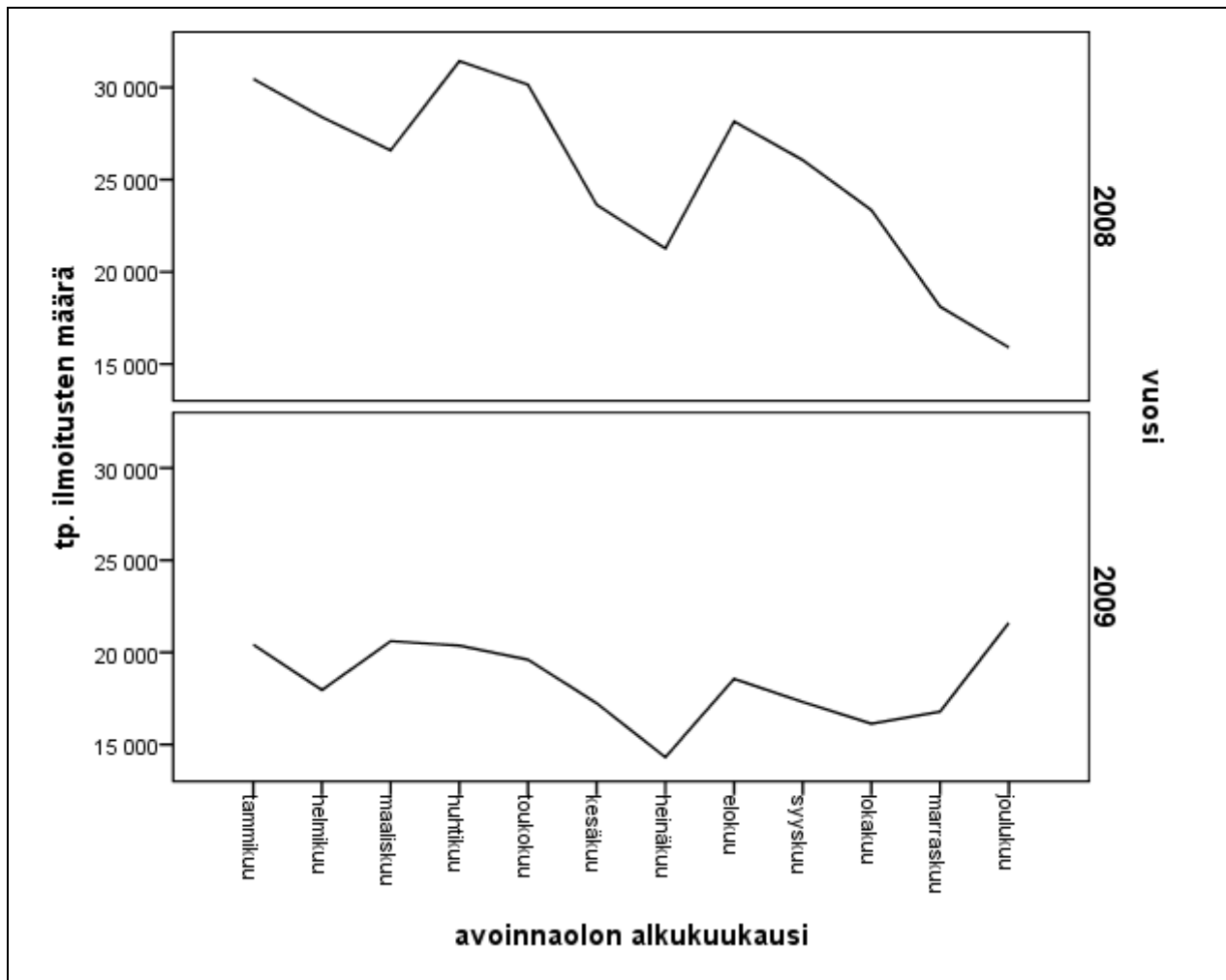
¹ Aiemmin on (Räisänen – Tuomaala 2010, 28-9) esitetty varauksia työpaikkatietojen laadulle mm. kesätyöpaikkojen ja muiden volyymiltaan suurten, mutta lyhytkestoisten töiden takia, moninkertaisten työpaikkailmoitusten vuoksi, kuten esimerkiksi työvoiman vuokrausyritysten julkiseen työnvälitykseen useisiin TE-toimistoihin ilmoittamien paikkojen takia. On myös mahdollista, että joitain tulostavoitteisiin kytkeytyviä tietoja pyritään yksittäistapauksissa manipuloi-
maan. Suurta aineistomassaa käsiteltäessä ja kokonaistasolla tulkittaessa aineiston laadulliset ongelmat eivät ole huomattavia. Yksityiskohdissaan työpaikkatietojen laatuun on kuitenkin liitettävä varauksia.

3. KYSYNNÄN MUUTOKSET VUOSIEN 2008 – 2009 AIKANA

Tässä kuvailevassa empiirisessä osuudessa tarkastellaan kysynnän muutoksia aluksi kuukausittain (3.1), sitten työnantajien mukaan (3.2), toimialoittain (3.3), alueittaisesta näkökulmasta (3.4) sekä työ- ja elinkeinotoimistotasolla (3.5). Kaiken kaikkiaan julkisen työnvälityksen ilmoitukset vähenivät vuodesta 2008 vuoteen 2009 noin 140 000 ilmoituksella. Työpaikkailmoitukset vähenivät lähes kaikilla alueilla, toimialoilla ja ammattiryhmissä. Kuitenkin myös taantumun aikana rekrytoitiin työntekijöitä ja ilmoitusten volyyymi on ollut muutamien vuosien takaisella tasolla.

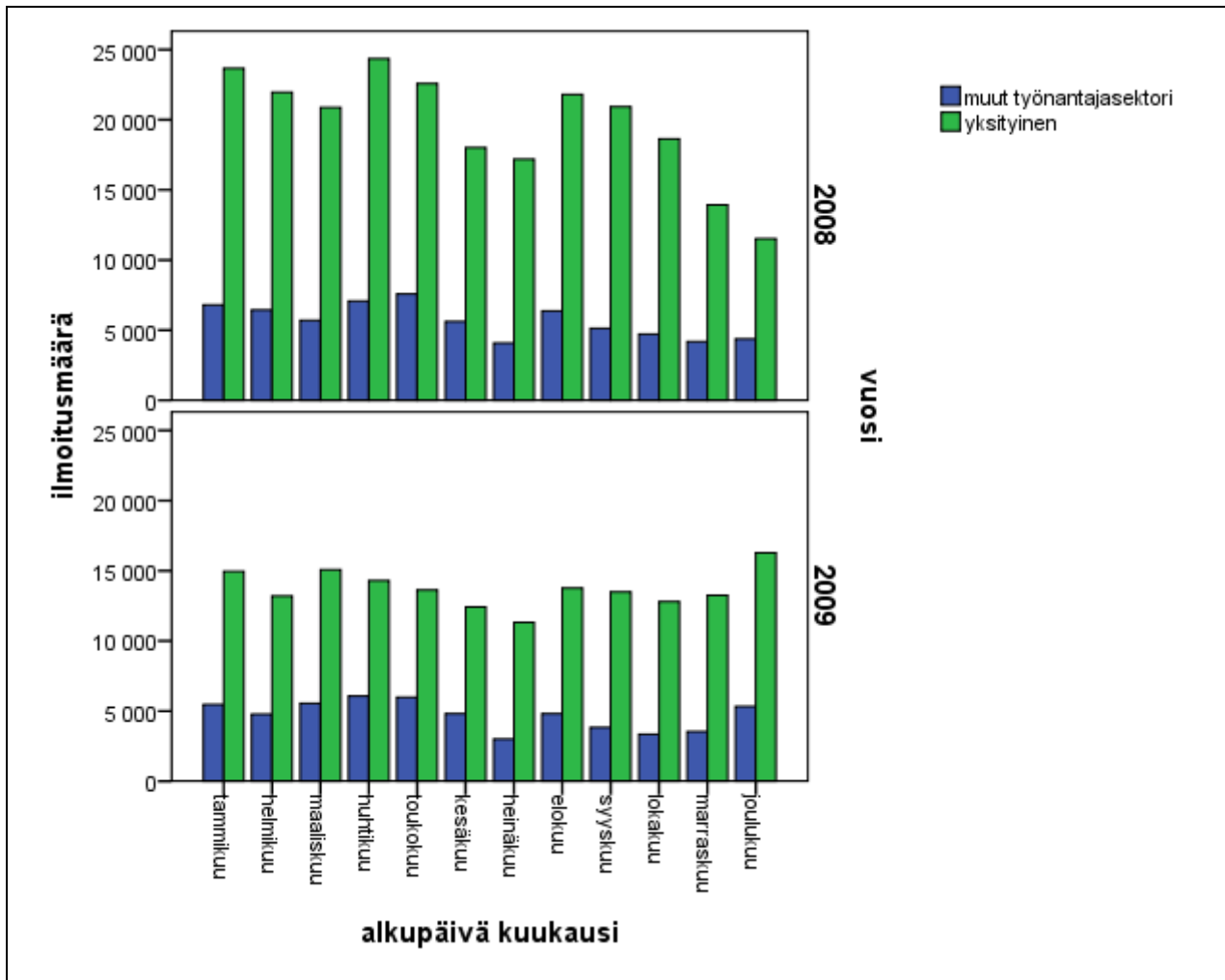
3.1 Muutokset kuukausittain

Kuvio 4. Työpaikkailmoitusten avausmäärät kuukausittain v. 2008-2009

Työpaikkailmoitusten avausmäärät osoittavat kuinka rekrytointi supistui trendinomaisesti koko vuoden 2008 ajan. Vuonna 2009 supistuminen jatkui edelleen vuoden alkupuoliskolla, kunnes se pysähtyi ja vuoden viimeisinä kuukausina volyyymi kääntyi nousuun.

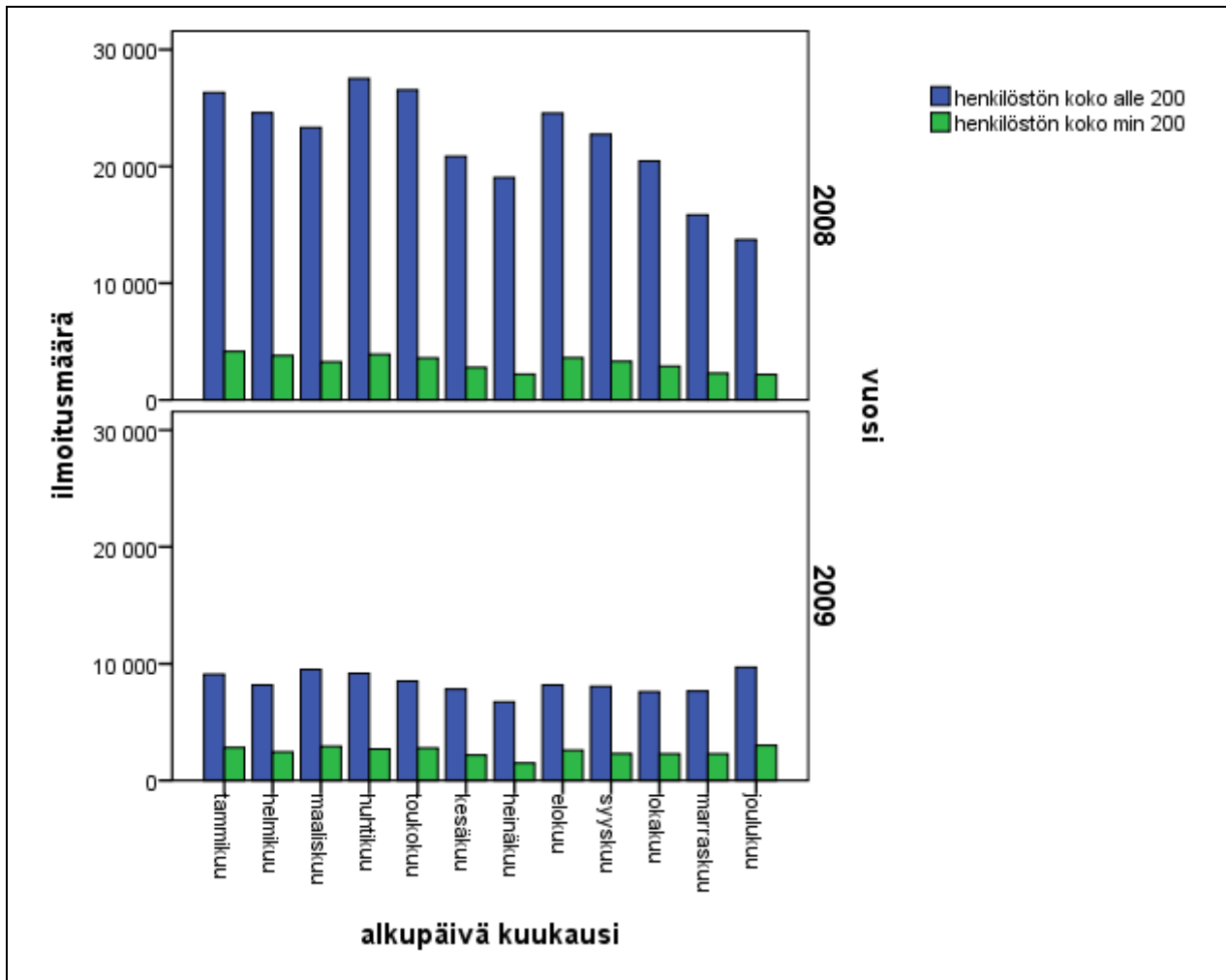
Kuvio 5. Ilmoitusmäärät työnantajasektoreittain ja kuukausittain

Kuviosta 5 nähdään, että työpaikkailmoitusten määrä alkoi laskea jo syyskuussa 2008 nimenomaan yksityisellä sektorilla. Keväällä 2009 (maalis-huhtikuu) näkyy pieni kohoaminen ilmoitusmäärässä. Kyseessä on tyypillinen kausivaihteluun liittyvä ilmiö, mutta 2009 ilmoitusmäärän kasvu näinä kuukausina oli poikkeuksellisen vaatimaton. Kaiken kaikkiaan vuoden 2009 ilmoitusmääriä yksityisellä sektorilla leimaa tason pudotus tavanomaisesta sekä se, että erot kuukausien välillä ovat melko pieniä. Ilmoitusmäärissä nimenomaan yksityisen sektorin osalta näkyy vuoden 2009 lopulla tapahtunut positiivinen käänne (joulukuu 2009).

Tarkasteltaessa ilmoitusmääriä kuukausitasolla työnantajan koon mukaan nähdään myös, että ilmoitusmäärät alkoivat laskea erityisesti pienissä ja keskisuurissa työpaikoissa (henkilöstön koko alle 200) syyskuulta 2008 lähtien. Ilmoitusmäärät laskivat samaan aikaan myös suuremmissa työpaikoissa (henkilöstön koko yli 200), mutta kuitenkin loivemmin:

Kuvio 6 Ilmoitusmäärät henkilöstökoon mukaan kuukausittain

Kun kahdesta edellisestä kuvioista nähtiin, että työpaikkailmoitukset vähenivät erityisesti yksityisellä sektorilla ja erityisesti alle 200 henkilön työpaikoissa, voi tulkita, että etenkin taantuman alkuvaiheessa muutokset koskivat erityisen selvästi pk-sektoria.

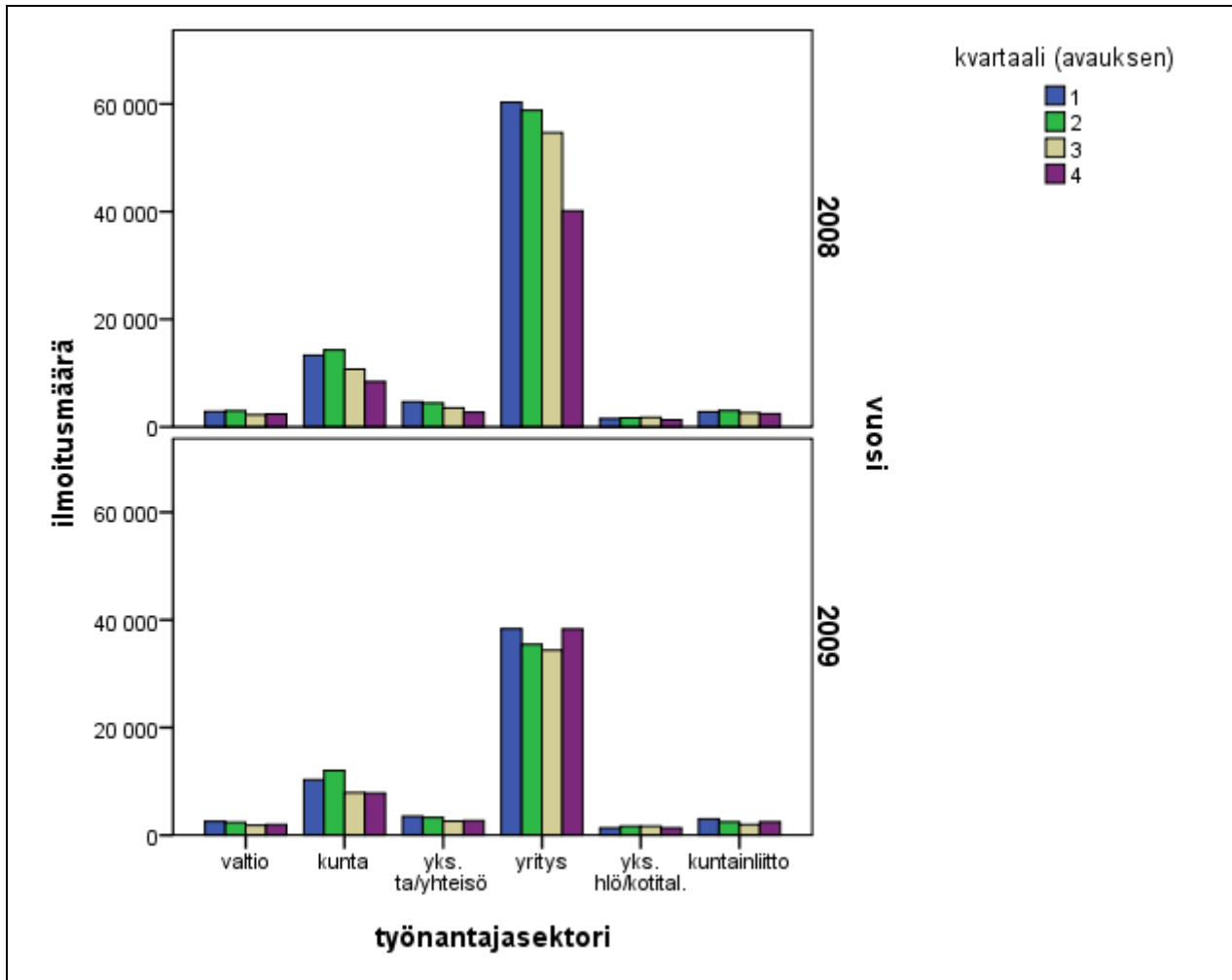
3.2 Työnantajat ja työpaikkojen tarjonta

Millaiset työnantajat sitten muuttavat toimintaansa taantuman oloissa? Työpaikkailmoitusten määrät laskivat kaikissa työnantajasektoreissa vuodesta 2008 vuoteen 2009, eniten yrityksissä, joissa suurin paikkavolyymi on. Oheisessa kuviossa 7 työpaikka-ilmoitusten avausvolyyymi on järjestetty vuosittain, kvartaaleittain ja työnantajasektoreittain.

Valtiolla on jossain määrin enemmän rekrytointia 1. ja 2. kvartaalilla 3. ja 4. kvartaaliin verrattuna kumpanakin tarkasteluvuonna. Kunnissa havaitaan vastaavanlainen ero ja vielä siten, että 2. kvartaali on voimakkaimman rekrytoinnin aikaa, mikä voi selittyä kesätyöpaikoilla. Yrityksissä 1. kvartaali on voimakkaimman rekrytoinnin aikaa, tosin 2. neljännes on lähellä tätä tasoa. Vuonna 2008 taantuman dynamiikka laski yritysten työpaikkailmoitusten volyyymiä joka neljänneksellä, mutta tilanne kääntyi vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä nousuun 3. neljännekseen nähden. Yksityishenkilöiden ja kotitalouksien rekrytointi on 2. ja 3. neljänneksellä lievästi voimakkaampaa kuin

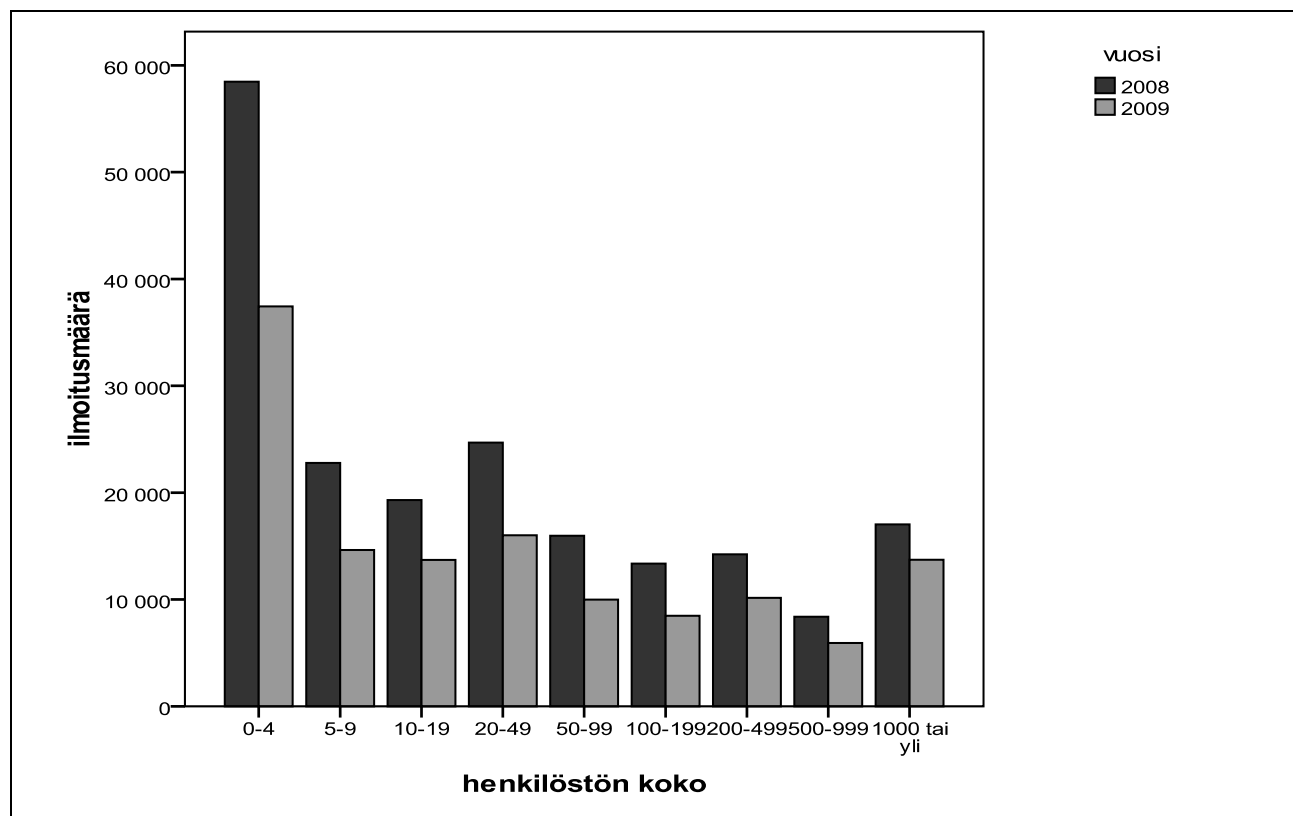
muina aikoina. Kuntainliitoilla ilmoitusmäärät ovat 1. ja 2. neljänneksellä muita aikoja korkeammalla.

Kuvio 7. Ilmoitusmäärät työnantajasektoreittain ja kvartaaleittain v. 2008 ja 2009

Henkilöstön koko vaikutti ilmoitusten määrään erittäin voimakkaasti. Vaikka ilmoitusmäärät laskivat kaiken kokoisissa toimipaikoissa, sekä absoluuttisesti että suhteellisesti ilmoitukset vähenivät eniten pienissä, korkeintaan 4 työntekijän yrityksissä:

Kuvio 8. Ilmoitusmäärät henkilöstön koon mukaan v. 2008 ja 2009

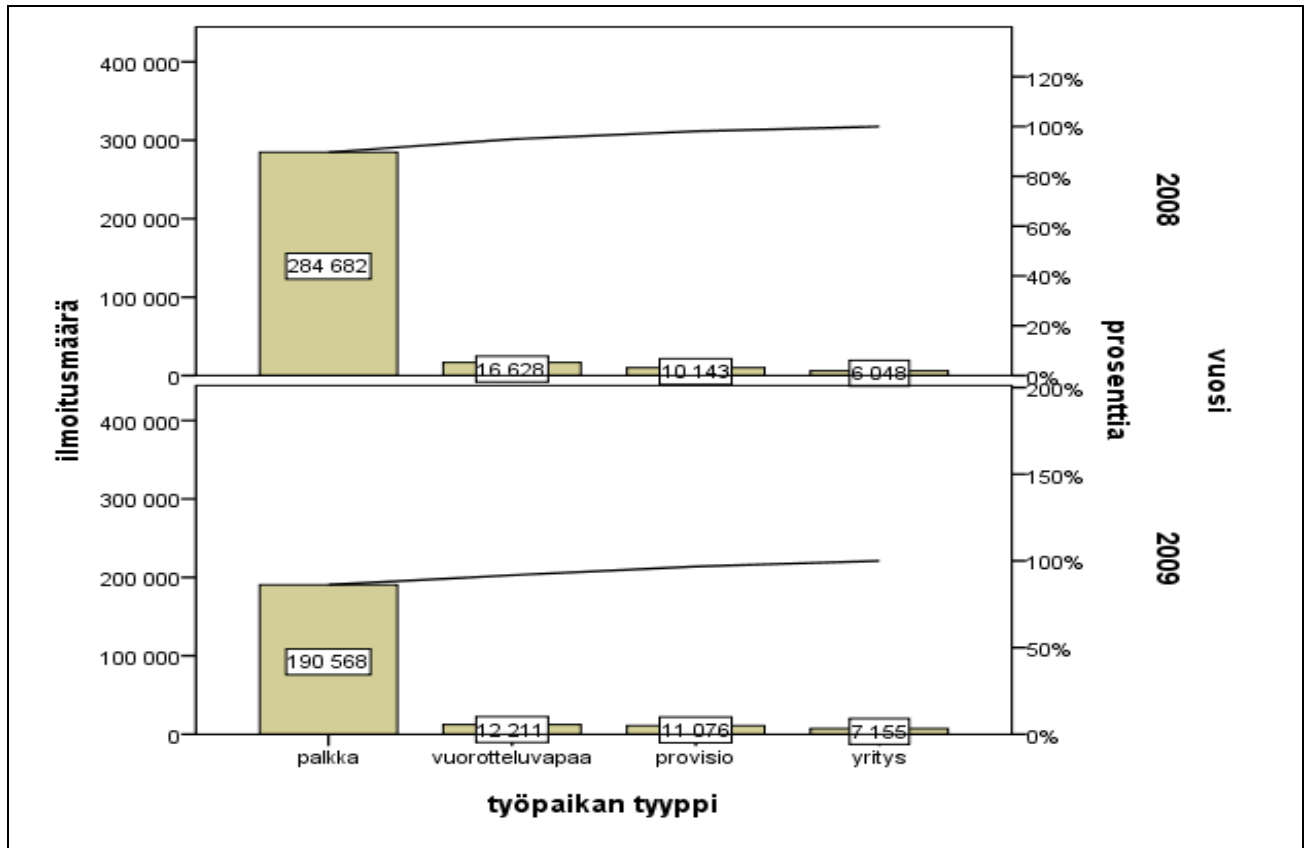
Ilmoitusmäärät ovat laskeneet eniten pienimmillä työnantajilla: 0-4 henkilöä työllistävillä. Nämä pienet työnantajat ovat myös periaatteessa niitä, jotka hyötyvät julkisesta työnvälityksestä kaikkein eniten, koska työnantaja ei itse voi yleensä panostaa rekrytointiin suurempien työnantajien tapaan. Yli 200 henkeä työllistävät työnantajat ovat laskeneet rekrytointiaan vähiten, se on pysynyt 200-999 hengen kokoluokissa 71 %:n tasolla edellisestä vuodesta ja yli tuhannen henkilöstökoossa jopa 81 %:ssa. Muissa pienempien henkilöstökokojen ryhmissä rekrytointia on ollut vain 63-65 % vuoden 2008 tasosta, poikkeuksena 10-19 hengen työnantajat, jotka ylsivät 71 %:n tasoon.

Entä onko kokopäivätyön tarjonnassa tapahtunut muutoksia taantumassa? Kokonaisuutena voidaan sanoa, että eipä juurikaan: 72 % ilmoituksista vuonna 2008 ja 71 % vuonna 2009 oli kokopäivätyötä. Valtiolla (91 %) ja kunnilla (83 %) osuudet olivat samat kumpanakin vuotena, yksityisillä työnantajilla / yhteisöillä osuus laski 1 %-yksikön 65 %:iin ja yrityksillä 2 %-yksiköllä 67 %:iin, mutta yksityishenkilöille / kotitalouksilla osuus nousi 3 %-yksikköä 42 %:iin ja kuntainliitoilla prosenttiyksikön 78 %:iin. Taantuma ei siis vähentänyt työnantajien kokopäivätyön suhteellista kysyntää kuin hitusen. Etenkin teollisuuden vaikeudet heijastuvat vuorotyön osuuden laskuun (2-, 3- ja 5-vuorotyön yhteenlaskettu osuus ilmoituksista laski 1,7 %-yksikköä vuoteen 2009), sen sijaan osaaikaisten työmuotojen suhteelliset osuudet lievästi kasvoivat.

Julkisella sektorilla alle kuukauden kestoisten töiden osuus laski, sen sijaan yritys- ja kotitaloussektorilla kasvoi prosenttiyksiköllä kummallakin. Kokonaisuutena alle kuukauden mittaisten paikkojen osuus kasvoi vain prosenttiyksiköllä, kuten myös 1-3 kuukauden kestoisten töiden osuuskin.

Taantumavuonna 2009 työnantajat tarjosivat TE-toimistoihin ilmoittaen sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enemmän provisio- ja yrityspaikkoja vuoteen 2008 verrattuna palkkatöiden volyymin jäätyä noin kahteen kolmasosaan edellisen vuoden volyymista. Absoluuttisesti provisio- paikkojen lisäys jäi alle tuhanteen ilmoitukseen ja yrityspaikkojen runsaaseen tuhanteen.

Kuvio 9. Ilmoitusmäärät työpaikan tyyppin mukaan v. 2008 ja 2009, Pareto -kuvio

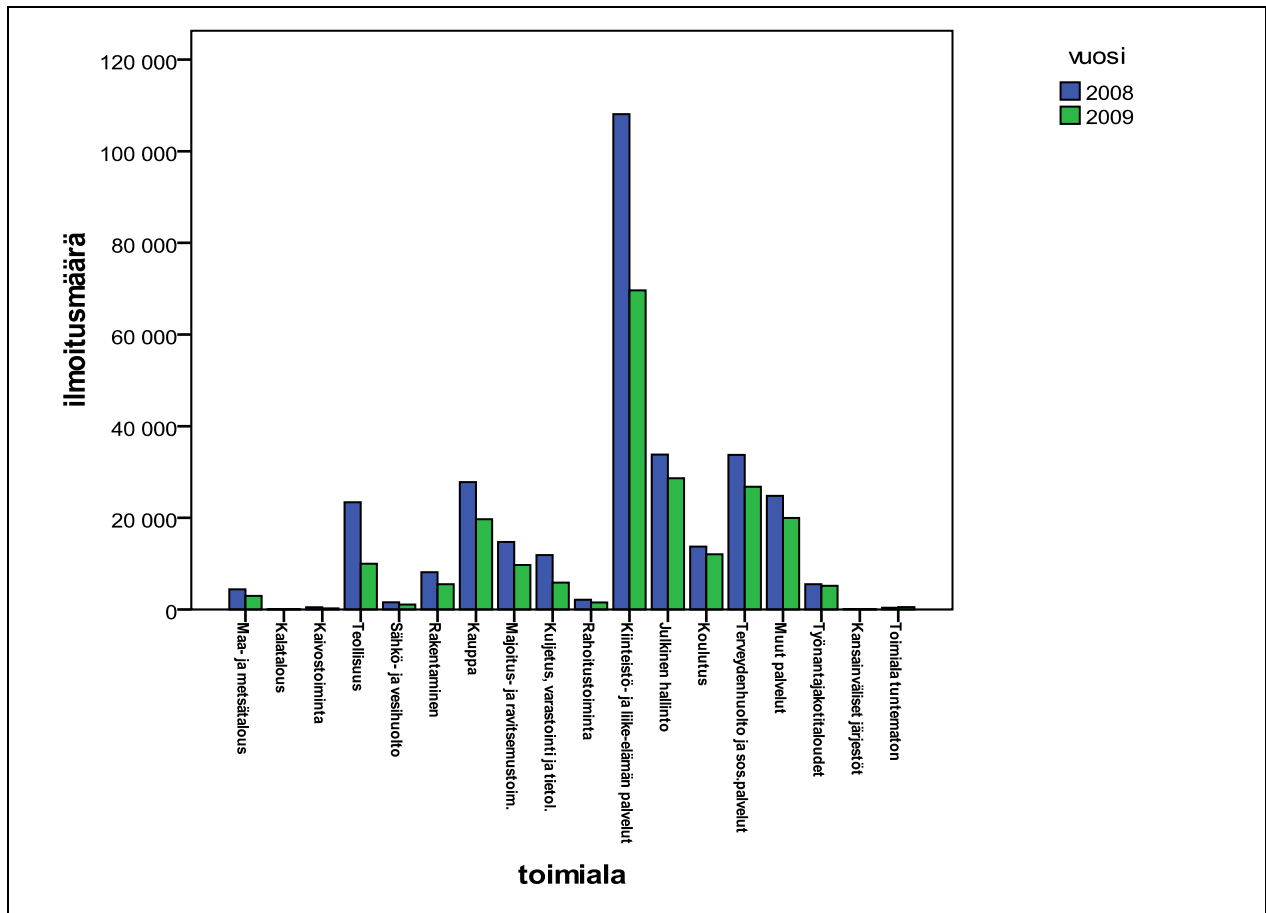

Näiden havaintojen perusteella voidaan todeta, että taantumavuonna 2009 työnantajat lähinnä vain supistivat työvoiman kysyntää, mutta sen rakenne eräiden tässä tarkasteltujen keskeisten piirteiden perusteella pysyi hämmästyttävän samankaltaisena edelliseen vuoteen nähden.

3.3 Muutokset toimialoittain

Miten taantuma sitten näkyi toimialoittain kuukausitasolla? Seuraavat kuviot kuvaavat kuukausittaisia ilmoitusmääriä eri toimialoilla henkilöstön koon, työnantajasektorin ja työn luonteen mukaan:

Kuvio 10. Ilmoitusmäärät toimialoittain v. 2008 ja 2009

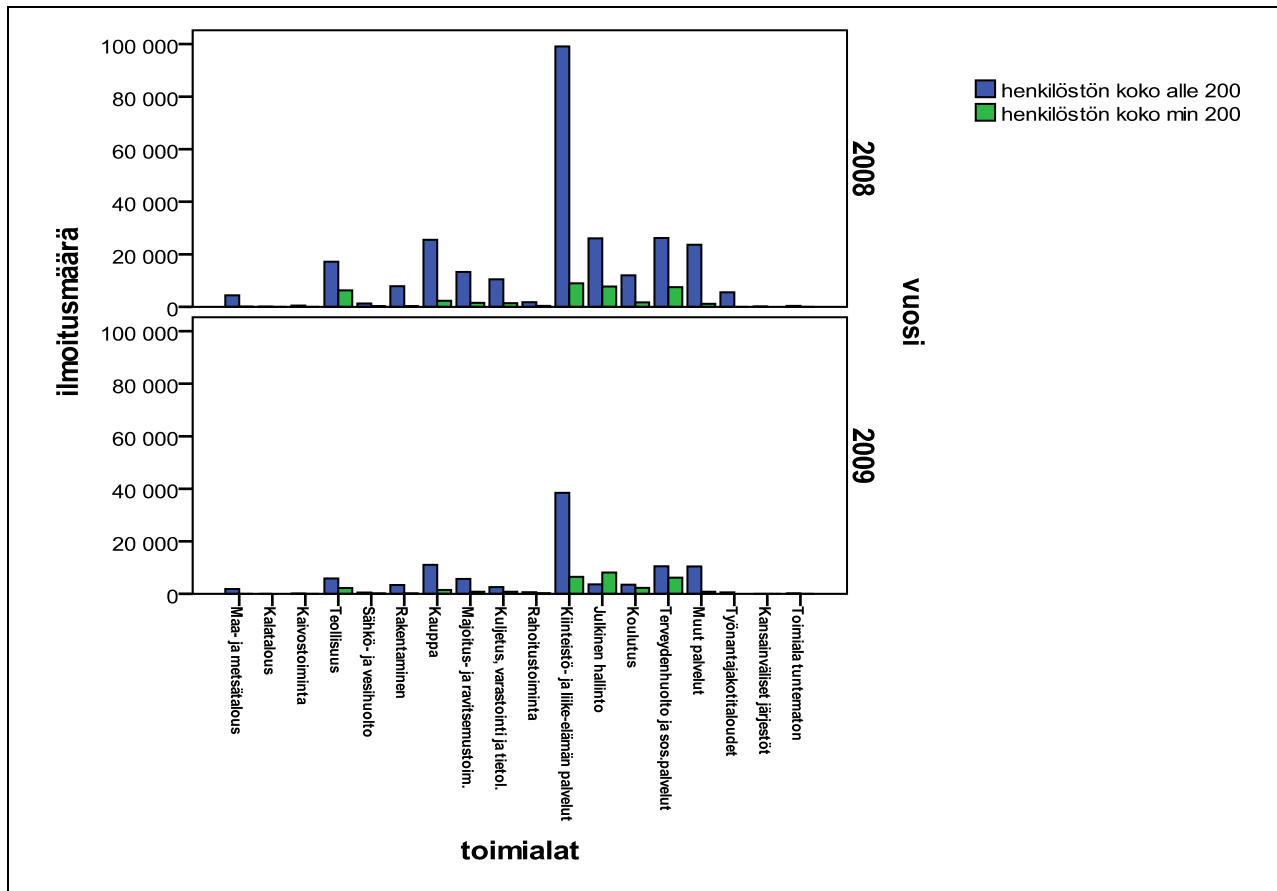

Kuviosta 10 nähdään, että ilmoitusten määrä väheni kaikilla toimialoilla vuodesta 2008 vuoteen 2009. Määrillisesti suurin pudotus nähtiin kiinteistö- ja liike-elämän palveluissa, jossa volyyymi on ollut kaikkein suurin. Myös suhteellinen pudotus oli suuri tällä toimialalla. Suhteellisesti kaikkein suurin pudotus oli kuitenkin teollisuudessa. Työnantajakotitaloudet eivät juuri vähentäneet työvoiman kysyntäänsä ja myös koulutussektorilla ilmoitusmäärä laski vain vähän. Toimialakohtaisten muutosten tulkinnassa on kuitenkin syytä muistaa, että aineistossa toimialatiedon luotettavuuteen liittyy varauksia.

Myrskylä (2010) on tutkinut sitä, kuinka työttömyys on kohdistunut eri ryhmiin. Hänen mukaansa vuonna 2009 työttömyysriski oli teollisuuden toimialalla selvästi korkeampi kuin 1990-luvulla. Sen sijaan kaupan ja rakentamisen toimialoilla työttömyys on nyt ollut selvästi alhaisempi kuin 1990-luvulla. Vastaavat kehityspiirteet näkyvät myös käyttämässämme aineistossa sekä toimiala- että ammattiryhmätasolla.

Useimmilla toimialoilla pätee edellä havaittu yleishuomio eli se, että ilmoitusten määrä putosi erityisesti työpaikoilla, jossa henkilöstön koko on alle 200 henkilöä.

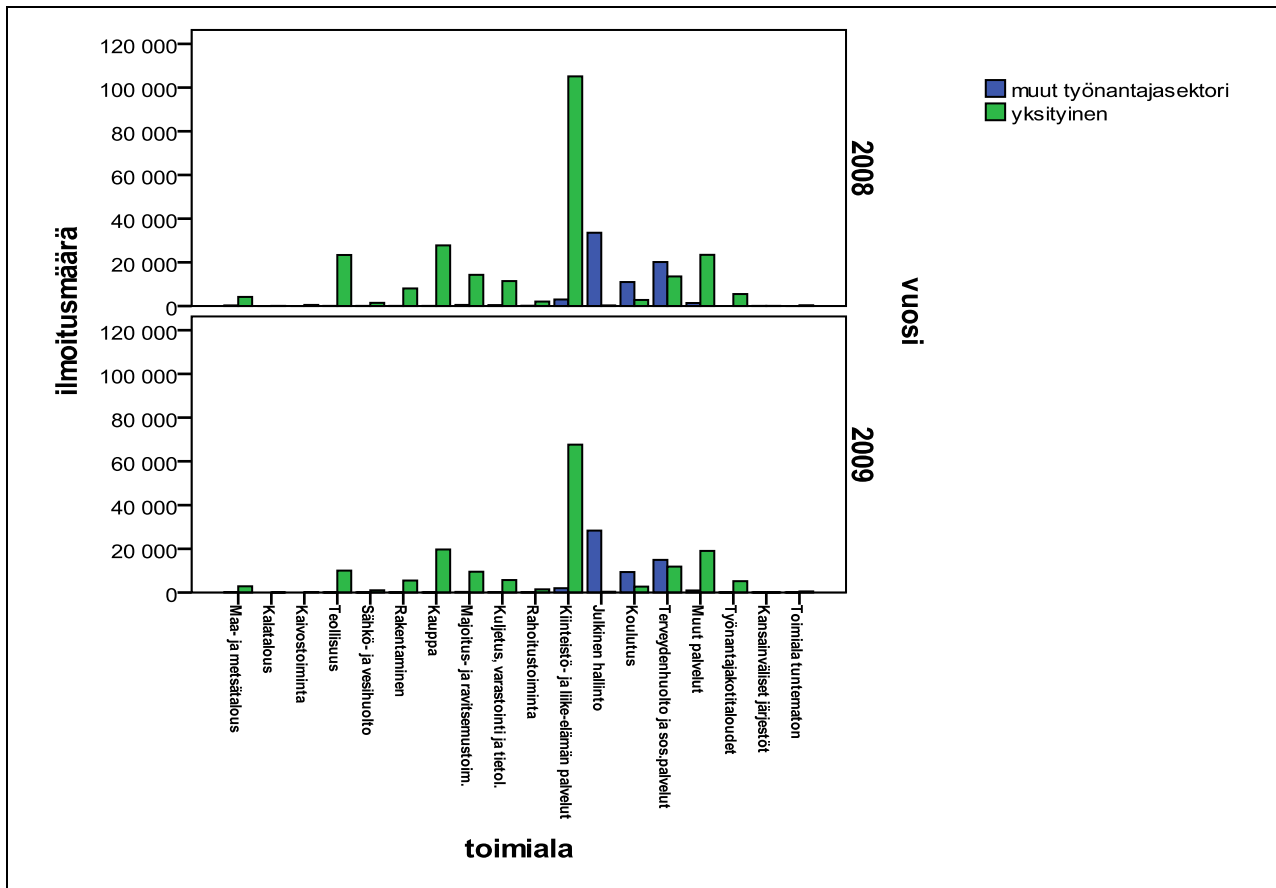
Kuvio 11. Ilmoitusmäärät toimialoittain henkilöstökoon mukaan v. 2008 ja 2009

Merkille pantavaa on kuitenkin, että esimerkiksi teollisuudessa ilmoitusten määrä laski hyvin selvästi myös suurissa työpaikoissa (henkilöstön määrä yli 200).

Muutokset toimialoittain työntantajasektorin mukaan eivät tuo kovinkaan paljon lisäinformaatiota siksi, että useat toimialat ovat hyvin voimakkaasti yksityiseen sektoriin painottuvia. Ainoastaan terveydenhuolto, koulutus ja jossain määrin kiinteistö- ja liike-elämän palvelut ovat toimialoja, joilla on merkittävästi sekä yksityisiä että muita työntantajia.

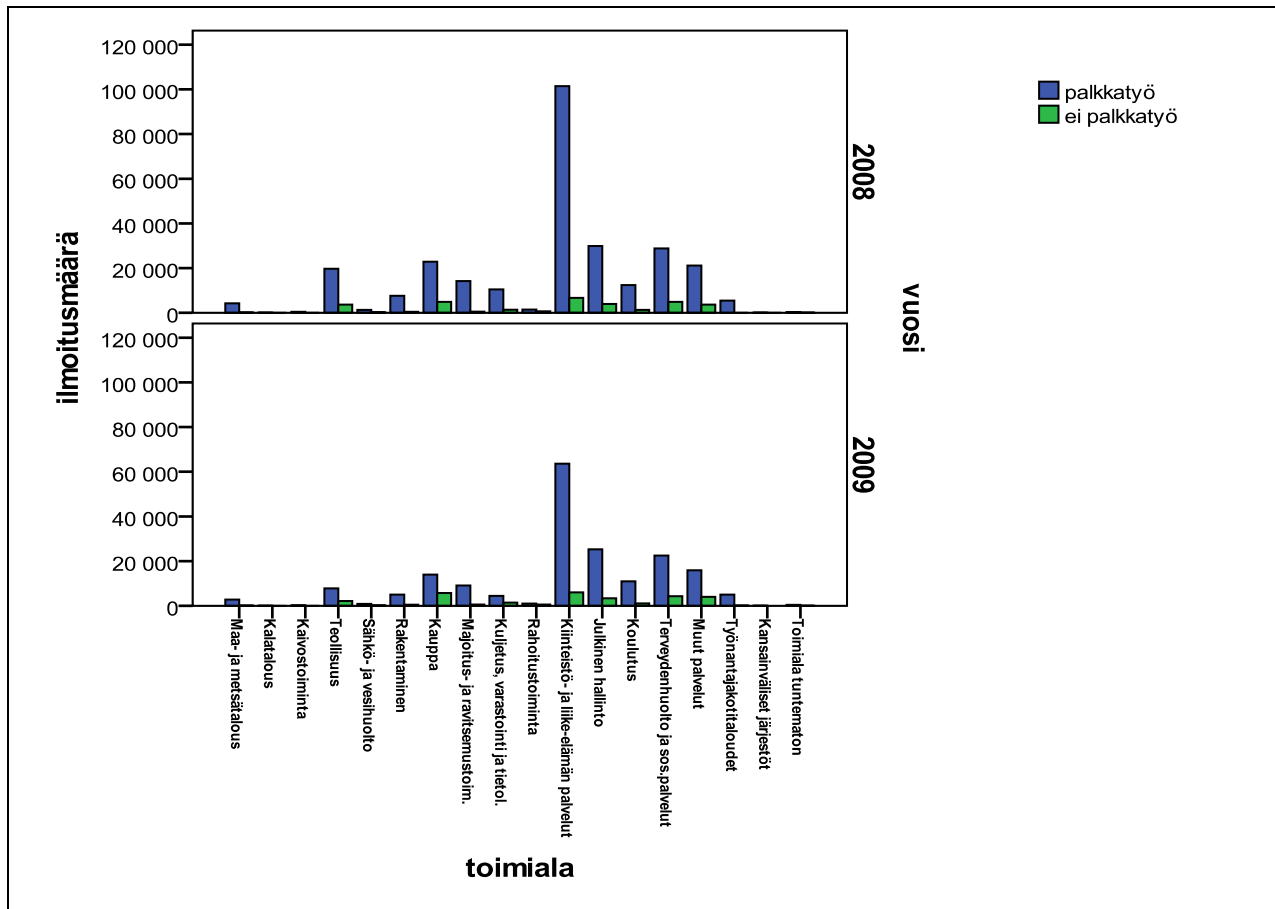
Kuvio 12. Ilmoitusmäärät toimialoittain ja työnantajasektoreittain v. 2008 ja 2009

Kuviosta nähdään, että kiinteistö- ja liike-elämän palveluissa ilmoitusten määrä laski etenkin yksityisellä sektorilla. Sen sijaan terveydenhuollossa yksityisen sektorin työpaikkailmoitukset laskivat yllättävän vähän.

Seuraava kuvio kuvaa ilmoitusten määrää toimialoittain ja työn luonteen mukaan (palkkatyö, ei-palkkatyö):

Kuvio 13. Ilmoitusmäärät toimialoittain työn luonteen mukaan v. 2008 ja 2009

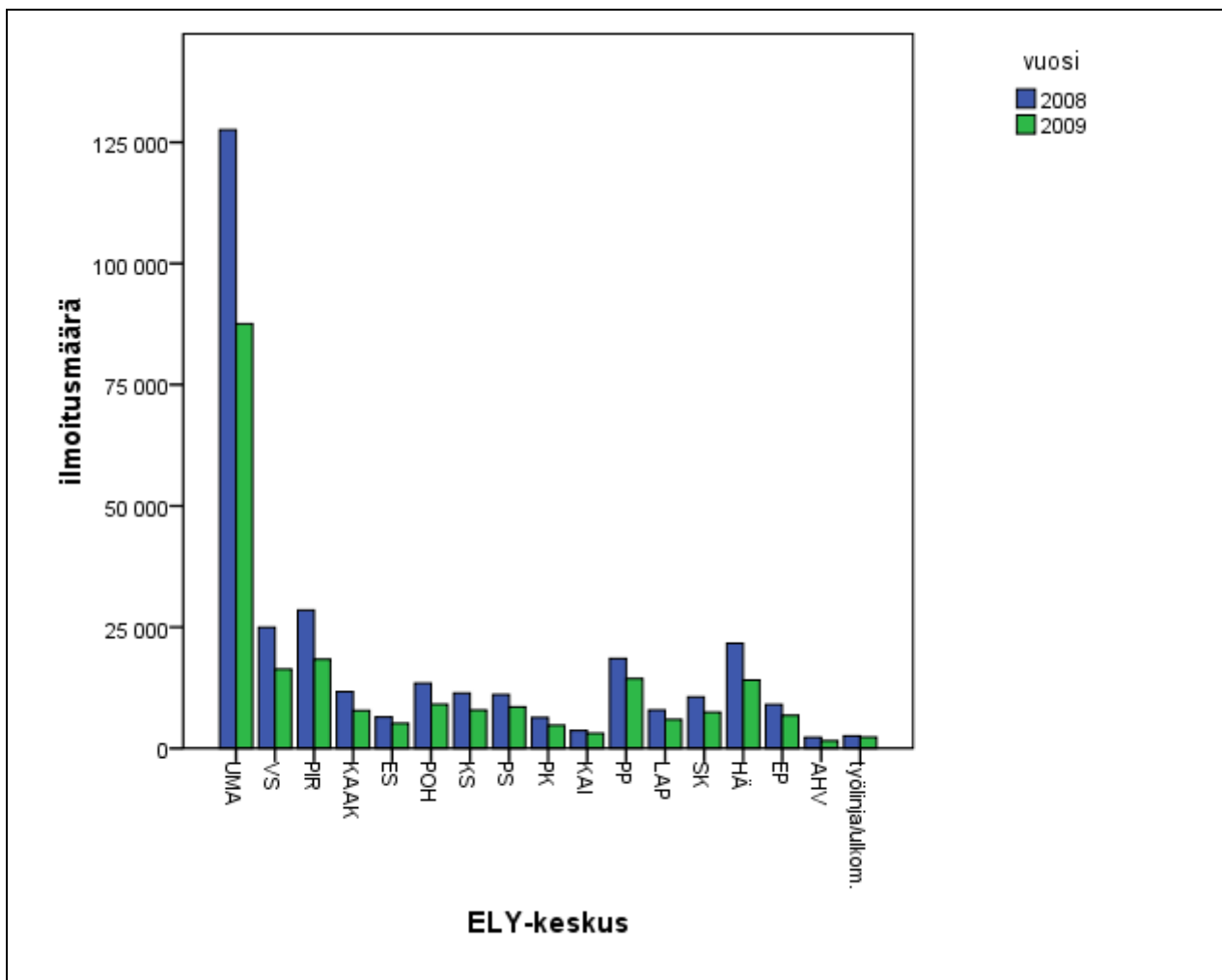
Kuvioista nähdään ensinnäkin, että valtaosa työpaikoista on edelleen palkkatyötä ja vain pieni osa muuta kuin palkkatyötä. Tämä pätee sekä vuonna 2008 että 2009. Kuitenkin ilmoitusten määrä väheni enemmän palkkatyössä. Palkkatyö on yleisin työn muoto kaikilla toimialoilla, vaikkakin joillakin toimialoilla muun kuin palkkatyön osuus on keskimääräistä suurempi. Selkeimmin muun kuin palkkatyön osuus kasvoi vuonna 2009 kaupan toimialalla vuoteen 2008 verrattuna.

3.4 Alueellinen muutoskuva

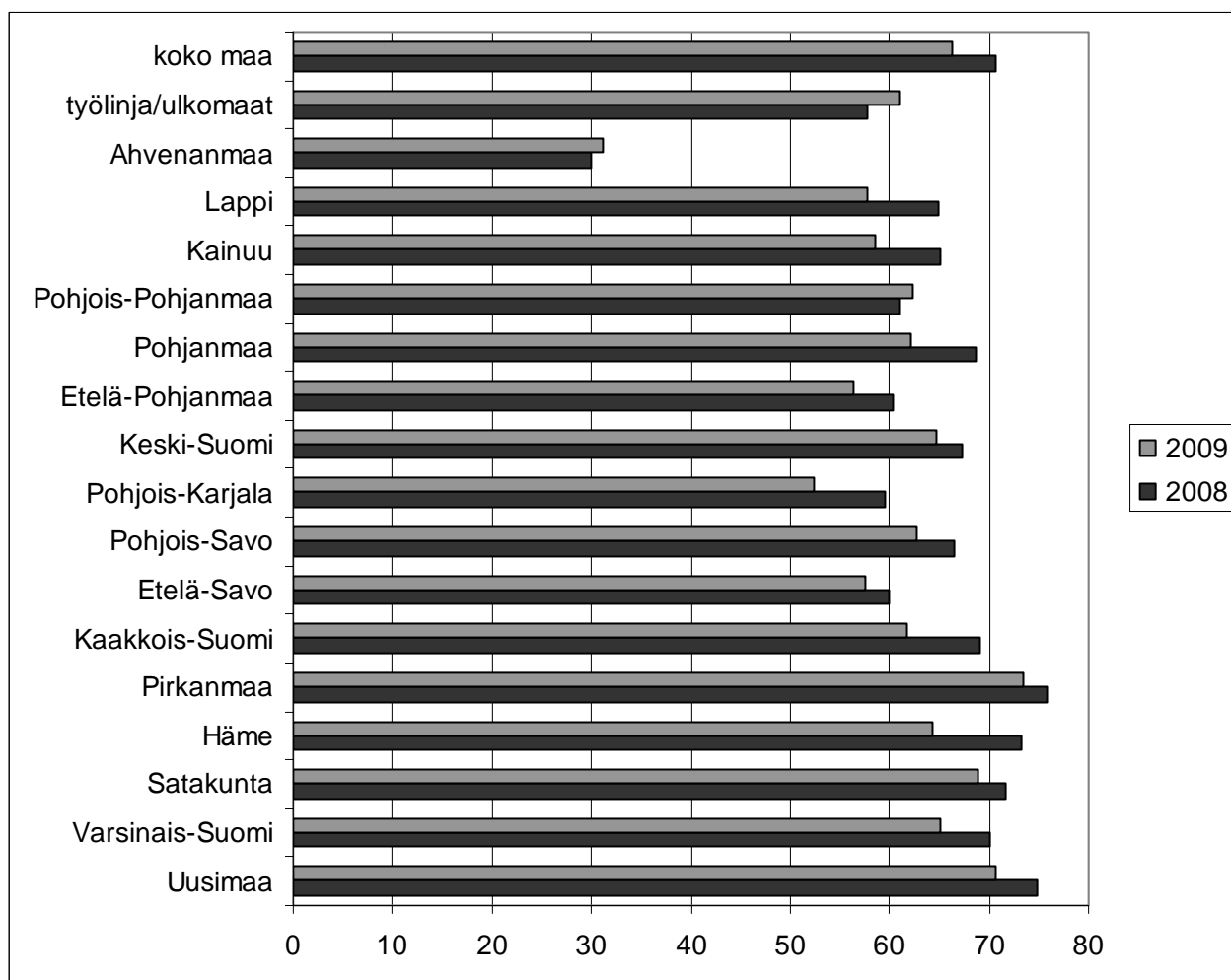
ELY-keskusalueista² taantumavuosi 2009 supisti rekrytointia eniten maan etelä- ja länsiosissa, kun Itä- ja Pohjois-Suomessa suhteellinen pudotus oli vähäisempi. Kuitenkin kaikilla ELY-alueilla työpaikkailmoitusten määrät laskivat vuonna 2009. Suurin pudotus ilmoitusvolyymissa koettiin vuoteen 2008 nähden Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla. Kaakkois-Suomessa, Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Hämeessä. Keskimääräistä vähemmän laskua oli Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa, Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa, Satakunnassa sekä työlinjalla / ulkomaan paikoissa. Ahvenanmaalla lasku oli keskimääräistä tasoa.

² ELY-keskusten lisäksi tässä tarkastellaan Ahvenanmaata sekä Työlinjaa / ulkomaan paikkoja erikseen.

Kuvio 14. Ilmoitusmäärät ELY-keskuksittain v. 2008 ja 2009

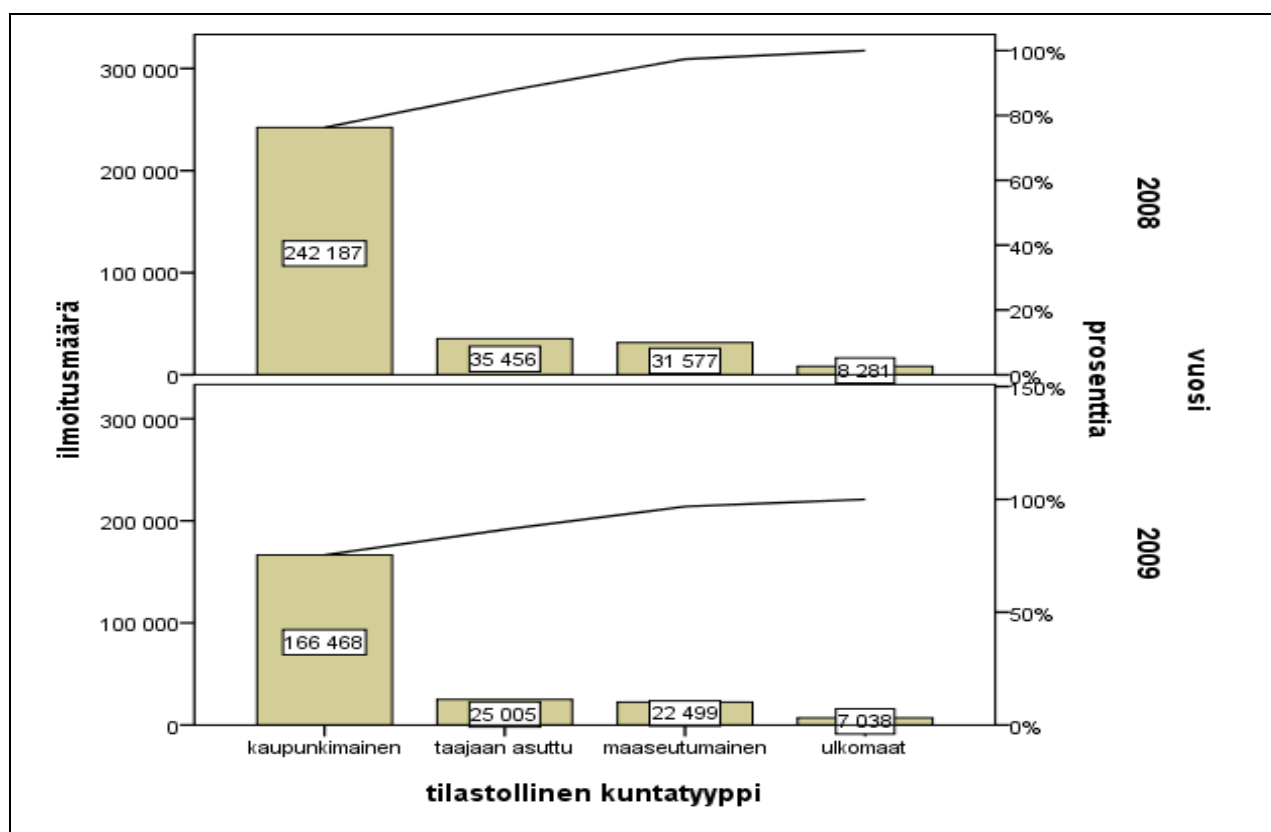
Kuvio 15. Yritysten työpaikkailmoitusten osuus ELY-keskuksittain v. 2008 ja 2009, % työpaikkailmoituksesta

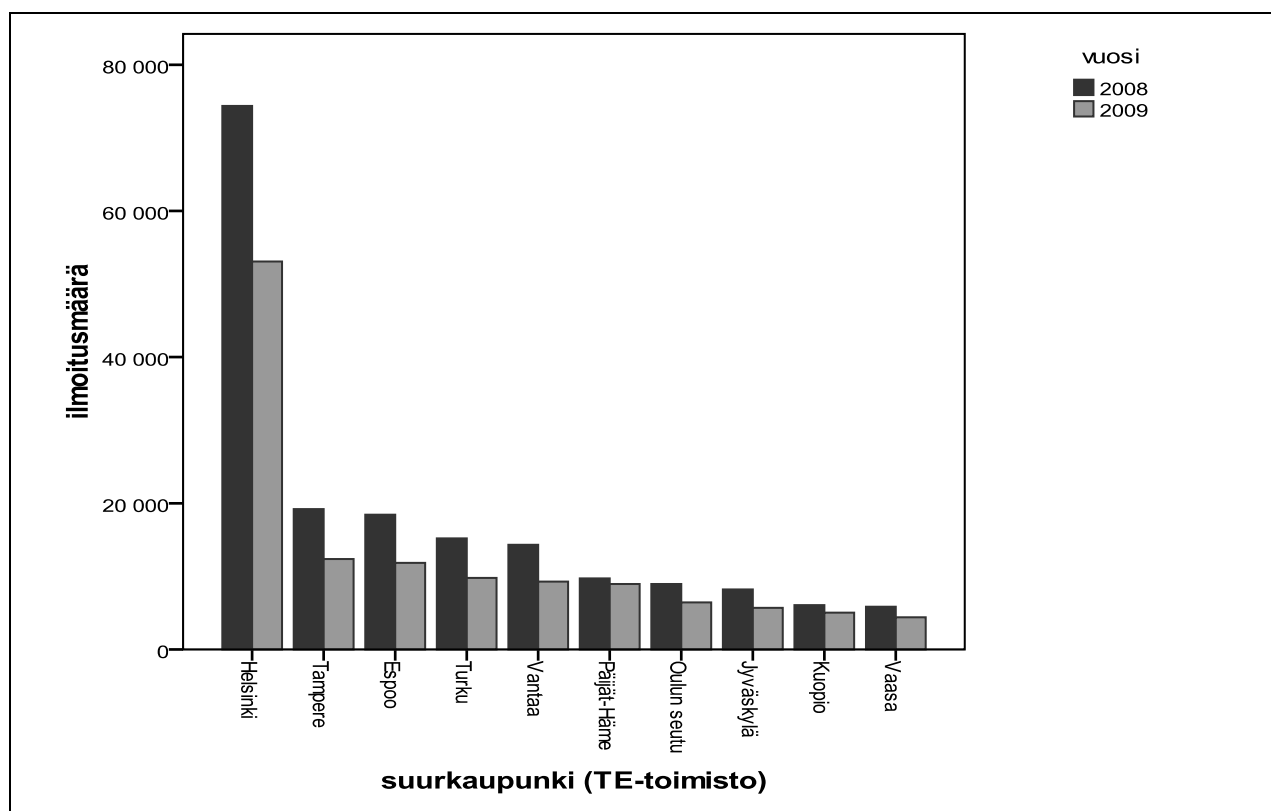
Kokonaisuutena yritysten työpaikkailmoitusten osuus kaikista ilmoituksista laski yli 4 prosenttiyksikköä vuodesta 2008 vuoteen 2009. Alueellisesti voimakkaimmat yritysrajojen menetykset koettiin Hämeessä, jossa osuus supistui peräti 9 %-yksikköä. Yli 7 prosenttiyksikön vähennykset koettiin myös Kaakkois-Suomessa, Lapissa ja Pohjois-Karjalassa. Kainuun ja Pohjanmaan pudotukset olivat yli 6 prosenttiyksikköä. Kuitenkin Pohjois-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla yritysrajojen osuus kasvoi hieman edellisestä vuodesta, työlinjalla/ulkomaan paikoissa kasvu oli yli 3 prosenttiyksikköä. Työpaikkailmoitusten kokonaisvolyymien laskusta johtuen absoluuttiset yritysrajojen määrät kuitenkin laskivat myös suhteellista osuuttaan kasvattaneilla alueilla.

Toisenlainen näkökulma aluetarkasteluun saadaan käsittelemällä tilastollista kuntatyyppiä. Kaikkein suurin absoluuttinen ja suhteellinen työvoiman kysynnän supistuminen tapahtui kaupungeissa, joissa vuoden 2009 ilmoitusvolyymi oli vain 69 % edellisen vuoden vastaavasta. Taajaan asutuissa ja maaseutumaisissa kuntatyypeissä vastaava volyymi oli 71 %. Kaikkein vähiten supistuivat ulkomaan työpaikat, jotka säilyttivät 85 % vuoden 2008 ilmoitusvolyymista vuonna 2009.

Kuvio 16. Työpaikkailmoitukset tilastollisen kuntatyyppin mukaan vuosina 2008 ja 2009, Pareto –kuvio.

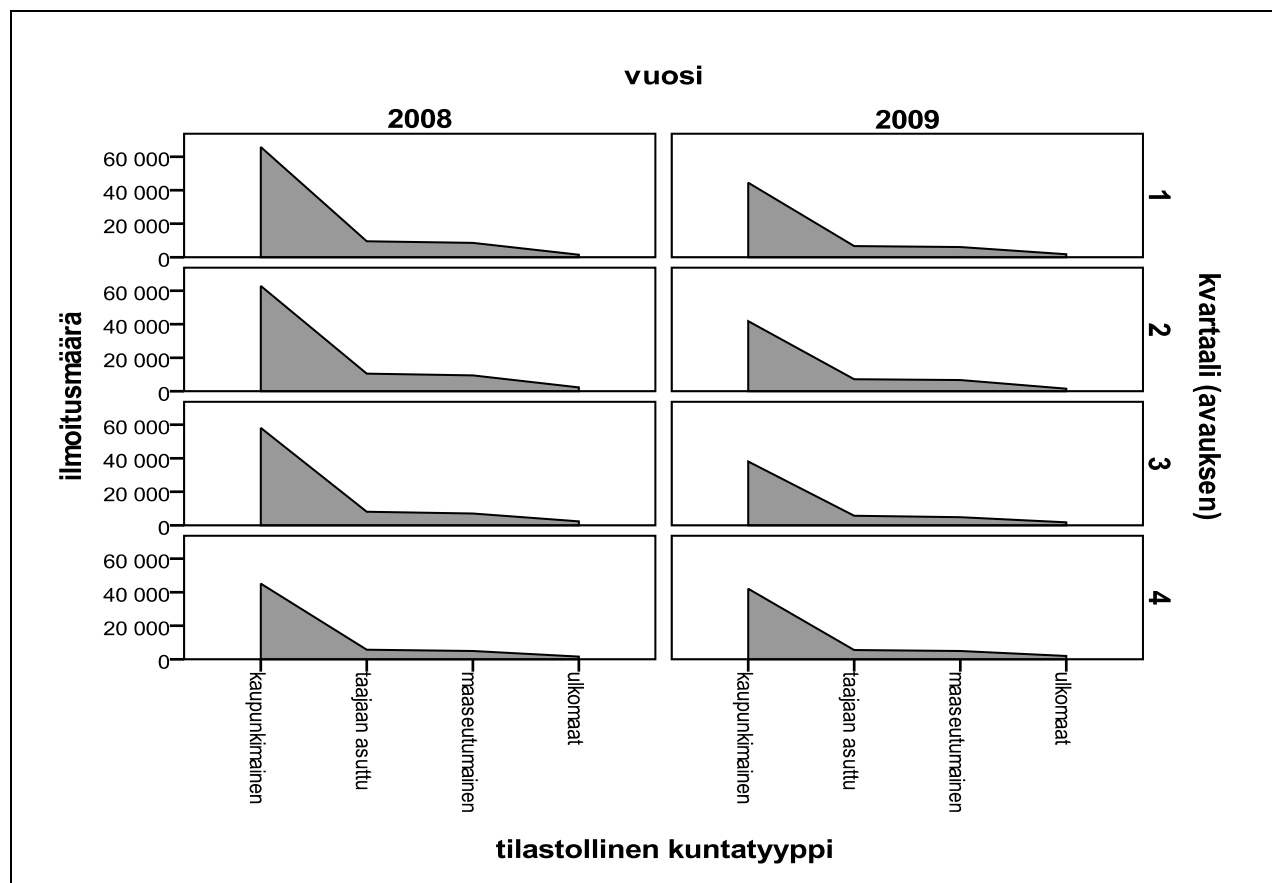

Kuvio 17. Työpaikkailmoitusmäärät suurkaupungeissa v. 2008 ja 2009

Taantumavuonna 2009 parhaiten on pärjännyt suhteessa edelliseen vuoteen Päijät-Hämeen eli Lahden alueen TE-toimisto, jossa ilmoitusvolyyymi oli 92 % vuoden 2008 tasosta. Myös Kuopiossa ja Vaasassa oltiin onnistuttu säilyttämään ilmoitusvolyyymia keskimääräistä paremmin. Tampereella, Espoossa, Turussa ja Vantaalla ilmoitusvolyyymit laskivat voimakkaimmin.

Kuvio 18. Ilmoitusvolyyymit tilastollisen kuntatyyppin mukaan kvartaaleittain v. 2008 ja 2009

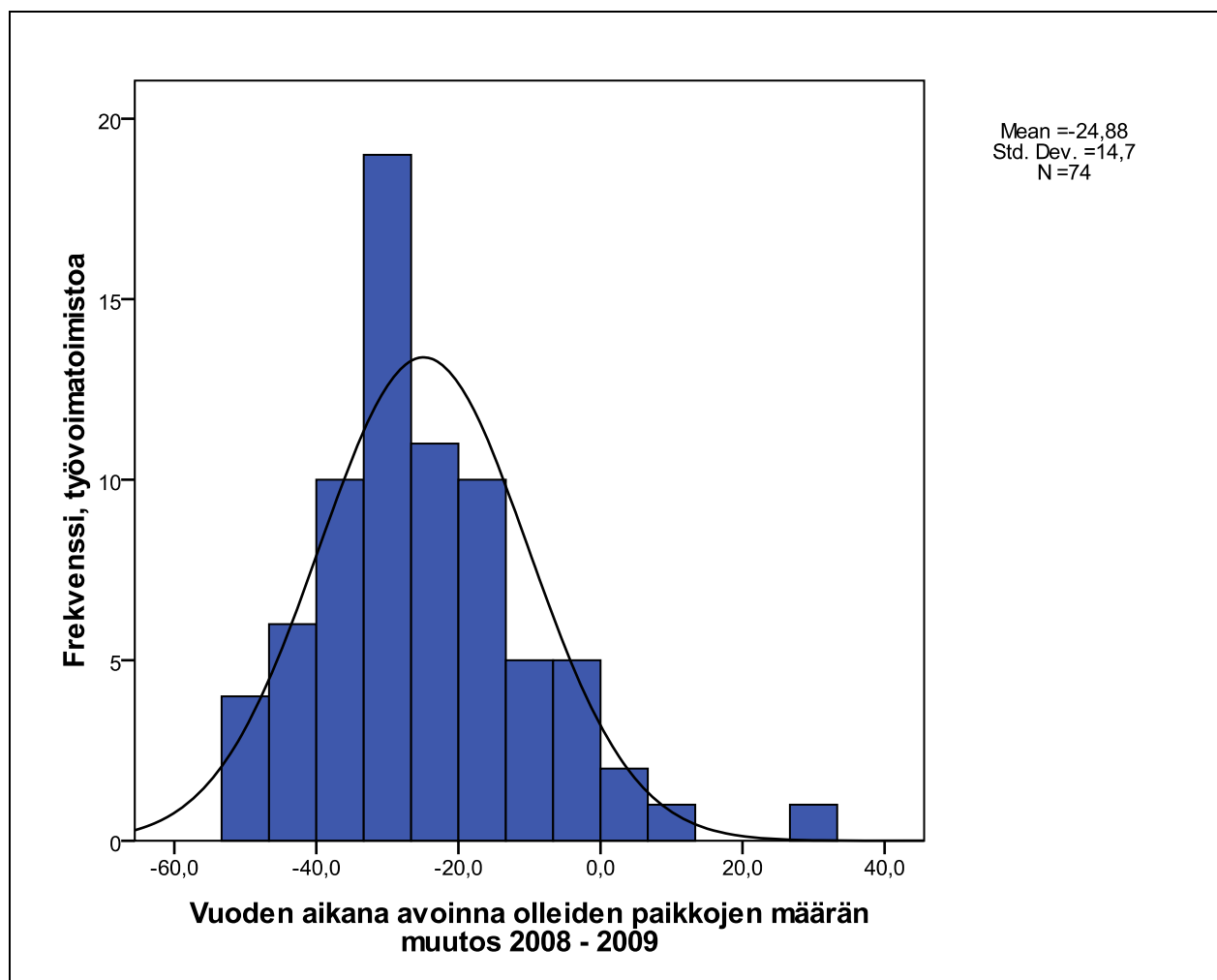

Oheinen neljännesvuosittain tilastollisten kuntatyyppien ilmoitusmääriä tarkasteleva kuvio osoittaa supistumisen jatkuneen aina vuoden 2009 kolmannelle neljännekselle saakka, minkä jälkeen viimeisellä neljänneksellä vuonna 2009 volyyymit eivät enää supistuneet.

3.5 Muutokset TE- toimistotasolla

Työvoima- ja elinkeinotoimistoissa oli vuonna 2008 yhteensä noin 560 000 avoimeksi ilmoitettua paikkaa. Vuonna 2009 avointen paikkojen määrä vuoden aikana oli laskenut neljänneksellä noin 420 000:een. Kaikissa Suomen TE- toimistoissa avointen työpaikkojen määrä ei kuitenkaan ole tänä aikana vähentynyt. Työpaikkojen määrä on lisääntynyt suhteellisesti eniten Ylä-Kainuun TE -toimistossa noin (+31 %). Muut TE -toimistot, joissa avointen paikkojen määrä on ollut vuonna 2009 suurempi kuin vuonna 2008 ovat Rovaniemi (+12 %) ja Oulun seutu (+1 %).

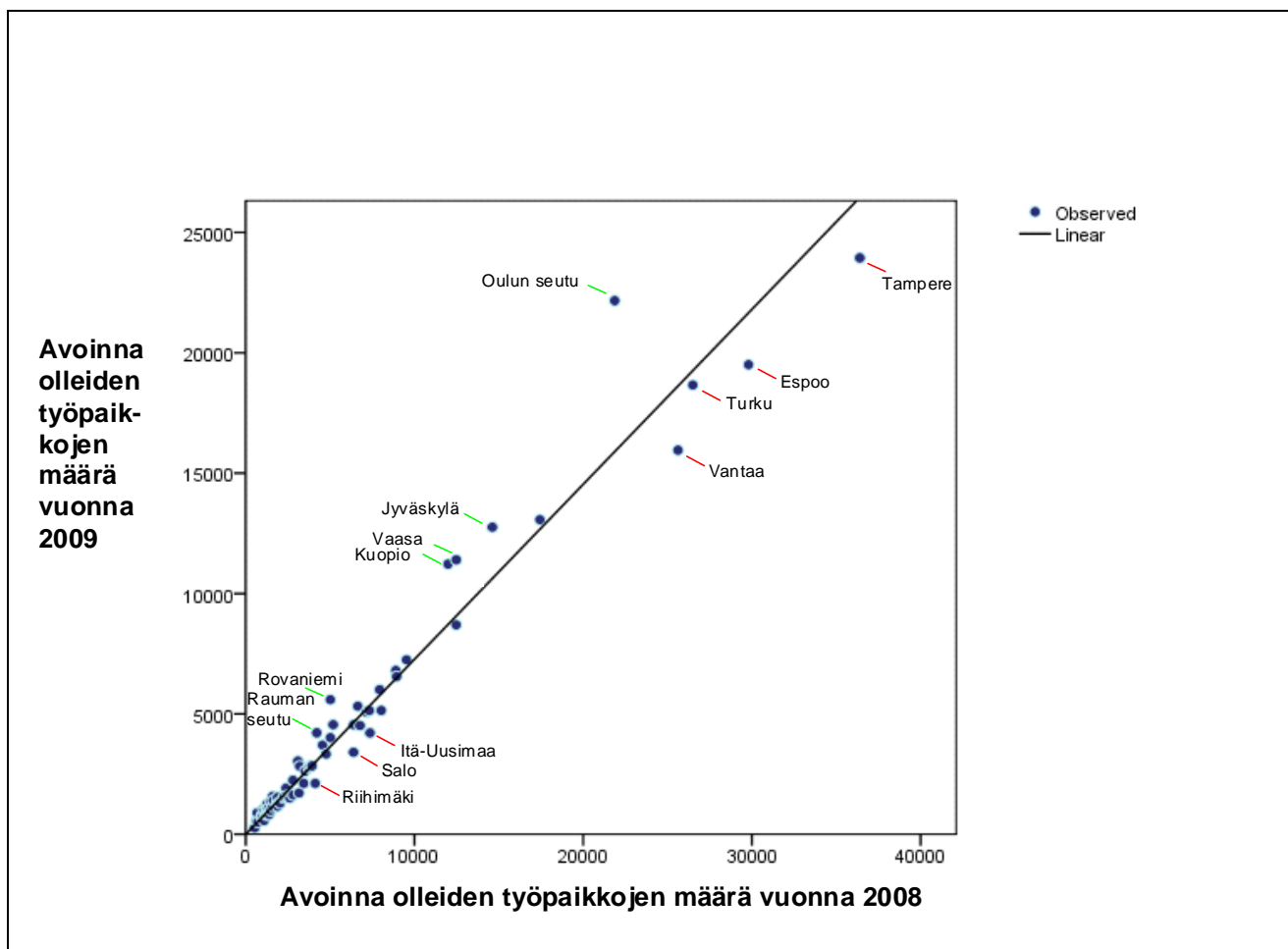
Kuvio 19. Avointen työpaikkojen määrän muutosprosenttien jakauma TE-toimistoittain 2008 – 2009

Eniten työ- ja elinkeinotoimistoja kuuluu ryhmään, jossa avointen työpaikkojen määrä on vähentynyt vuodesta 2008 vuoteen 2009 noin 30 prosentilla. Kuviossa 18 on tarkasteltu avointen työpaikkojen muutosta TE -toimiston koon mukaan. Kuvassa lähellä regressiosuoraa olevissa TE-toimistoissa avointen paikkojen muutos on ollut ”odotetun kaltainen”. Oikealle alhaalle jäävissä TE-toimistoissa työpaikkakehitys on ollut odotettua heikompaa ja vastaavasti vasemmalla ylhäällä olevissa toimistoissa työpaikkakehitys on ollut odotettua parempaa.

Kuvaan ei ole otettu mukaan Helsingin TE -toimistoa, koska Helsingin työ- ja elinkeinotoimiston avointen työpaikkojen volyymit ovat selvästi muita alueita suurempia. Jos Helsingin toimisto olisi kuvassa, pakkautuisivat muut toimistot pieneen kasaan alas vasemmalle. Helsingin TE -toimistossa on vuoden 2008 aikana ollut noin 140 000 avointa työpaikkaa ja vuonna 2009 noin 105 000 avointa työpaikkaa.

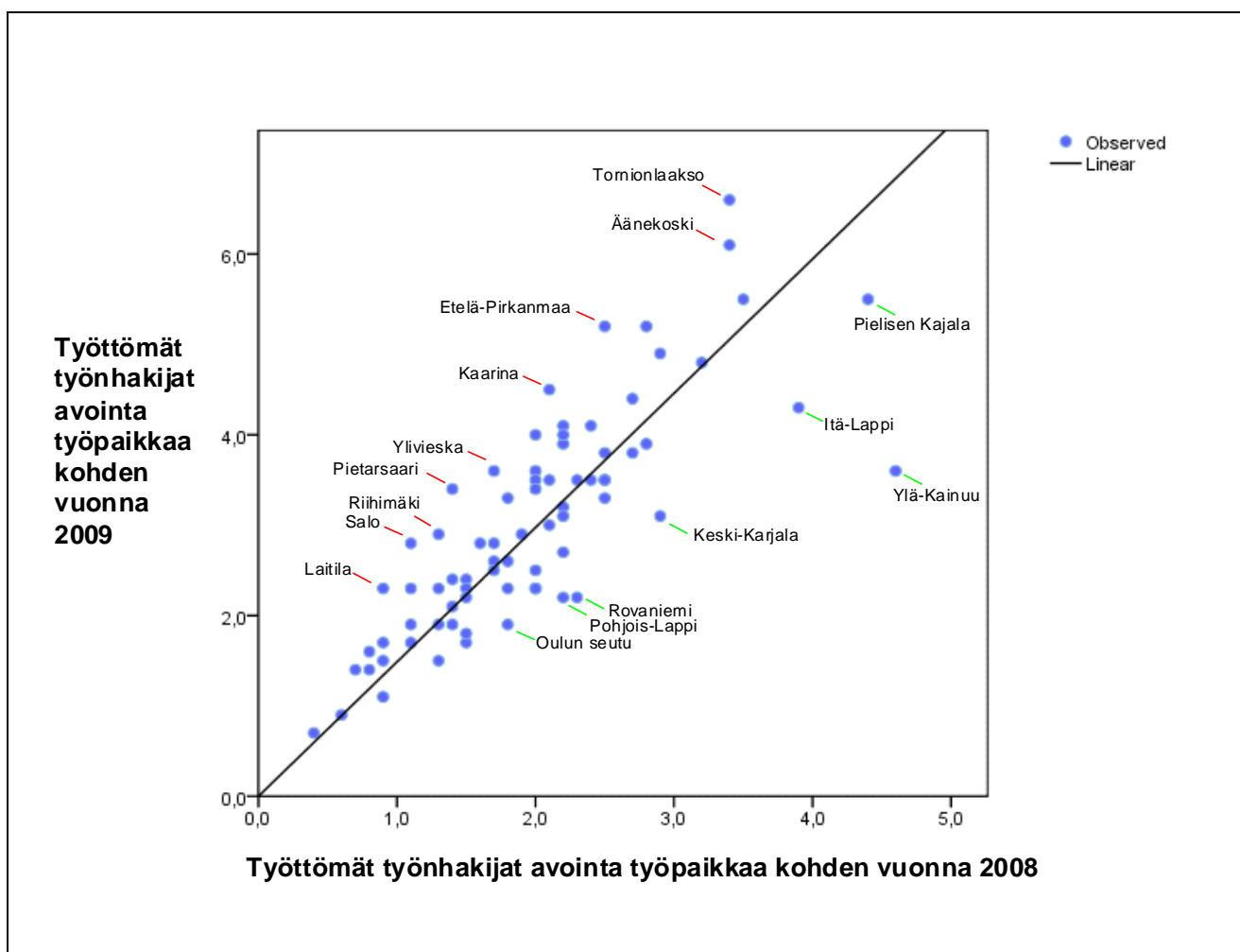
Kuvio 20. Avointen työpaikkojen määrät TE -toimistoittain vuonna 2008 ja 2009

Suurista TE -toimistoista selvästi keskimääräistä parempaa työpaikkakehitys on ollut Oulun seudulla. Jyväskylässä, Vaasassa ja Kuopiossa työpaikkojen määrät ovat vähentyneet tarkasteluajavälillä, mutta vähenemä on ollut suhteellisesti odotettua pienempi. Odotettua heikompa avointen työpaikkojen kehitys on ollut mm. Tampereella, Espoossa ja Vantaalla. Suurimmat prosentuaaliset vähenemät ovat kuitenkin olleet Tornionlaaksossa (-49 %), Riihimäellä (-49 %), Laitilassa (-47 %) ja Salossa (-47 %).

TE -toimiston työmarkkinatilanteen kehityksessä avointen työpaikkojen muutos kuvaa työvoiman kysynnän kehittymistä. Työvoiman kysynnän lisäksi alueiden työmarkkinakuvauksissa voi tarkastella työvoiman tarjontaa ja sen kehittymistä tai tarkastelun voi tehdä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon osalta. Kuviossa 21 on tarkasteltu kuinka monta työtöntä työnhakijaa on vuosina 2008 ja 2009 ollut kutakin avoinna ollutta paikkaa kohden. Keskimäärin vuonna 2008 työttömiä oli noin 1,2 kutakin vuoden aikana avoinna ollutta paikkaa kohden. Vuonna 2009 työttömiä oli noin 1,9 kutakin paikkaa kohden. Kysyntä – tarjontatilanne on vaihdellut suuresti TE -toimistoittain. Vähiten työvoiman tarjontaa on kumpanakin tarkasteluvuonna ollut Helsingin TE -toimiston alueella. Eniten työttömiä per paikka oli vuonna 2008 Itä-Kainuussa (4,6). Vuonna 2009 eniten työttömiä oli kutakin paikkaa kohden Tornionlaaksossa (6,1)

Kuvio 21. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhteiden muuttuminen vuodesta 2008 vuoteen 2009

Kuvioon 19 on piirretty regressiosuora, joka osoittaa toimistojen välisen kysyntä-tarjontasuhteen muutoksen. TE -toimiston etäisyys viivasta kuvaa muutosta suhteessa odotettuun tilanteeseen. Kuvassa oikealle/alas sijoittuneissa toimistoissa kysynnän ja tarjonnan kohtaanto on muuttunut odotettua tilannetta paremmin. Vasemmalle/ylös sijoittuvat ne TE -toimistot, joissa työvoiman kohtaantotilanne on muuttunut epäedullisemmaksi (työvoiman ylitarjonta lisääntynyt selvästi).

Työvoiman kysyntä – tarjontatilanne on vuoden aikana muuttunut parempaan suuntaan vain Ylä-Kainuussa ja Rovaniemellä. Ylä-Kainuussa oli vuonna 2008 ollut kutakin avointa työpaikkaa kohden 4,6 työtöntä työnhakijaa. Vuonna 2009 edellä mainittu suhdeluku on pienentynyt 3,6:een. Rovaniemellä on vuonna 2008 ollut 2,3 työtöntä per paikka. Vuonna 2009 Rovaniemen vastaava luku oli 2,2.

Työvoiman ylitarjonta on vuodesta 2008 vuoteen 2009 lisääntynyt suhteellisesti eniten Laitilassa, Salossa ja Pietarsaassa.

4. MUUTOKSET AMMATTIALOITTAIN JA AMMATEITTAIN

Tässä luvussa tarkastellaan sitä, miten taantuma on vaikuttanut eri ammattiryhmiin ja ammatteihin. Luvussa 4.1 katsotaan, miten suhdannevaihtelut ovat näkyneet eri ammattialojen avoimissa paikoissa 1990-luvun lamassa ja 2009 taantumassa. Luvussa 4.2 tarkastellaan muutoksia ammattiryhmittäin ja ammateittain vuodesta 2008 vuoteen 2009. Taantumasta huolimatta myös vuonna 2009 avoimia paikkoja ja rekrytointeja oli kuitenkin jopa yllättävän paljon. Luvussa 4.3 katsotaan, millaisia taustaominaisuuksia rekrytointeihin liittyi vuonna 2009.

4.1. Avointen työpaikkojen määrän kehitys työnvälityksessä taantumien aikana ammattialoittain

Suhdannevaihtelut heijastuvat työvoiman kysyntään eri tavalla eri aloilla. Joillakin aloilla taantumat ovat yleensä merkinneet suurempaa työllisyyden heikkenemistä kuin toisilla aloilla. Taantuma-aikoina kysynnän muutokset näkyvät usein myös ajallisesti hieman eri lailla eri aloilla. Tässä luvussa tarkastellaan, miten avointen työpaikkojen määrien kehityssuunnat ovat muuttuneet kuukausittain ja ammattialoittain 1990 -luvun alun lamassa ja viimeisessä 2008 alkaneessa taantumassa.

Työnvälitykseen ilmoitetuissa avoimissa työpaikoissa on suurta vuodenaikaista vaihtelua. Seuraavissa avointen työpaikkojen määrien muutostarkasteluissa pyritään löytämään suhdanneluontoisia käännteitä työpaikkamäärissä. Vuodenaikoihin liittyvä paikkamäärien vaihtelu on eliminoitu laskeamalla avointen työpaikkojen määrien keskiarvo edelliseltä 12 kuukaudelta. Kehityssuunnat on jaoteltu kolmeen eri kategoriaan:

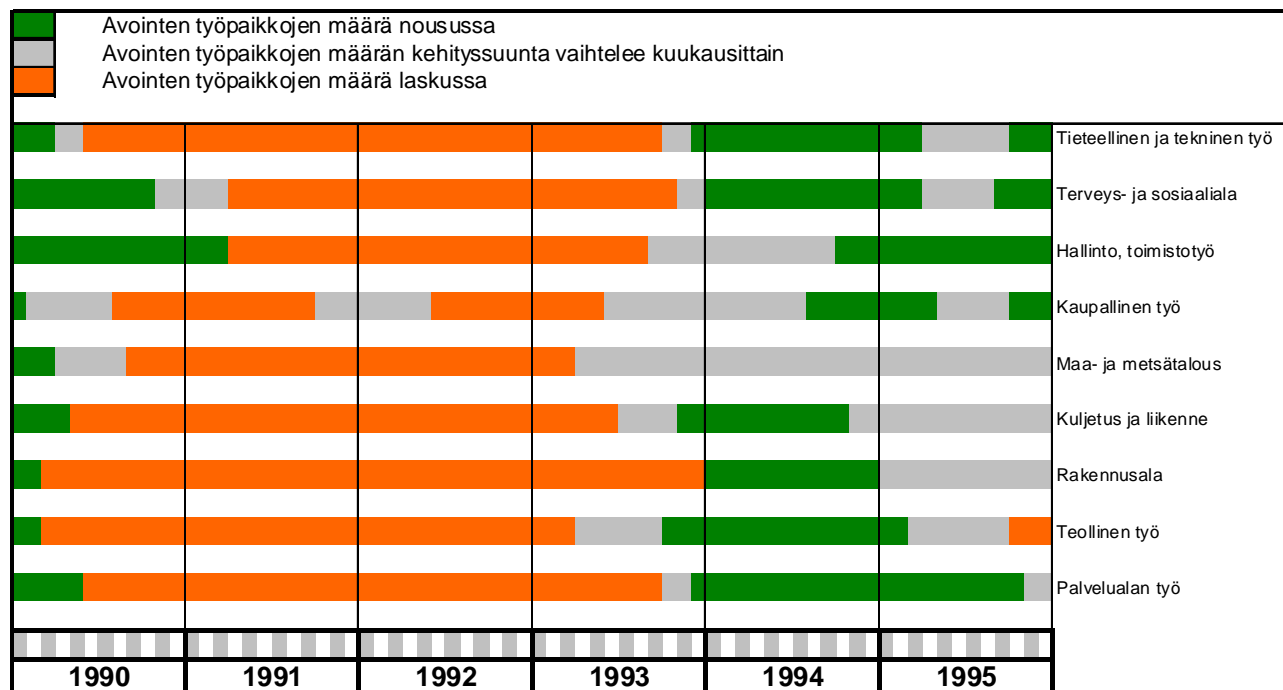
- 1) Avointen työpaikkojen määrä on nousussa: avointen työpaikkojen kausivaihteluista puhdistettu luku on kasvussa. Vain yksittäisten kuukausien kohdalla paikkamäärä on voinut tilapäisesti laskea.
- 2) Avointen työpaikkojen määrän kehityssuunta vaihtelee kuukausittain tai muutaman kuukauden sisällä.
- 3) Avointen työpaikkojen määrä on laskussa: avointen työpaikkojen kausivaihteluista puhdistettu luku on alenemassa. Vain yksittäisten kuukausien kohdalla paikkamäärä on voinut tilapäisesti kasvaa.

1990-luvun alussa ajautuminen taantumaan ja lamaan näkyi avointen työpaikkojen määrien vähenemisenä. Käänte tapahtui pääosin vuoden 1990 aikana. Vain hallinto- ja toimistotyön ammattien osalta avointen työpaikkojen määrät olivat kasvussa koko vuoden 1990 ajan. Alalla paikkamäärät kääntyivät laskuun vasta vuoden 1991 alussa. Ensimmäisenä selkeä avointen työpaikkojen määrien käänte pienempään tapahtui teollisuudessa ja rakennusalalla. Näiden alojen kysynnän alamäkeä seurasi sitten kuljetusala ja palveluala. Kaikilla edellä mainituilla aloilla paikkamäärien muutos tapahtui äkillisesti, sellaista ajanjaksoa, jossa työpaikkamäärien kehityssuunta olisi vaihdellut kuukausittain, ei näillä aloilla ollut. Sen sijaan työvoiman kysynnän kääntyminen laskuun tapahtui teollisen ja teknisen työn, kaupallisen työn ja maa- ja metsätaloustyön osalta muutaman kuukauden ”empimisjakson” jälkeen.

Laman jälkeen kysynnän kääntyminen nousuun on 1990 -luvun alussa tapahtunut paljon loivemmin kuin kysynnän lasku taantumaan mentäessä. Lähes kaikissa pääammattiryhmissä on havaittavissa eräänlainen empimisvaihe, jossa avointen työpaikkojen määrän kehityssuunta on vaihdellut lähes kuukausittain. Maa- ja metsätalous jäi tämän laman jälkeen hyvin pitkäksi aikaa tilanteeseen, jossa avointen työpaikkojen määrällä ei ollut useita kuukausia kestäväää kasvu- tai laskusuuntaa. Monella alalla tapahtui niin, että avointen työpaikkojen laskukauden jälkeen alkoi muutamasta kuukaudesta

aina vuoteen kestävä empimisvaihe, sitten avointen paikkojen määrä lähti vasta pidempikestoiseen nousuun. Usein nousu vielä taittui ja jäätin uudelleen tilaan, jossa avointen työpaikkojen määrällä ei ollut selkeää kehityssuuntaa.

Kuvio 22. Avointen työpaikkojen määrien muutossuunnat 1990 -luvun alun lamassa

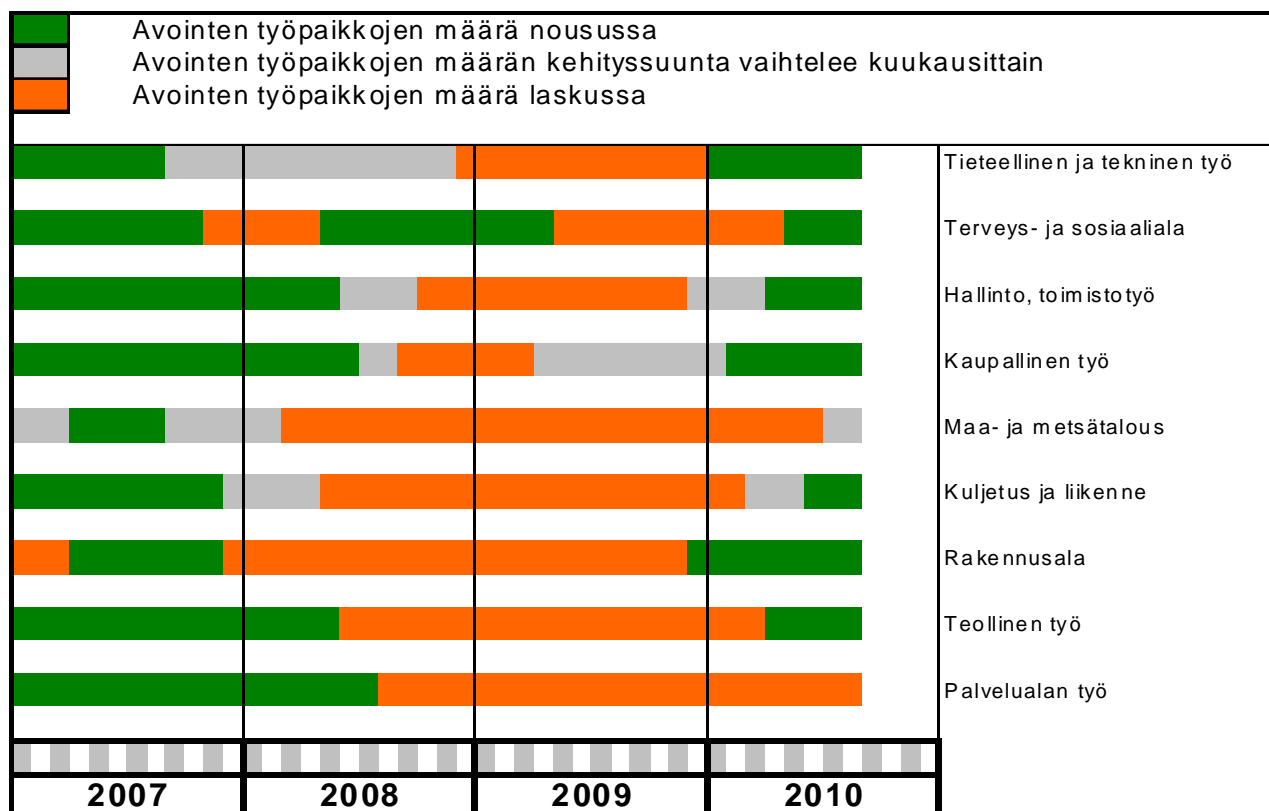

Selkeä avointen työpaikkojen vähenemiskausi oli 1990 -luvun alussa pisin rakennusosalalla, lähes neljä vuotta. Lyhyimmän aikaa avoimet paikat olivat selkeässä laskussa hallinto- ja toimistotyön ammattialalla.

Viimeisin taantuma näyttäisi ainakin tässä vaiheessa olevan lyhyempi kuin 1990 -luvun taantuma. Pisimmillään jatkuvaa paikkojen määrän laskua on tapahtunut maa- ja metsätaloudessa. Tällä alalla avointen työpaikkojen määrät olivat laskussa hieman yli kahden vuoden ajan. Esimerkiksi rakennusala näyttäisi nyt selviävän 1990 -luvun alkua lyhyemmällä kysynnän laskukaudella. Rakennusalaalla avointen työpaikkojen määrä kääntyi kasvuun jo vuoden 2009 lopussa.

Palvelualalla avointen työpaikkojen määrä on edelleen laskussa. Palvelualan lisäksi maa- ja metsätaloudessa työvoiman kysyntä ei vielä ole kääntynyt kasvuun.

Kuvio 23. Avointen työpaikkojen määrien muutossuunnat tammikuu 2007 – elokuu 2010 pääammattiryhmittäin

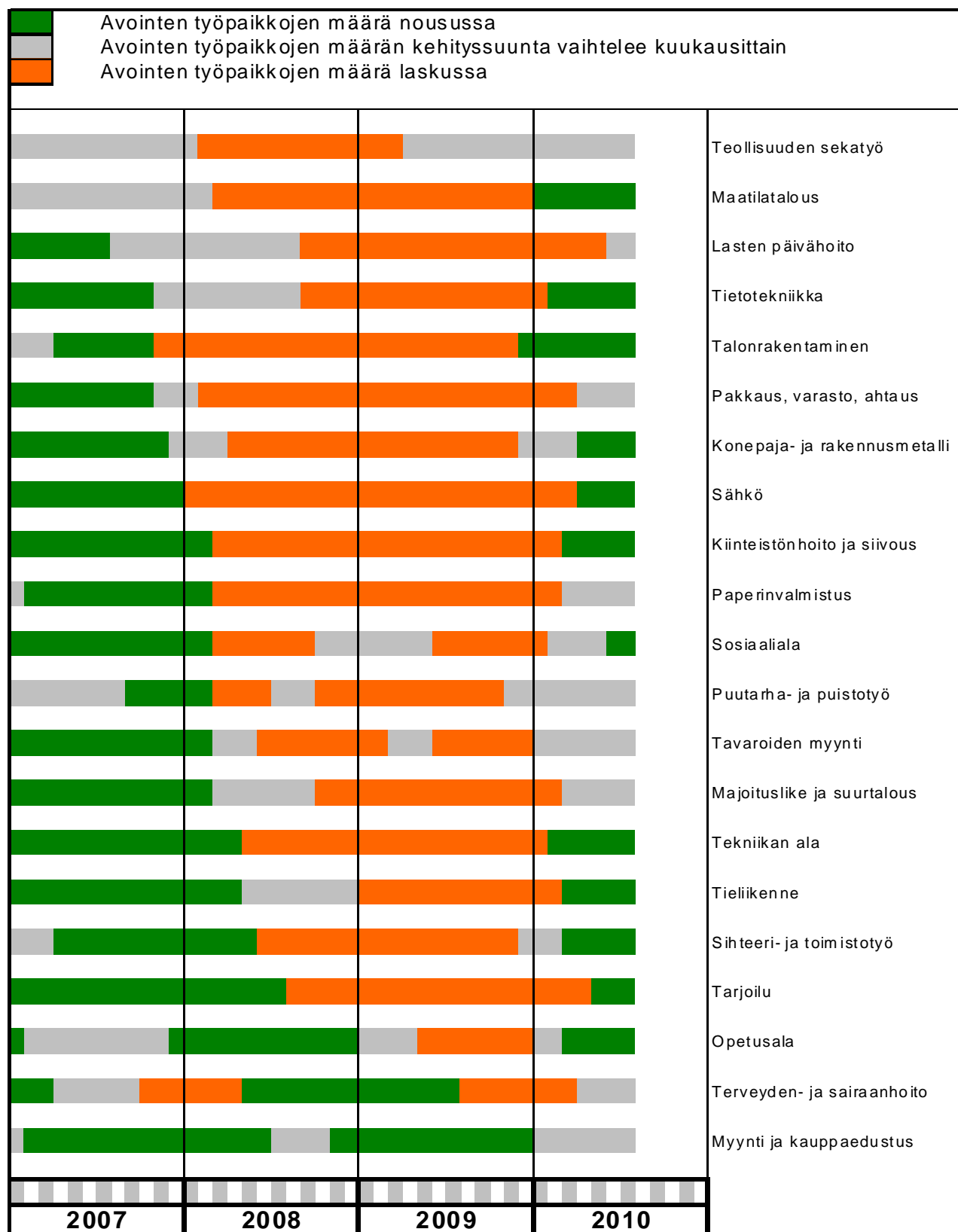
Sen lisäksi, että avointen työpaikkojen määrän laskukausi näyttäisi nyt olevan lyhyempi kuin 1990-luvun alussa, on viimeaikaisessa taantumassa muitakin eroja edelliseen taantumaa. Ainakin nyt näyttää siltä että siirtyminen kysynnän laskusta kysynnän kasvuun tapahtuisi lyhyemmän empimajakson jälkeen. Vuonna 2010 on useammalla toimialalla avointen työpaikkojen määrä kääntynyt jatkuvaan kasvuun. Kuten todettu, rakennusalan toipuminen näyttää nyt tapahtuvan varhaisemmassa vaiheessa kuin muiden toimialojen toipuminen.

Seuraavassa taulukossa on tarkastelua tarkennettu ammattiryhmätasolle. Tarkastelu on toteutettu samalla periaatteella kuin edellä. 2 -numerotason tarkasteluun on otettu ne ammattialat, jossa on vuonna 2008 ollut keskimäärin vähintään 200 avointa työpaikkaa. Taulukossa 6 ammattialat on lisäksi lajiteltu niin, että ylimpänä on ne ammatit, jossa avointen työpaikkojen pitempään jatkunut kasvu on taittunut ensin.

Taulukon 6 pohjalta voidaan nähdä, että taantuma vaikuttaa eri ammattien työpaikkailmoitusten määriin hyvin eri vaiheessa ja eri kestoisena. Tämä heijastuu mm. eri sukupuolten työllisyystilanteeseen, sillä miesten ja naisten osuus eri alojen työllisistä vaihtelee melkoisesti.

Teollisuuden sekatyössä kysynnän määrän alamäki tai kysynnän poukkoilu on jatkunut melkein neljän vuoden ajan. Vastaavasti myynti- ja kauppaedustustyössä pidempikestoista työvoiman kysynnän laskua ei ole tapahtunut tarkasteluajavälillä 2007 – 2010. Tarkastelussa on kuitenkin otettava huomioon, että joillakin aloilla saattaa olla menossa rakennemuutos ja työvoiman kysyntä vaihtelee tämän vuoksi. Maatilatalous on yksi tällainen rakennemuutosala.

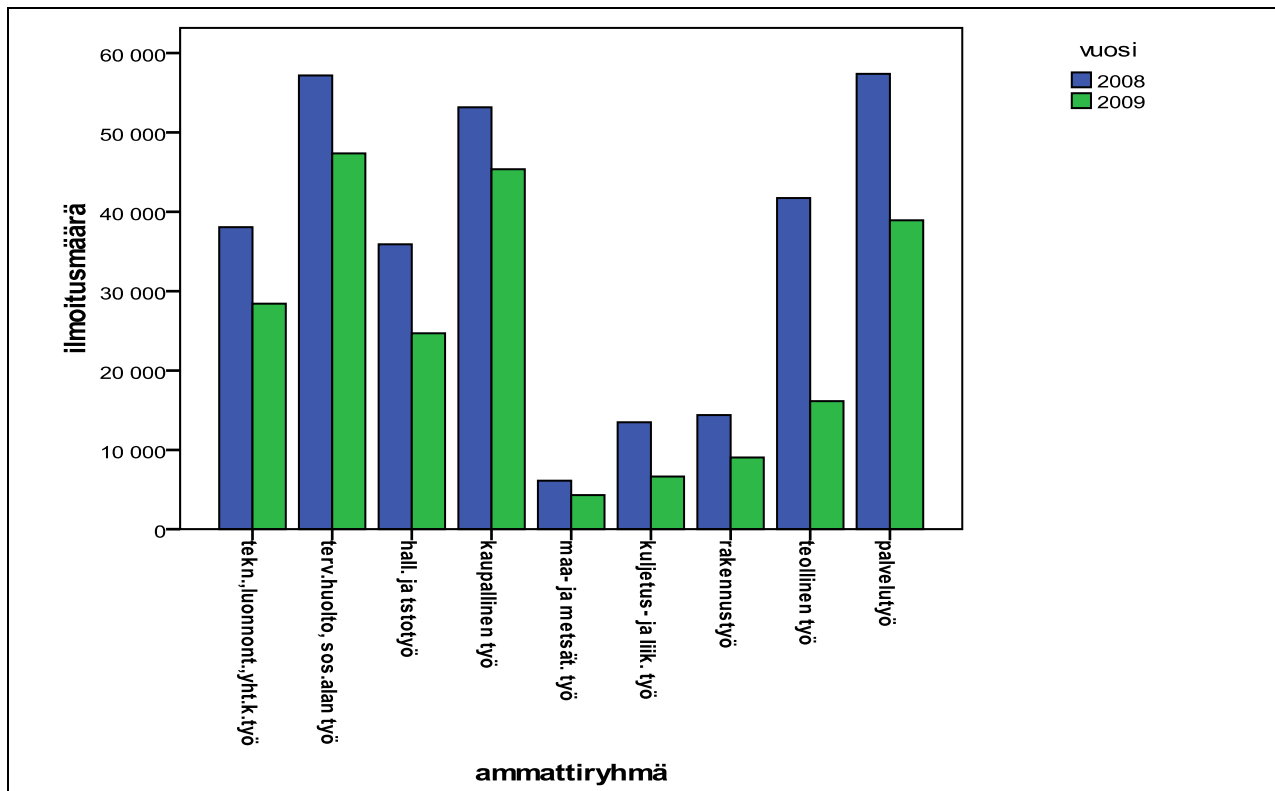
Kuvio 24. Avointen työpaikkojen määrien muutossuunnat tammikuu 2007 – elokuu 2010 ammattiryhmittäin (2 nrotaso)

4.2 Rekrytoinnit vähenivät kaikissa ammattiryhmissä – mutta lisääntyivät joissakin yksittäisissä ammateissa

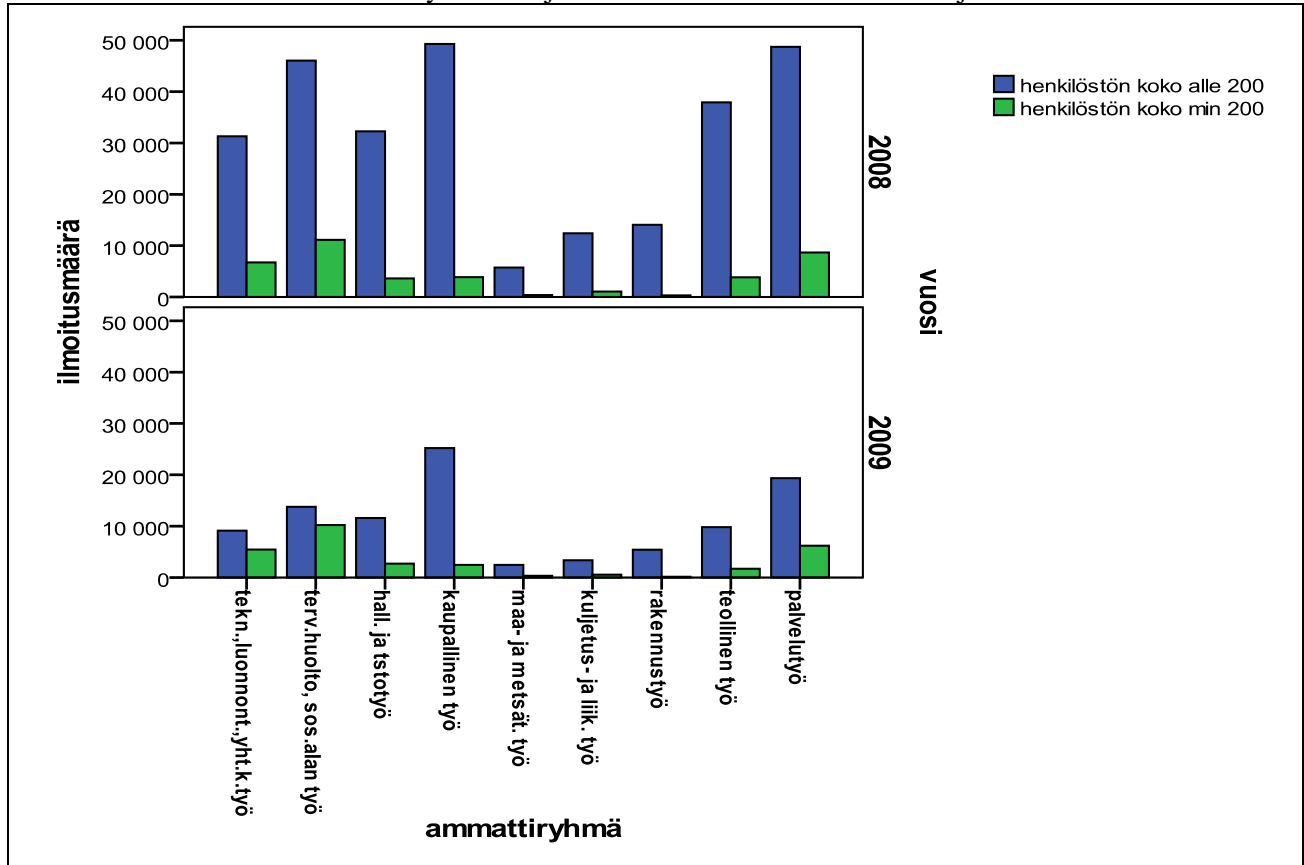
Seuraava kuvio kuvaa muutoksia ilmoitusten määrässä ammattiryhmittäin. Ammattiryhmä ja toimiala korreloivat melko vahvasti. Kuitenkin kullakin toimialalla on hyvin monenlaisia ammatteja. Siten esimerkiksi teollisuuden toimialalla on toki paljon teollisen työn ammattinimikkeitä – mutta yllättävän paljon myös muita ammattinimikkeitä. Samoin teollisen työn ammattinimikkeillä rekrytoidaan paitsi teollisuuteen, myös muille toimialoille. Toimiala ja ammattiryhmää ei siis voi tulkita samaksi asiaksi. Kuitenkin myös ammattiryhmittäisestä tarkastelusta voidaan tehdä samansuuntainen johtopäätös kuin nähtiin toimialatarkastelussa – suhteellisesti avoimet paikat vähenivät eniten teollisuuden toimialalla (luku 3.3) ja teollisessa työssä:

Kuvio 25. Ilmoitusmäärät ammattiryhmittäin v. 2008 ja 2009

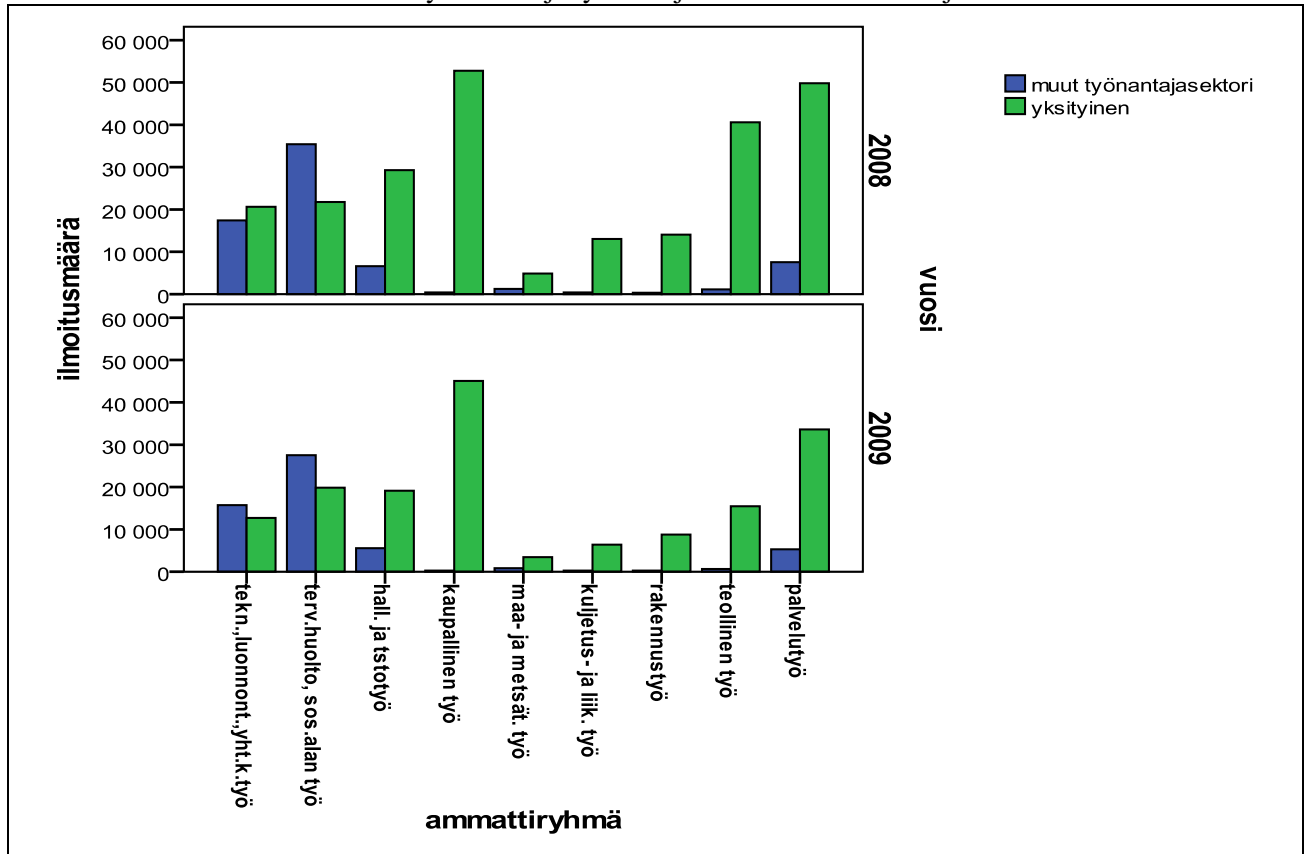

Kuviosta nähdään, että ilmoitusten määrä laski kaikissa ammattiryhmissä. Erityisen silmiinpistävää on työpaikkailmoitusmäärän pudotus teollisessa työssä. Suhteellisen suuri pudotus oli myös kuljetustyössä ja rakennustyössä, jossa kuitenkin volyymit ennen taantumaa olivat selvästi pienempiä kuin teollisuudessa. Myös palveluissa ilmoitusten määrä laski suhteellisestikin paljon ja absoluuttisina lukuina pudotus oli suuri siksi, että palvelutyöpaikkoja on määrällisesti paljon.

Kuvio 26. Ilmoitusmäärät ammattiryhmittäin ja henkilöstökoon mukaan v. 2008 ja 2009

Kuvio 27. Ilmoitusmäärät ammattiryhmittäin ja työnantajasektoreittain v. 2008 ja 2009

Miltä työvoiman kysyntä sitten näyttää tarkemmalla ammattitasolla? Ammattikohtainen 5-numerotason tarkastelu kertoo hyvinkin yksityiskohtaisesti, minkä verran ilmoituksia oli missäkin ammatissa kumpanakin vuonna. On kuitenkin todettava, että hyvin suuressa joukossa ammatteja ilmoitusmäärät jäävät niin pieniksi, että tilastollinen vertailu ja päätelmien tekeminen muutoksista ei ole mielekäästä. Siksi tarkastelun ulkopuolelle on jätetty ammattinimikkeet, joissa on ollut melko vähän avoimia paikkoja. Rajauksia tehtiin ottamalla aluksi mukaan ammattinimikkeet, joissa oli vähintään 200 paikkaa molempina vuosina. Lisäksi tarkasteltiin ammatteja rajauksella, jossa vuonna 2008 oli ollut vähintään 500 työpaikkailmoitusta.

Taulukko 2. Amatit, joissa paikkojen vähennys hyvin suurta (kun mukana amatit, joissa paikkoja vuonna 2008 vähintään 500):

<i>Ammattikoodi</i>	<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>muutos</i>	<i>suhteellinen muutos</i>
76520	TUOTANTOTYÖNTEKIJÄ	869	130	-739	-85,0
75105	KONEISTAJA KOKOOJA, KONEPAJA- JA METALLITE-	1782	284	-1498	-84,1
75710	OLLISET TUOTT.	608	104	-504	-82,9
75415	SÄRMÄÄJÄ	513	90	-423	-82,5
00430	SUUNNITTELUINSINÖÖRI (KONE)	903	161	-742	-82,2
75465	LEVYSEPPÄHITSAAJA	802	152	-650	-81,0
75720	TUOTANTOTYÖNTEKIJÄ (METALLI)	1467	295	-1172	-79,9
75210	KONEENASENTAJA	1134	231	-903	-79,6
76330	ELEKTRONIIKKA-ASENTAJA	691	148	-543	-78,6
75990	MUUT ALARYHMÄÄN 759 KUULUVAT	1676	410	-1266	-75,5
75610	HITSAAJA	1808	479	-1329	-73,5
64310	TRUKINKULJETTAJA	505	141	-364	-72,1
54110	AJONEUVOYHDISTELMÄNKULJETTAJA	2675	756	-1919	-71,7
00410	KONEINSINÖÖRI	1366	401	-965	-70,6
00425	TYÖNJOHTAJA (KONE)	571	183	-388	-68,0
78220	MAALARI, LAKKAAJA	529	173	-356	-67,3
88210	VARASTOTYÖNTEKIJÄ	5335	1884	-3451	-64,7
76120	TEOLLISUUDEN SÄHKÖASENTAJA	986	353	-633	-64,2
54120	KUORMA-AUTONKULJETTAJA	3785	1401	-2384	-63,0
33310	MYyntisihteeri	1095	444	-651	-59,5
54130	PAKETTIAUTONKULJETTAJA	605	249	-356	-58,8
75322	RASKAAN AUTOKALUSTON ASENTAJA	538	224	-314	-58,4
33230	TEKNINEN MYYJÄ	1428	602	-826	-57,8
00210	SÄHKÖINSINÖÖRI	1062	450	-612	-57,6
90610	VARTIJA	1163	553	-610	-52,5
23315	RESKONTRANHOITAJA	758	371	-387	-51,1
88130	PAKKAAJA	816	401	-415	-50,9
75320	AUTONASENTAJA (HUOLTOKORJAAMO)	1503	749	-754	-50,2

Taulukosta nähdään, että suhteellisesti kaikkein eniten työpaikkailmoitukset vähentyivät muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ammateissa, jotka ovat teollista työtä tai kuljetustyötä. Tässä mielessä työpaikkailmoituksissa tapahtuneet muutokset kertovat siitä, kuinka vahvasti taantuma todella kosketti juuri teollisuutta ja etenkin vientiteollisuutta. Teollisuustuotannon muutokset heijastuvat voimakkaasti kuljetusalalle.

Kun tarkastellaan ammatteja, joissa työpaikkailmoitusten suhteelliset muutokset olivat melko suuria, mutta eivät huomattavasti koko ilmoitusvolyymin suhteellista muutosta vahvempia, mahtuu mukaan ammattinimikkeitä useammassa ammattiryhmästä ja kuva pirstaloituu (liite 2).

Taulukko 3. Suunnilleen ennallaan pysyneet ammatit (kun mukana ammatit, joissa 2008 vähintään 500 paikkaa):

<i>Ammattikoodi</i>	<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>muutos</i>	<i>suhteellinen muutos</i>
03310	PERUSKOULUN LUOKANOPETTAJA	2206	2016	-190	-8,6
62710	MAALARI (RAKENNUS)	698	644	-54	-7,7
15450	HENKILÖKOHTAINEN AVUSTAJA	3600	3359	-241	-6,7
10360	TERVEYDENHOITAJA	780	729	-51	-6,5
03224	ENGLANNIN KIELEN OPETTAJA	867	811	-56	-6,5
15420	OHJAAJA (SOSIAALIALA)	1633	1528	-105	-6,4
10120	ERIKOISLÄÄKÄRI	1004	960	-44	-4,4
10310	OSASTONHOITAJA	603	577	-26	-4,3
34375	KUKKIENMYYJÄ	541	524	-17	-3,1
94290	MUUT ALARYHMÄÄN 942 KUULUVAT	782	758	-24	-3,1
95125	PARTURI-KAMPAAJA	2120	2070	-50	-2,4
03470	ERITYISOPETTAJA	831	814	-17	-2,0
03210	MATEMATIIKANOPETTAJA	553	552	-1	-0,2
10110	YLEISLÄÄKÄRI	677	695	18	2,7

Ammatit, joissa työpaikkailmoitusten suhteellinen muutos (negatiivinen tai positiivinen) oli melko pieni, ovat valtaosin terveyden- ja sosiaalihuoltoon liittyviä ammatteja. Mukana on kuitenkin muutama palvelualan ammatti, kuten parturi-kampaaja ja kukkien myyjä sekä rakennusalalta maalari. Rajaus niihin ammattinimikkeisiin, joissa työpaikkailmoituksia vuonna 2008 oli vähintään 500, merkitsee sitä, että mukaan mahtuvat vain volyymiltaan suuret ammattinimikkeet. Niin tässä ryhmässä kuin muissakin ryhmissä ammattinimikkeiden määrä olisi huomattavasti suurempi, jos mukaan olisi valittu ammatteja vähemmän tiukalla kriteerillä. (Kaikkiaan eri ammattien lista avoimista työpaikoista on vuositasolla noin 50:n A4-liuskan mittainen).

Myös taantumana aikana löytyi ammattinimikkeitä, joissa työpaikkailmoitusten määrät kasvoivat vuodesta 2008 vuoteen 2009.

Taulukko 4. Ammatit, joissa paikat lisääntyneet (kun mukana ammatit, joissa 2008 vähintään 500 paikkaa):

<i>Ammattikoodi</i>	<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>muutos</i>	<i>suhteellinen muutos</i>
10110	YLEISLÄÄKÄRI	677	695	18	2,7
54020	TAKSINKULJETTAJA	1081	1193	112	10,4
33220	MYYNTINEUVOTTELIJA	7955	8903	948	11,9
33210	MYYNTIEDUSTAJA	7087	8194	1107	15,6
21115	YRITTÄJÄ	1503	1959	456	30,3
33270	PUHELINMYYJÄ	4652	6142	1490	32,0
21116	FRANCHISING-YRITTÄJÄ	636	926	290	45,6

Kun kriteerinä on se, että työpaikkailmoituksia vuonna 2008 oli vähintään 500 eli mukana ovat vain volyymiltaan suuret ammatit, jää lista kuitenkin melko lyhyeksi. Listassa on erilaisia provisiopalkkaisia töitä, poikkeuksena yleislääkäri. Taksinkuljettaja on poikkeus kuljetusalalla, jolla muuten työpaikkailmoitusten määrä on laskenut huomattavasti. Taksinkuljettajan paikkojen lisäys tuntuu yllättävältä myös siksi, että taantumassa voisi olettaa taksin käytön vähenevän.

4.3. Myös taantumana aikana rekrytoitiin: taustatekijät erilaisissa ammattiryhmissä

Seuraavassa tarkastellaan työpaikkailmoitusvolyymin laskua, ennallaan pysymistä ja kasvua selittäviä tekijöitä. Tämä toteutetaan paikallistamalla kolmessa vuosina 2008-2009 tapahtuneen volyyminmuutoksen perusteella erilaisessa ammattien ryväksessä (laskeneet, ennallaan pysyneet ja kasvaneet) esiintyviä profiilitekijöitä vuoden 2009 taantumavuoden näkökulmasta. Kaikissa tarkasteluissa käytetään samoja selittäviä muuttujia, jolloin päästään vertailemaan ammattiryvästen profiileja taantumatilanteessa. Menetelmänä käytetään logit -estimointia, koska se auttaa hahmottamaan selitettävän ammattien ryväksen ominaisuuksia.

Ammatit, joissa rekrytoinnit ovat vähentyneet selvästi – mutta joissa kuitenkin on rekrytoitu myös taantumana aikana

Vuosien 2008 ja 2009 avoimien paikkojen aineistosta tutkittiin, missä ammattinimikkeissä rekrytointien määrä oli vähentynyt kaikkein voimakkaimmin. Näiden ammattinimikkeiden pohjalta muodostettiin uusi muuttuja eli eniten vähentyneiden ammattien ryhmä. Kuitenkin myös näillä ammattinimikkeillä rekrytoitiin uusia työntekijöitä taantumana aikana. Vuoden 2009 avoimien paikkojen aineisto kertoo siis niistä rekrytoinneista, joita näissä ammateissa tehtiin taantumasta huolimatta. Seuraavan taulukon analyysi kuvaa tätä ryhmää:

Taulukko 5. Vähentyneen rekrytoinnin ammattien logit -estimointi³

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu(B)	95% LV EXP(B)	
						alaraja	yläraja
työaika (ei kokopäivätyö)	-,680	,031	494,493	,000	,506	,477	,538
työnkesto (alle 3 kk)	-,054	,032	2,869	,090	,948	,891	1,008
hlostokoko (min. 200)	,027	,037	,543	,461	1,028	,956	1,105
sektori (yksityinen)	2,081	,067	961,092	,000	8,012	7,025	9,139
työpaikan tyyppi (muu kuin palkkatyö)	-,876	,049	321,111	,000	,416	,378	,458
avoinnaolon kesto (yli 22 pv)	-,400	,034	142,384	,000	,670	,627	,716
toimiston hakijalla täyttö (kyllä)	,250	,026	94,764	,000	1,284	1,221	1,350
suurkaupunki (kyllä)	-,208	,026	64,950	,000	,812	,772	,854

n= 125201, -2 log likelihood= 50509,8, Cox & Snell $r^2= 2$ %, Nagelkerke $r^2=7$ %, oikein luokiteltuja havaintoja= 95 %

Odotettu B kuvaa niin sanottua riskisuhdetta kahden luokan välillä. Vertailuryhmä saa suhdeluvun 1 ja odotettu B kuvaa suhdelukua toisessa muuttujan ryhmässä. Henkilöstön koko saa hyvin lähellä

³ Logistinen regressio on diskreetin valinnan malli, jolla pyritään identifioimaan selitettävään diskreettiin (2-luokkaiseen) muuttujaan vaikuttavia tekijöitä ja tämän vaikutuksen voimakkuutta. Kuten muissakin regressiomalleissa, selittäjien täytyy olla loogisessa yhteydessä selitettävään ja selittäjät eivät saa korreloida voimakkaasti keskenään. Tässä selittävät muuttujat ovat myös diskreettejä.

ykköstä olevan riskisuhteen ja myös tilastollinen merkitsevyys on heikko. Henkilöstön koko ei siis selitä rekrytointeja tässä ryhmässä. Koko aineistosta nähtiin, että rekrytoinnit vähenivät etenkin alle 200 työntekijän työpaikoissa. Sen sijaan taantumasta huolimatta eniten siitä kärsineiden ammattien ryhmässä henkilöstön koko ei siis ole yhteydessä rekrytointeihin. Samoin työn kesto (alle 3 kk vs. yli 3 kk) saa melko lähellä ykköstä olevan riskisuhteen.

Sen sijaan yksityinen sektori saa hyvin korkean riskisuhteen. Tutkittavassa ryhmässä (ammatit, joissa rekrytointien vähennys vuodesta 2008 vuoteen 2009 oli erityisen suuri), ovat valtaosaltaan yksityisen sektorin paikkoja, joten ei ole yllättävää, että näillä nimikkeillä myös vuonna 2009 on rekrytoitu lähinnä yksityiselle sektorille. Paikkojen täyttöä profiloi jonkin verran useammin toimiston hakijalla täyttö kuin muu täyttö (riskisuhde 1,28). Paikat on täytetty melko nopeasti (riskisuhde yli 22 pv vs. alla 22 pv 0,67). Nämä paikat ovat tyypillisesti kokopäivätyötä (riskisuhde 0,51 ei kokopäivätyölle) ja palkkatyötä (riskisuhde ei palkkatyölle 0,42) – työpaikat eivät siis ole olleet epätyypillisiä.

Ammatit, joissa rekrytointien määrä ei juuri ole muuttunut

Millaisia sitten olivat ammatit ja työpaikat, joiden avoimiin paikkoihin ja rekrytointeihin taantuma ei voimakkaasti vaikuttanut? Toisena ryhmänä tarkasteltiin niitä ammattinimikkeitä, joissa rekrytointien määrä vuodesta 2008 vuoteen 2009 ei ollut selvästi laskenut tai noussut. Ryhmään poimittiin ne ammattinimikkeet, joissa negatiivinen tai positiivinen muutos oli ollut melko pieni. Näin muodostettiin uusi dummy-muuttuja. Tämän ryhmän profilointia kuvaa seuraava taulukko:

Taulukko 6. Ennallaan pysyneiden ammattien logit -estimointi

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu(B)	95% LV EXP(B)	
						alaraja	yläraja
työaika (ei kokopäivätyö)	-,845	,040	455,609	,000	,430	,398	,464
työnkesto (alle 3 kk)	-,689	,045	231,664	,000	,502	,459	,548
henkilöstön koko (min. 200)	,339	,035	96,694	,000	1,404	1,312	1,502
sektori (yksityinen)	-1,020	,035	849,641	,000	,361	,337	,386
työpaikan tyyppi (muu kuin palkkatyö)	,006	,040	,021	,884	1,006	,930	1,088
avoinnaolon kesto (yli 22 pv)	,905	,028	1015,558	,000	2,472	2,338	2,613
toimiston hakijalla täyttö (kyllä)	-,383	,031	153,508	,000	,682	,642	,724
suurkaupunki (kyllä)	-,082	,028	8,352	,004	,921	,872	,974

n= 125201, -2 log likelihood= 42864,3, Cox & Snell $r^2=3$ %, Nagelkerke $r^2=11$ %, oikein luokiteltuja havaintoja= 95 %

Työpaikan tyyppi (muu kuin palkkatyö vs. palkkatyö) saa melko lähellä ykköstä olevan riskisuhteen (odotettu B=1,01), samoin suurkaupunki/ei suurkaupunki (odotettu B = 0,92). Näiden muuttujien

avulla ei siis voida juurikaan profiloida ammatteja, joissa rekrytointien määrä ei ole olennaisesti muuttunut. Sen sijaan avoinna olon kesto yli 22 päivää vs. alle 22 päivää saa korkean riskisuhteen (2,47)), samoin henkilöstön koko (vähintään 200 henkilöä) profiloivat ammatteja, joissa rekrytointien määrä ei juuri ole muuttunut. Paikat ovat siis melko pitkään avoinna ja ne ovat suurilla työnantajilla. Muu kuin kokopäivätyö, työn kesto alle 3 kk ja yksityinen sektori saavat alhaisen riskisuhteen. Paikat painottuvat siis julkiselle sektorille, yli 3 kk keston ja päivätyöhön.

Ammatit, joissa rekrytoinnit ovat kasvaneet

Joissakin ammateissa rekrytointien määrä kasvoi taantumasta huolimatta. Seuraavassa tarkastelussa on logistisella regressioanalyysillä tarkasteltu, miten erilaiset taustatekijät (taulukon 7 muuttujat) profiloivat näitä rekrytointeja.

Taulukko 7. Kasvaneen rekrytoinnin ammattien logit -estimointi

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu(B)	95% LV EXP(B)	
						alaraja	yläraja
tyoaika (ei kokopäivätyö)	-,197	,021	88,956	,000	,821	,788	,855
työn kesto (alle 3 kk)	-,447	,028	253,143	,000	,640	,606	,676
henkilöstön koko (min. 200)	-,530	,028	352,371	,000	,588	,557	,622
sektori (yksityinen)	1,341	,039	1195,097	,000	3,824	3,544	4,126
työpaikan tyyppi (muu kuin palkkatyö)	1,999	,022	8430,239	,000	7,382	7,073	7,704
avoinnaolon kesto (yli 22 pv)	-,111	,022	26,472	,000	,895	,858	,934
toimiston hakijalla täyttö (kyllä)	-1,154	,021	2883,772	,000	,315	,302	,329
suurkaupunki (kyllä)	,542	,019	801,208	,000	1,719	1,655	1,784

n= 125201, -2 log likelihood= 82937,4, Cox & Snell r^2 = 13 %, Nagelkerke r^2 =24 %, oikein luokiteltuja havaintoja= 86 %

Odotettu(B) kertoo riskisuhteesta kuulua dummy-muuttujan luokkaan 1 (muuttujan arvo 0 saa vertailuluvuksi 1). Näin tulkiten muu kuin kokopäivätyö (odotettu B =0,821) saa hiukan pienemmän riskisuhteen kuin kokopäivätyö. Melko selvästi pienemmän riskisuhteen saavat alle 3 kk työn kesto, vähintään 200:n henkilöstönkoko sekä toimiston hakijalla täyttö. Sen sijaan muu kuin yksityinen sektori ja muu kuin palkkatyö saavat korkeat riskisuhteet. Myös suurkaupunki saa melko korkean riskisuhteen. Ammatteja, joissa rekrytoinnit lisääntyivät taantumana aikana luonnehtii voimakkaasti muu kuin palkkatyösuhde. Toimiston hakijalla näitä paikkoja täytetään harvoin, riskisuhte on 0,32. Paikat ovat yksityisillä työnantajilla suurkaupungeissa.

Edellä taulukoissa 5-7 esitetyt samoilla selittävillä muuttujilla laaditut estimointitulokset osoittavat, että taantumavuonna 2009 volyymiltaan eniten supistuneet, liki ennallaan pysyneet ja kasvaneet ammatit olivat monilta taustatekijöiltään varsin erilaisia. Nämä taantumaan liittyvät muutokset on syytä ottaa huomioon työvoimapolitiikan ja työnvälityksen kehittämisessä.

5. PAIKKOJEN TÄYTTÖPROSESSIEN MUUTOKSET

Millaisia muutoksia työpaikkojen täyttöprosessissa sitten on tapahtunut taantumassa? Periaatteessa avointen työpaikkojen täytön tulisi tehostua taantumatilanteessa, jossa on tarjolla aiempaa vähemmän avoimia paikkoja ja aiempaa suurempi määrä työnhakijoita kilpailee niistä. Tällöin työnantajan tulisi saada hakemansa työvoima nopeammin. Tarkasteluun voidaan ottaa avoinna olon kesto sekä rajatusti myös koko rekrytointiprosessin kesto, mukaan lukien työnantajan käyttämän ajan pituus.

Asiaa tarkastellaan aluksi keskeisten tilastollisten tunnuslukujen avulla, minkä jälkeen analysoidaan paikkojen avoinnaolon ja rekrytointiprosessin tehokkuutta eloonjäämisanalyysillä. Täydentävää tarkastelua suoritetaan eri täyttötapojen multinominaalisella logistisella regressioanalyysillä.

Taulukko 8. Työpaikkojen avoinna olon kestot, rekrytointiajat ja täyttöviiveet v. 2008 ja 2009, päivää⁴

muuttuja	avoinna olon kesto, kaikki paikat	rekrytointiaika, kaikki paikat	täyttöviiveen vaikutus, kaikki paikat	avoinna olon kesto, hakup. pl.	rekrytointiaika, hakup. pl.	täyttöviiveen vaikutus, hakup. pl.
2008 keskiarvo	21,8	33,9	0,6	21,6	17,5	1,0
N	317 501	110 770	317 501	97 066	49 610	97 066
keskihajonta	29,0	38,5	4,6	39,9	28,7	6,8
2009 keskiarvo	24,9	35,5	1,8	22,6	15,1	2,2
N	221 010	84 510	221 010	62 222	33 305	62 222
keskihajonta	49,8	38,7	21,7	58,0	23,9	22,8

Avoinna olon kestot näyttäisivät käyttäytyvän vuosien 2008 -2009 tilanteessa kokonaisuutena todella ennalta arvaamattomalla tavoin. Selvästi suppeampi määrä avoimia paikkoja on täytetty huomattavasti hitaammin erityisesti kaikkien paikkojen osalta (ero 3,1 päivää), mutta myös hakupaikat pois lukien (ero 1,0 päivää). Kaikkien paikkojen koko rekrytointiprosessin kesto on myös pidentynyt keskimäärin 1,6 päivää ja täyttöviiveen vaikutus kaikissa paikoissa peräti 1,2 päivää. Täyttöviiveen vaikutus on kasvanut myös hakupaikat pois lukien keskimäärin 1,2 päivällä. Hakupaikat pois lukien lasketut keskimääräiset rekrytointiajat ovat kumpanakin vuonna selvästi lyhyempiä kuin keskimää-

⁴ Avoinna olon kesto= (avoinna olon päättymispäivä – avoinna olon alkupäivä) + 1

Rekrytointiaika = (työn aiottu alkamispäivä – avoinna olon alkupäivä) + 1

Täyttöviive = (työpaikan täyttöpäivä – aiottu työn alkamispäivä) + 1, jos täyttöpäivä ≥ aiottu alkamispäivä

Hakupaikka = avoin työpaikka, jossa viimeinen hakupäivämäärä on ennalta ilmoitettu

räiset avoinna olon kestot, mikä selittyy sillä, että rekrytointiaika tiedetään vain jostain valikoituneesta osasta hakupaikat pois lukien laskettuja paikkoja. TE-toimistojen palveluprosessin kannalta on huolestuttavaa, että viiveet ovat kasvaneet. Hajonnat ovat kasvaneet voimakkaasti avoinna oloajoissa sekä viiveissä, sen sijaan rekrytointiajoissa näin ei näytä tapahtuneen.

Kaikkien paikkojen avoinna olon kesto voi heijastella paljolti kysyntätilannetta ja työnantajien toimintaa. Kun yrityspaikkojen volyymi on leikkautunut kaikkein eniten, on muiden työnantajien rekrytointi saanut enemmän painoa myös kestotekijöissä. Julkisten ja yhteisötyönantajien sekä kotitaloussektorin rekrytointi voi poiketa yritysten rekrytoinnista. Sen sijaan hakupaikat pois lukien laskettu avoinna olon kesto ei selity ainakaan hallinnollisilla käytännöillä, vaan kestotekijä muodostuu tässä tapauksessa markkinoilla. Sen yhden päivän nousu on voimakkaassa taantumassa huolestuttavaa. Samaa voidaan sanoa nimenomaan hakupaikat pois lukien lasketusta viiveiden vaikutuksen dramaattisesta kasvusta.

Tarkasteltaessa asiaa edelleen yksityiskohtaisemmin paljastuu lopulta se, miksi avoinna olon kestot ovat vuonna 2009 pitempiä kuin edellisenä vuonna. Kaikki työpaikan täyttöön johtaneet syyt ovat lyhyemmän keskimääräisen keston tasolla vuonna 2009 edelliseen vuoteen nähden. Ainoastaan syyryhmä ”työpaikkoja lisätty” on kasvanut volyymiltaan ja koska tässä ryhmässä keskimääräinen avoinna olon kesto on 365 päivää, vaikuttaa se keskimääräistä kestoja kasvattavasti. Vuonna 2008 tällaisia ilmoituksia oli yhteensä 644 kpl ja v. 2009 3 691 kpl. Lopputulos on erilainen riippuen siitä, tarkastellaanko kaikkia työpaikkailmoituksia vai niitä, jotka merkitsevät työpaikan täyttöä. Vain täyttöä merkitseviä tapauksia katsottaessa ovat rekrytointimarkkinat toimineet taantumatilanteessa odotetulla tavoin eli edellisvuotta tehokkaammin. Ero on erityisen huomionarvoinen hakupaikat pois lukien lasketuissa paikoissa, joissa kestoero on peräti 5 päivää. Näiden paikkojen kestot myös muodostuvat markkinoilla.

Taulukko 9. Avoinnaolon kesto täyttötapojen mukaan 2008 ja 2009 (vain työpaikan täytöt)⁵

täyttötapa	kaikki paikat 2008	kaikki paikat 2009	hakupaikat pl. 2008	hakupaikat pl. 2009
työhönoituksesta	10,0	8,3	7,8	6,1
muuten toimiston hakijalla	22,2	20,0	23,8	18,1
täytetty muuten	30,9	25,6	34,5	26,5
ehdokkaista riittävästi	24,0	18,7	24,1	18,9
hakuaika päätynyt	22,0	21,2	*	*
täytetty verkon kautta	19,0	16,4	25,1	17,6
kaikki täytöt yhteensä	20,7	19,0	18,3	13,3

*) muutamassa kymmenessä ilmoituksessa oli kumpanakin vuonna muutoskoodina hakuaika päätynyt, vaikka kyse oli hakuaika pois lukien lasketuista paikoista. Kyse on kuitenkin todennäköisestä virhekoodauksesta, joten tuloksia ei raportoida.

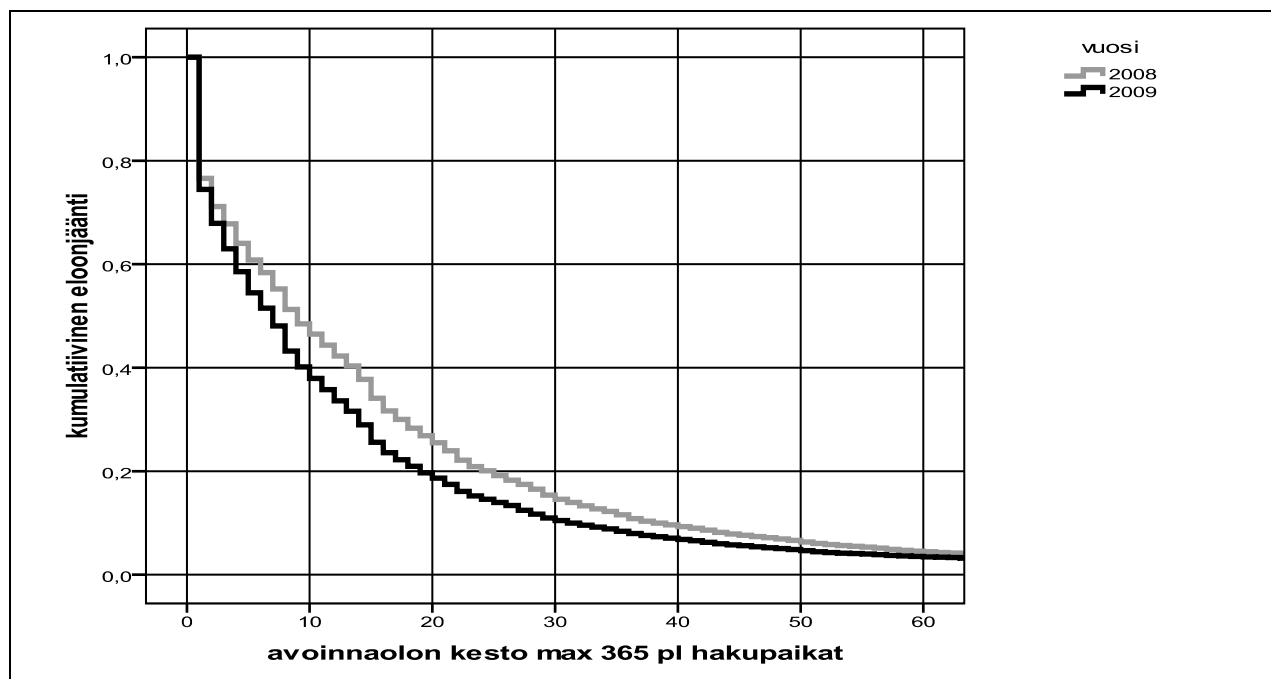
5.1 Kestotekijöihin vaikuttavia seikkoja

Seuraavassa tarkastellaan eloonjäämisanalyysillä avoinna olon keston hakupaikat pois lukien liittyviä tekijöitä. Analyysistä sensuroidaan pois Ahvenanmaan sekä Työlinjan ja ulkomaanpaikat. Jäljelle jää 136 019 työpaikkailmoitusta. Vuoden 2009 eloonjäämiskäyrä on tehokkaampi kuin vuoden 2008 eli se kulkee lähempänä origoa.

Työhönoituksen käyttö paikan täytössä lisää avoinnaolon päättymisen todennäköisyyttä 139 % verrattuna siihen, ettei täyttö tapahdu työhönoituksesta. Alle 3 kuukauden kestoisen työ sekä vähintään 200 hengen henkilöstökoko lisäävät myös nopean täytön todennäköisyyttä. Myös muu kuin palkkatyö sekä kaupunkimainen kuntatyyppi lisäävät lievemmin paikan täytön tehokkuutta. Yksityinen sektori ja muu kuin päivätyö taas vähentävät nopean avoinnaolon päättymisen todennäköisyyttä.

⁵ Työpaikan täyttösyyt on aineistossa jaettu taulukossa esitettyihin luokkiin ja lisäksi esiintyy kategoria ”työpaikkoja lisätty”. Tällainen on esimerkiksi tapaus, jossa työvoimavirkailija käyttää aiemmin avattua pohjaa saman työnantajan toistuviin samaan ammattiin rekrytointeihin. Kun rekisteriaineistosta tehdään poiminta tutkimusaineiston muodostamista varten, jää viimeinen merkintä näkyviin. ”Työhönoituksesta” täyttö merkitsee virkailijan työttömälle työnhakijalle tekemästä yksilöidystä kehotuksesta ottaa työttömyysturvasanktioiden uhalla työnhakutarkoituksessa yhteyttä avoimen paikan tarjoavaan työnantajaan täytettyä työpaikkaa. ”Täytetty muuten” tarkoittaa muutoin kuin TE-toimiston hakijalla täytettyä työpaikkaa. ”Verkkotäyttö” tarkoittaa työnantajan TE-toimistolta saamallaan tunnuksilla suorittamia täyttöjä, jotka kirjautuvat suoraan järjestelmään. ”Ehdokkaista riittävästi” tarkoittaa, että työnantaja on saanut hakijoita, eikä edellytä TE-toimistolta muita toimia. ”Hakuaika päätynyt” tarkoittaa hakuajallisissa paikoissa tämän ajan päättymistä.

Kuvio 28. Avoinnaolon keston eloonjäämiskäyrät vuosina 2008 ja 2009 kestoalueella 0-60 päivää hakupaikat pois lukien, Coxin regressio⁶

Taulukko 10. Avoinnaolon keston eloonjäämisfunktio, selittävien muuttujien kertoimet⁷

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu (B)	95,0% LV Exp(B)	
						alaraja	yläraja
kuntatyyppi (kaupunki- mainen)	,094	,006	271,458	,000	1,098	1,086	1,111
työaika (ei päivätty)	-,045	,006	52,695	,000	,956	,944	,968
työn kesto (alle 3 kk)	,296	,006	2387,329	,000	1,345	1,329	1,361
henkilöstökoko (min. 200)	,119	,008	218,489	,000	1,126	1,109	1,144
sektori (yksityinen)	-,226	,007	1064,911	,000	,798	,787	,808
osoitustäyttö (on)	,894	,006	20661,813	,000	2,444	2,414	2,474

n=136 019, sensuroituja havaintoja = 1421 (Ahvenanmaa ja työlinja/ulkomaat), -2 log likelihood = 2770564,

khii²=34845, vapausasteet=6, merkitsevyys ***

⁶ Coxin regressiossa selitetään jatkuvaan aikamuuttujaan vaikuttavia tekijöitä ja tämän vaikutuksen voimakkuutta, ts. tietyn tapahtuman todennäköisyyttä ajassa. Selittäjien on oltava loogisessa yhteydessä selitettävään ja selittäjät eivät saa korreloida voimakkaasti keskenään. Selittäjinä käytetään diskreettejä muuttujia. Voidaan käyttää myös kerrostuma-muuttujaa.

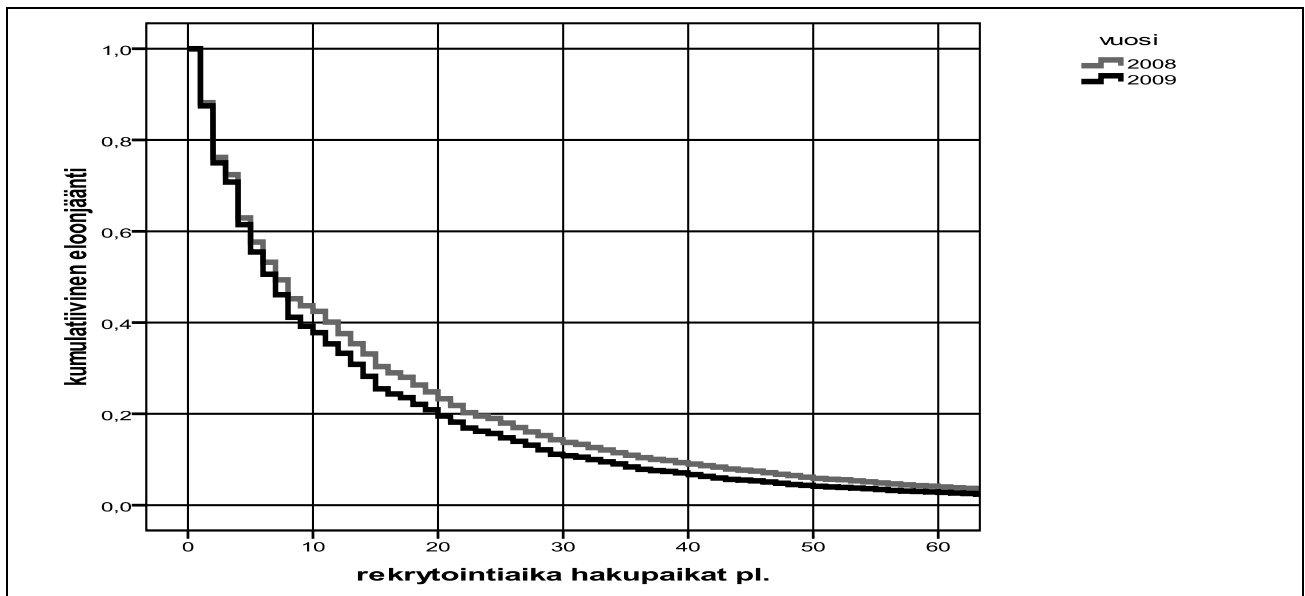
⁷ Analyyseissa käytetään vertailukelpoisuuden vuoksi sekä avoinnaolon keston, rekrytointiajan että rekrytointiviiveen eloonjäämisen selittämisessä samoja selittäviä muuttujia. Avoinnaolon kesto koskevassa mallissa esiintyy selittävien muuttujien kesken .32:n tasoinen korrelaatio muuttujien henkilöstökoko ja sektori kesken. Muissa malleissa ei esiinny .30:n tason ylittäviä keskinäisiä korrelaatioita.

Taulukko 11. Avoinna olon keston hakupaikat pl. eloonjäämistaulu valikoiduissa kestopisteissä v. 2008 ja 2009

kesto päiviä	2008	2009	erotus, %-yksikköä
1	.77	.74	3
8	.51	.43	8
15	.34	.26	8
20	.26	.19	7
25	.19	.14	5
30	.15	.11	4
35	.12	.08	4
50	.06	.05	1

5.2 Rekrytointiaika

Kuvio 29. Rekrytointiajan eloonjäämiskäyrät vuosina 2008 ja 2009 kestoalueella 0-60 päivää hakupaikat pois lukien, Coxin regressio

Taulukko 12. Rekryointiajan eloonjäämisfunktio, selittävien muuttujien kertoimet

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu (B)	95,0% LV Exp(B)	
						alaraja	yläraja
kuntatyyppi (kaupunkimainen)	,132	,008	265,455	,000	1,142	1,124	1,160
tyoaika (ei päivätö)	-,089	,009	91,141	,000	,915	,898	,932
työn kesto (alle 3 kk)	,207	,008	665,218	,000	1,230	1,211	1,250
henkilöstökoko (min. 200 hlöä)	,049	,009	26,685	,000	1,050	1,031	1,070
sektori (yksityinen)	-,112	,008	180,489	,000	,894	,879	,908
osoitustäyttö (on)	,657	,008	6084,699	,000	1,929	1,898	1,961

n=70 424, sensuroituja havaintoja = 463 (Ahvenanmaa ja työlinja/ulkomaat), -2 log likelihood = 1 343 952, khii²=9382, vapausasteet=6, merkitsevyys ***

Taulukko 13. Rekryointiviiveen eloonjäämisfunktio, selittävien muuttujien kertoimet

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu (B)	95,0% LV Exp(B)	
						alaraja	yläraja
kuntatyyppi (kaupunkimainen)	,126	,009	213,725	,000	1,135	1,116	1,154
tyoaika (ei päivätö)	-,016	,010	2,411	,120	,984	,965	1,004
työn kesto (alle 3 kk)	-,007	,009	,570	,450	,994	,977	1,010
henkilöstökoko (min. 200)	,037	,010	14,217	,000	1,038	1,018	1,058
sektori (yksityinen)	,034	,009	15,045	,000	1,035	1,017	1,053
osoitustäyttö (on)	,478	,009	2646,042	,000	1,612	1,583	1,642

n=61 611, sensuroituja havaintoja = 347 (Ahvenanmaa ja työlinja/ulkomaat), -2 log likelihood = 1 170 483, khii²=3148, vapausasteet=6, merkitsevyys ***

Kestotekijöiden muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä on analysoitu erikseen avoinna olon keston, koko rekryointiajan sekä työnantajan osuuden eli rekryointiviiveen⁸ osalta. Hakupaikat pois lukien laskettu keskimääräinen rekryointiviive oli vuonna 2008 5,5 päivää ja vuonna 2009 3,7 päivää. Eloojäämisanalyysissa kestoalueella 0-50 päivää erot vuosien välillä ovat eri kestopisteissä enintään yhden prosenttiyksikön suuruisia eli käytännössä pysyneet ennallaan.

⁸ Rekryointiviive = (rekryointiaika – avoinna olon kesto)

Rekryointiviive on siis työnantajan rekryointiin käyttämä aika eli esimerkiksi hakijoiden arviointiin, haastatteluihin, valintapäätökseen ja valitun työn alkamisen odottamiseen kuluva aika. Tässä ei enää lisätä kestoan yhtä päivää, koska se on jo avoinna olon kestossa otettu huomioon.

Avoinna olon kesto ja rekrytointiviive ovat toisensa pois sulkevia kestoprojektteja. Niiden eloonjäämisanalyysien vertailu osoittaa joitain kiinnostavia seikkoja. Sekä avoinna olon kestossa että rekrytointiviiveessä osoitustäyttö, kaupunkimainen kuntatyyppi ja vähintään 200:n henkilöstökoko lisäävät paikan täyttymisen tai rekrytointiprosessin päättymisen todennäköisyyttä. Vastaavasti muu kuin päivätyö työaikamuotona näyttäisi lievästi vähentävän sitä (rekrytointiviiveessä 95 %:n luottamusväli ulottuu 1:een asti). Kaksi muuttujaa toimii kuitenkin ainakin osin eri suuntaisesti avoinna olossa ja rekrytointiviiveessä: alle 3 kuukauden työn kesto näyttäisi lisäävän avoinna olon päättymisen todennäköisyyttä 35 % verrattuna vähintään 3 kk kestäviin töihin, mutta ei vaikuta käytännössä mitään työnantajan osuuteen (95 %:n luottamusväli 1:n kummallakin puolella). Yksityinen sektori vähentää avoinna olon päättymisen todennäköisyyttä 20 % verrattuna muihin sektoreihin, mutta lisää työnantajan osuuden päättymisen todennäköisyyttä 4 %. Tässä selitys voi olla se, että työnantaja pyrkii reagoimaan pitkiksi venyneisiin avoinna olojen kestoihin tiivistämällä omaa osuuttaan rekrytoinnissa.

Mallinnuksia on kokeiltu myös erikseen vuosien 2008 ja 2009 aineistoilla sekä avoinna olon kestojen että rekrytointiaikojen selittämiseen, mutta kertoimet eivät eroa vuosien välillä juuri mitenkään, vaan erot jäävät korkeintaan joihinkin prosenttiyksikköihin. Tulkinnallisia eroja ei siis esiinny. Osassa malleja esiintyy kuitenkin multikollineaarisuusongelmia. Näin voidaan todeta, että kerrostumamuuttujalla (vuosimuuttuja) varustettu eloonjäämisanalyysi antaa riittävän kuvan keston vaikuttavista tekijöistä, koska selittäjät eivät käyttäydy eri tavoin eri vuosina.

5.3 Mitkä tekijät liittyvät eri täyttötapoihin?

Seuraavassa tarkastellaan eri täyttötapoihin liittyviä keskeisiä tekijöitä. Tämä toteutetaan multinominaalisella logistisella regressiomallilla⁹. Selitettävänä muuttujana malleissa käytetään täyttötapoja. Pelkkä vuosi ja kvartaali selittävinä muuttujina eivät tuota hyviä malleja, pseudoselitysaste jää yhden prosentin tasolle.

Valittaessa malliin mukaan selittäviksi muuttujiksi kuntatyyppi, työaika, työn kesto, henkilöstön koko, työnantajasektori sekä työpaikan tyyppi ja vuosi, saadaan teknisesti kohtuullinen malli, joka myös antaa selityksiä tai ainakin profiloitteja eri täyttötapojen käytölle. Yksityiskohtaiset mallitulos on raportoitu liitteessä. Mallissa on referenssiryhmänä verkkotäyttö.

Työhönoituksesta tapahtuva täyttö saa korkeimman odotetun beta-kertoimen muun kuin palkkatyön (=yrityspaikka, provisiopaikka tai vuorotteluvapaasijaisuus) osalta (40,1), osoitusten käyttö on todennäköistä myös lyhytkestoisissa, alle 3 kk töissä (kerroin 3,6), muulla kuin yksityisellä sektorilla ja muualla kuin kaupunkimaisissa kuntatyypeissä. Osoitusta käytetään todennäköisesti päivätyössä ja henkilöstömäärän ollessa yli 200. Nämä kertoimet kuvaavat siis riskisuhdetta, että täyttötapana on työhönoitus verrattuna verkkotäyttöön. Osoituksen käyttö vuonna 2008 on ollut vain 8 % todennäköisempää kuin vuonna 2009.

Muuten toimiston hakijalla täyttö saa sekin korkean riskisuhteen (2,3) muulle kuin palkkatyölle sekä vuodelle 2008 (1,15). Muu kuin yksityinen sektori painottuu voimakkaasti (0,11), samoin muu kuin kaupunkimainen kuntatyyppi (0,48) ja henkilöstökokona alle 200 (0,57). Päivätyöhön (0,80) on myös korkeampi riski kuin muuhun työaikamuotoon.

⁹ Multinominaalisessa logistisessa regressiomallissa selitetään moniluokkaista nominaaliasteikollista muuttujaa, joista yksi luokka valitaan referenssiryhmäksi. Selittäjät ovat diskreettejä tai nominaaliasteikollisia muuttujia, joiden on oltava loogisessa yhteydessä selitettävään ja selittäjät eivät saa korreloida voimakkaasti keskenään. Mallissa selittäjät ovat jokaiselle selitettävän muuttujan luokalle samat.

Täytetty muuten –ryhmässä riskisuhde on korkea muussa kuin palkkatyössä ja lievemmin alle 3 kk kestoisessa työssä, voimakkaasti muussa kuin yksityisen sektorin työnantajalla ja samoin muussa kuin kaupunkimaisessa kuntatyypissä. Painotusta on riskisuhteen perusteella myös päivätyöhön sekä henkilöstökokoon alle 200. Vuonna 2008 riski täytetty muuten –lopputulokselle oli 11 % suurempi kuin vuonna 2009.

Ehdokkaita riittävästi saa korkean riskisuhteen muussa kuin palkkatyössä ja alle 3 kk kestoisessa työssä, hyvin korkean muussa kuin kaupunkimaisessa kuntatyypissä ja muulla kuin yksityisellä sektorilla. Päivätyö saa myös kohtalaisen riskisuhteen, kuten henkilöstökoko alle 200:kin. Vuosi 2008 saa kertoimen 0,75, mikä merkitsee että ”täyttöriski” oli 25 % alhaisempi kuin vuonna 2009.

Hakuaika päättynyt –ryhmässä painottuu muu kuin palkkatyö, muu kuin yksityinen sektori sekä muu kuin kaupunkimainen kuntatyyppi, yli 3 kk kestoinen työ, päivätyö ja henkilöstökoko alle 200. Vuoden 2008 riskisuhde on 0,87 eli ”täyttöriski” oli 13 % alhaisempi kuin vuonna 2009.

Yleisesti tuloksia voidaan tulkita niin, että julkisen työnvälitystoiminnan kannalta ”passiivisemmat”¹⁰ täyttötavat nousivat vuonna 2009 taantumassa ”todennäköisemmiksi” ja erityisesti ”muuten TE-toimiston hakijalla täyttö” epätodennäköisemmäksi, samoin ”täytetty muuten” ja lievemmin myös työhönoituksesta tapahtuva täyttö. Näyttää myös siltä, että vaikka taantumalla on ollut vaikutusta eri työpaikan täyttötapojen käyttöön, ovat muut työpaikan profiilitekijät kuin taantumavuosi voimakkaammin täyttötapojen valintaan vaikuttavia. Vaikuttaa kuitenkin hyvin loogiselta, että avointen paikkojen määrän ja työnhakijoiden määrän suhteen muututtua olennaisesti vuonna 2009 edellisestä vuodesta, ”passiivisemmat” täyttötavat muuttuvat tällaisessa tilanteessa todennäköisemmiksi ja TE-toimiston hakijoiden mahdollisuudet työpaikan saamiseen heikkenevät.

5.4 Täyttöön vaikuttavia tekijöitä TE-toimistotasolla

TE-toimistotasolla tarkasteltiin myös logistisella regressiomallilla työpaikkojen täyttöön vaikuttavia tekijöitä. Tällä aineistolla pystyttiin ottamaan mukaan myös työvoiman tarjontapuolen tekijöitä. Malliin valittiin selitettäväksi muuttujaksi työpaikkojen täytön suhteellinen muutos v. 2008-2009, jossa referenssiryhmänä oli TE-toimiston keskimääräistä heikompi täytettyjen paikkojen muutos. Käytännössä 1-ryhmään tulivat toimistot, joissa täytettyjen paikkojen määrän suhteellinen muutos oli suurempi kuin -25,66 % eli keskiarvokin oli vahvasti miinuksella (pudotus oli siis keskiarvoa pienempi tai siinä oli kasvua). Selittävinä muuttujina käytettiin peruspalvelujen henkilötyövuosien muutosta 2008-2009, jossa 1-ryhmässä olivat toimistot, joissa muutos oli enemmän kuin -0,71 %. Nuorisotyöttömyyden muutos 2008-2009 prosenttiyksikköinä katkaistiin keskiarvon +3,42 %-yksikköä kohdalta ylöspäin 1-ryhmään kuuluvaksi (=nuorisotyöttömyys kasvanut keskimääräistä enemmän). Aktivointiasteen muutoksessa 2008-2009 keskiarvon -6,48 ylittävät toimistot muodostivat 1-ryhmän (pudotus keskiarvoa pienempi tai kasvua). Lisäksi käytettiin työttömyysasteen muutosta 2008-2009, jossa 1-ryhmään tulivat keskiarvon 2,45 % ylittävät toimistot (työttömyyden kasvu keskimääräistä suurempi).

¹⁰ Työpaikkojen täyttötavat voidaan jakaa julkisen työnvälityksen näkökulmasta ”aktiivisiin” ja ”passiivisiin” täyttötavoihin. Aktiivisissa täyttötavoissa virkailijalla tai julkisella työnvälityksellä muutoin on selkeä panos työnvälitysprosessissa. Erityisesti työhönoitusta voidaan pitää aktiivisena työpaikkojen täyttötavana. Työnvälityksen kannalta ”passiivisia” täyttötapoja ovat hakuaika päättynyt ja ehdokkaita riittävästi –kategoriat. Muut täyttötavat voivat olla eri tavoin aktiivisia.

Kun TE-toimistoja on 75 kpl, ei tuloksena muodostunut tilastollisesti merkitseviä malleja. Koska kyseessä on kuitenkin kokonaisaineisto, voidaan vain todeta mallien olevan teknisesti epätyydyttäviä, mutta havaittujen relaatioiden pätevän TE-toimistoissa. Piste-estimaattien perusteella voidaan esittää ainakin suuntaa-antavia tulkintoja. Ensimmäisessä mallissa havaitaan, että peruspalvelujen henkilötöyvuosien muutoksen ollessa keskimääräistä suurempi, lisää se työpaikkojen täyttöä keskimääräistä enemmän riskisuhteella 2,14 (on 114 % todennäköisempää, että työpaikkoja täytön pudotus on ollut keskimääräistä vähäisempi, jos henkilötöyvuosia on peruspalveluissa ollut keskimääräismuutosta enemmän). Aktivointiasteen keskimääräistä suurempi muutos vaikuttaa täyttöön kertoimella 1,36 ja työttömyyden keskimääräistä suurempi muutos kertoimella 0,45. Alle 25-vuotiaiden työttömien osuuden keskimääräistä suurempi kasvu kaikista toimiston työttömistä saa kertoimen 0,41. Nuorisotyöttömyys saa ykkösestä alaspäin poikkeavan piste-estimaatin arvon siksi, että nuorisotyöttömyys on kasvanut vuodesta 2008 vuoteen 2009. Kokonaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden osuuden kasvut toimivat samansuuntaisesti eli työttömyyden kasvu heijastaa kysynnän laskua ja paikkojen täyttöä on silloin vähemmän. Nuorisotyöttömyyden keskimääräistä suurempi kasvu siis laskee selvästi todennäköisyyttä, että paikkojen täyttö on laskenut keskimääräistä vähemmän. Mallissa häiritsevänä seikkana on todettava myös aktivointiasteen ja nuorisotyöttömyyden välinen .36:n tasoinen multikollineaarisuusongelma. Kiinnostavaa on kuitenkin se, että politiikkamuuttujista alustavasti paikkojen täyttöön näyttäisi vaikuttavan voimakkaammin henkilötöyvuosien määrän muutos verrattuna työttömyyden rakennetekijöihin. Henkilötöyvuosien määrän muutosta koskeva tulos on työpaikkojen täytön puolella (kysynnän ja tarjonnan onnistunut yhteensovitus) samansuuntainen kuin Hainmueller, Hofmann, Krug ja Wolf (2009) raportoivat edellä esitellyn saksalaisen kokeilun vaikutuksista työttömyysasteen laskuun. Varauksena tulokselle on todettava mahdollinen endogeenisuusongelma.

Taulukko 14. Työpaikkojen täytön 2008-2009 muutoksen logit –estimointi TE-toimistoittain

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu (B)	95% LV EXP(B)	
						alaraja	yläraja
aktivointiaste (muut. yli -6,48 %-yks.)	,310	,554	,313	,576	1,364	,460	4,041
peruspalvelujen htv (muut. yli -0,71 %)	,762	,524	2,110	,146	2,142	,766	5,983
alle 25-v. osuus työttömistä (muut. yli 3,42 %-yks.)	-,891	,541	2,710	,100	,410	,142	1,185
työttömyysaste (muut. yli 2,45 %)	-,790	,527	2,252	,133	,454	,162	1,274
vakio	-,067	,629	,011	,915	,935		

n=75, -2 log likelihood=92,1, Cox & Snell $r^2=13$ %, Nagelkerke $r^2=17$ %, oikein luokiteltuja havaintoja = 64 %

6. PÄÄTELMÄ

Vuodesta 2007 vuoteen 2010 avointen työpaikkojen määrän lasku jäi kestoltaan selvästi lyhyemmäksi kuin 1990-luvun lamassa. Avointen työpaikkojen määrät kääntyivät uudelleen nousuun myös 1990-luvun tilannetta lyhyemmän empimisvaiheen jälkeen. Paikkamäärät alkoivat laskea yksityisellä sektorilla pienissä ja keskisuurissa yrityksissä jo loppuvuodesta 2008 ja positiivinen käänne näkyi joulukuussa 2009.

Työpaikkailmoitusten määrät vähenivät kaikilla toimialoilla ja kaikissa ammattiryhmissä. Tästä huolimatta löytyy yksittäisiä ammatteja, joissa rekrytoinnit lisääntyivät taantumasta huolimatta. Näissä on mukana paljon provisio- ja yrittäjäpohjaisia työpaikkoja. Tällaista on esimerkiksi erilainen myyntityö. Kaikkein voimakkaimmin rekrytoinnit vähenivät teollisessa työssä ja kuljetustyössä. Rekrytointeja tehtiin myös niissä ammateissa, joissa väheneminen oli voimakkainta. Rekrytointien vähenemiseen ei liity töiden epätyypillistymistä, vaan kyse oli ennen kaikkea volyymin laskusta. Rekrytoinnit vähenivät vähemmän suurehkoissa (yli 200 henkilön) työpaikoissa pienempiin verrattuna.

Alueellisesti rekrytointi supistui kaikkien ELY-keskusten alueella julkisessa työlläytöksessä. Supistuminen oli voimakkainta maan etelä- ja länsiosissa. Suurista kaupungeista paikkamäärät laskivat odotettua vähemmän Lahden seudulla, Oulun seudulla, Jyväskylässä, Vaasassa ja Kuopiossa, kun taas Tampereella, Espoossa, Turussa ja Vantaalla avointen paikkojen määrät putosivat odotettua voimakkaammin. Absoluuttisesti Helsingin paikkamäärän pudotus vuodesta 2008 vuoteen 2009 oli ylivoimaisesti suurin.

Työpaikkojen täyttö tehostui taantumassa, mikä oli odotettuaakin. Eri täyttötavoista eniten tehostuivat kategoriat täytetty muuten (tehostui keskimäärin 8 päivää) sekä verkkotäyttö (7,5), myös ehdokkaita riittävästi (5,2) sekä muuten toimiston hakijalla täyttö (5,7) tehostuivat paljon. Työhönsoituksesta täyttökin tehostui, mutta koska se on selkeästi tehokkaimpien täyttöprosessien menetelmä, absoluuttinen tehostuminen jäi 1,7 päivään.

Tehtyjen analyysien mukaan rekrytointiprosessia näyttävät tehostavan osoitusten käyttö täyttöprosessissa, työpaikan sijainti kaupunkimaisessa kunnassa ja ainakin 200:n henkilöstökoko. Työpaikat, joissa työaika on määritelty muuksi kuin päivätyöksi, ovat yleensä täyttyneet muita työpaikkoja hitaammin. Lyhytkestoisissa töissä avoinna olon kesto on yleensä keskimääräistä lyhyempi, mutta työn lyhytkestoisuus ei näytä vaikuttavan rekrytointiprosessissa työnantajan osuuksien pituuksiin (mm. hakijoiden arviointeihin ja haastatteluihin kuuluviin aikoihin). Yksityisen sektorin työpaikat ovat yleensä pidempään avoinna, mutta työnantajan osuus näiden paikkojen rekrytointiprosessissa on yleensä lyhyempi. Vuonna 2009 paikkojen täytössä painottuivat enemmän julkisen työlläytöksen näkökulmasta ”passiiviset” täyttömenetelmät ja paikkojen täyttö näytti painottuvan enemmän työnantajan vastuulle TE -toimiston sijasta. Julkisen työlläytöksen kannalta olennaista oli, että kysyntä laski v. 2009 eniten ammateissa, joissa toimiston hakijalla täyttö on tyypillistä ja kysyntä kasvoi puolestaan ammateissa, joissa toimiston hakijalla täyttö on vähäisempää.

Kaiken kaikkiaan työvoiman rekrytointi vuosien 2008-2009 taantumatilanteessa oli julkisen työlläytöksen kannalta pitkälti volyymin laskua, täyttötapojen uudenlaista painottumista ja rekrytointiprosessien tehostumista. Työpaikat eivät muuttuneet taantumassa epätyypillisemmiksi, vaan kyse oli ennen kaikkea volyymin laskusta yksityisissä yrityksissä. Taantumalle tyypillisesti yrittäjä- ja provisiopohjaiset paikat kuitenkin kasvattivat volyymiaan jossain määrin. Julkisen työvoimapolitiikan kannalta on olennaista havaita, että vaikka rekrytointi julkisessa työlläytök-

sessä pysyi korkealla määrällisellä tasolla, heikkenivät työ- ja elinkeinotoimistojen työnhakijoiden mahdollisuudet näidenkin työpaikkojen saamiseen paikkojen rakenteen jonkinasteisen muutoksen myötä.

Työvoimapolitiikkaan seuraa suositus taantumasta eniten kärsivien alojen työnhakijoiden tehokkaammasta ohjaamisesta ammatinvalinnanohjaukseen, koulutukseen, ammatinvaihtoon ja työnhakualueiden laajentamiseen sekä soveltuvien hakijoiden yksilöllisemmästä esittelystä rekrytoiville työnantajille erityisesti rekrytointivolyymiaan kasvattavilla tai korkealla pitävillä aloilla. Taantumatilanne edellyttääkin työnantajayhteistyöhön uudenlaisten mallien kehittelyä, jotta prosessit pysyvät tehokkaina ja TE -toimistojen hakijoiden työnsaantimahdollisuuksia voidaan parantaa. Pienten yritysten supistaessa rekrytointejaan taantumassa nopeasti, tulisi työnvälitystoiminnan painopistettä kyetä yhtä nopeasti siirtämään suurempien yritysten suuntaan. Tällöin julkinen työnvälitys on useammin myös vaihtoehtoinen työvoiman rekrytointikanava, joten palvelujen laatuun ja osuvuuteen on kiinnitettävä tarkkaa huomiota. Näin toimien julkinen työnvälitys voi tehostaa sekä työnantaja- että työnhakija-asiakkaidensa palvelua taantumassa.

Lähteet

Alho, Kari (2010): Lama, rakennekriisi ja elvytys – näkökohtia toimialoittaisesta sopeutumisesta ja talouspolitiikan mitoituksesta talouskriisin jälkeen. Keskusteluaiheita No. 1215. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos.

Alho, Kari – Kiander, Jaakko (2009): Työmarkkinoiden kehityksen kokonaistaloudellinen tausta ja lähivuosien sopeutuminen. Keskusteluaiheita No. 1198, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos.

Alho, Kari – Kiander, Jaakko (2010): Työmarkkinat kriisissä ja sen jälkeen. Teoksessa Rouvinen ja Ylä-Anttila (toim.) Kriisin jälkeen. Taloustieto Oy

Davis, Steven J. – Faberman, R. Jason- Haltiwanger, John C. (2010): The establishment-level behaviour of vacancies and hiring, www.philadelphiafed.org/research-and-data/publications/working-papers/

Engström, Per – Hesselius, Patrik – Holmlund, Bertil (2009): Vacancy Referrals, job search and the duration of unemployment: a randomized experiment. IFAU Working Paper 2009:3 www.ifau.se

Farm, Ante (2009). Unemployment and vacancies, Swedish Institute for Social Research (SOFI), Working paper 8/2009, www.sofi.su.se

Hainmueller, Jens – Hofmann, Barbara – Krug, Gerhard – Wolf, Katja (2009): Do more placement officers lead to lower unemployment? Evidence from Germany. IAB Discussion Paper 13/2009, www.iab.de

Heinonen, Elisabet – Hämäläinen, Kari – Räisänen, Heikki - Sihto, Matti - Tuomala, Juha (2004): Mitä on työvoimapolitiikka? VATT-julkaisuja 38, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki

Layard, Richard – Nickell, Stephen – Jackman, Richard (2005): Unemployment. Macroeconomic performance and the labour market. Oxford University Press.

Myrskylä, Pekka (2010): Taantuma ja työttömyys. Työ ja yrittäjyys 57/2010, työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Helsinki

Noll, Susanne – Heckmann, Markus – Rebien, Martina (2009): Erscheinungsformen und Ausmass ungedeckter Arbeitskräftenachfrage in de Verlaufsperspektive. IAB Forschungsbericht 7/2009, www.iab.de

Pohjola Matti (1998): Investoinnit, talouden kasvu ja työttömyys. Teoksessa Pohjola (toim.): Suomalainen työttömyys. Taloustieto Oy.

Pohjola, Matti (2010): Taantumien syvyydestä. Kansantaloudellinen aikakauskirja 3/2010.

Rouvinen, Petri – Ylä-Anttila, Pekka (2010): Mistä olikaan kysymys) Johdanto ja yhteenveto. Teoksessa Rouvinen ja Ylä-Anttila (toim.) Kriisin jälkeen. Taloustieto Oy

Räisänen, Heikki (2004): Työvoiman hankinta julkisessa työnvälityksessä. VATT-tutkimuksia 107, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki

Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (2010); TE-toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus. TEM-analyyseja 19/2010, työ- ja elinkeinoministeriö, www.tem.fi

Tuomaala, Mika (2010): Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009. TEM-analyyseja
22/2010, työ- ja elinkeinoministeriö,
http://www.tem.fi/files/26994/Tyovoiman_hankinta_toimipaikoissa_vuonna_2009.pdf

Liitteet

Liite 1. Työpaikkailmoitusten määrät ja muutokset ammattiryhmittäin

<i>Tieteellinen ja tekninen työ</i>	2008	2009	Muutos	Suht.muutos
RAKENNUSINSINÖÖRI	1330	702	-628	-47,2
TYÖNJOHTAJA (RAKENNUS)	900	586	-314	-34,9
RAKENNUSMESTARI	302	124	-178	-58,9
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (RAKENNUS)	450	172	-278	-61,8
SÄHKÖINSINÖÖRI	1062	450	-612	-57,6
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (SÄHKÖ)	222	66	-156	-70,3
ELEKTRONIIKKAINSINÖÖRI	440	123	-317	-72,0
AUTOMAATIOINSINÖÖRI	300	82	-218	-72,7
TIETOTEKNIKAN INSINÖÖRI	1458	1028	-430	-29,5
KONEINSINÖÖRI	1366	401	-965	-70,6
TUOTANTOINSINÖÖRI (KONE)	237	56	-181	-76,4
TYÖNJOHTAJA (KONE)	571	183	-388	-68,0
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (KONE)	903	161	-742	-82,2
LVI-INSINÖÖRI	561	366	-195	-34,8
TYÖNJOHTAJA (MUUT ALAT)	283	103	-180	-63,6
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (MUUT ALAT)	424	179	-245	-57,8
MUUT ALARYHMÄÄN 007 KUUL. INSINÖÖRIT	222	121	-101	-45,5

<i>Kaupallinen työ</i>	2008	2009	Muutos	Suht.muutos
MYYMÄLÄNHOITAJA	939	588	-351	-37,4
MYYJÄ	7707	5100	-2607	-33,8
KIOSKIMYYJÄ	777	538	-239	-30,8
MYYMÄLÄN KASSANHOITAJA	1333	811	-522	-39,2
TEKSTIILIMYYJÄ	1345	863	-482	-35,8
KENKÄ- JA LAUKKUMYYJÄ	293	168	-125	-42,7
RAUTA- JA RAKENNUSTARVIKEMYYJÄ	922	495	-427	-46,3
AUTOMYYJÄ	200	66	-134	-67,0
VAPAA-AJANTARVIKEMYYJÄ	343	185	-158	-46,1
ATK-LAITE- JA -TARVIKEMYYJÄ	204	85	-119	-58,3
HUONEKALUMYYJÄ	1112	724	-388	-34,9
ELINTARVIKEMYYJÄ	535	381	-154	-28,8
LIHAMYYJÄ	283	221	-62	-21,9
KEMIKALIOMYYJÄ	455	281	-174	-38,2
KUKKIENMYYJÄ	541	524	-17	-3,1
AUTOTARVIKEMYYJÄ	452	181	-271	-60,0
MUUT MYYJÄT	967	860	-107	-11,1
HUOLTOASEMA-APULAINEN	482	219	-263	-54,6
HUOLTOASEMAN KASSANHOITAJA	584	310	-274	-46,9
TORIMYYJÄ, TORIKAUPPIAS	430	350	-80	-18,6

<i>Kuljetustyö</i>	2008	2009	Muutos	Suht.muutos
LINJA-AUTONKULJETTAJA	815	647	-168	-20,6
TAKSINKULJETTAJA	1081	1193	112	10,4
AJONEUVOYHDISTELMÄNKULJETTAJA	2675	756	-1919	-71,7
KUORMA-AUTONKULJETTAJA	3785	1401	-2384	-63,0
PAKETTIAUTONKULJETTAJA	605	249	-356	-58,8
MUUT KUORMA-AUTON JA AJON.YHD.KULJETT	443	251	-192	-43,3

<i>Rakennustyö</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suht.muutos</i>
KIRVESMIES	2763	1942	-821	-29,7
MUURARI	279	212	-67	-24,0
LAATOITTAJA	311	325	14	4,5
RAKENNUSTYÖNTEKIJÄ	1825	1019	-806	-44,2
TELINEASENTAJA	326	208	-118	-36,2
MAALARI (RAKENNUS)	698	644	-54	-7,7
SEKATYÖNTEKIJÄ (RAKENNUSALA)	1738	870	-868	-49,9

<i>Teollinen työ</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suht.muutos</i>
KONEISTAJA	1782	284	-1498	-84,1
SORVAAJA	368	66	-302	-82,1
KONEENASENTAJA	1134	231	-903	-79,6
LAITOSMIES (KONEPAJA- JA METALLITEOLL)	234	84	-150	-64,1
AUTONASENTAJA (HUOLTOKORJAAMO)	1503	749	-754	-50,2
RASKAAN AUTOKALUSTON ASENTAJA	538	224	-314	-58,4
HUOLTOKORJAAMON TYÖNTEKIJÄ	847	626	-221	-26,1
OHUTLEVYSEPPÄ	246	88	-158	-64,2
SÄRMÄÄJÄ	513	90	-423	-82,5
RAKENNUSPELTISEPPÄ	319	264	-55	-17,2
LEVYSEPPÄHITSAAJA	802	152	-650	-81,0
LVI-ASENTAJA	492	318	-174	-35,4
ILMASTOINTIASENTAJA	332	158	-174	-52,4
PUTKIASENTAJA	717	465	-252	-35,1
HITSAAJA	1808	479	-1329	-73,5
MIG-HITSAAJA	415	58	-357	-86,0
KOKOOJA, KONEPAJA- JA METALLITEOLLISET TUOTT.	608	104	-504	-82,9
TUOTANTOTYÖNTEKIJÄ (METALLI)	1467	295	-1172	-79,9
MUUT ALARYHMÄÄN 759 KUULUVAT	1676	410	-1266	-75,5

<i>Ravintola-alan työ</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suht.muutos</i>
KEITTIÖPÄÄLLIKKÖ	592	339	-253	-42,7
RUOKAPALVELUJEN ESIMIES	451	390	-61	-13,5
KOKKI	5989	4183	-1806	-30,2
KEITÄJÄ	988	718	-270	-27,3
PITSANPAISTAJA	535	374	-161	-30,1
KEITTIÖTYÖNTEKIJÄ	4461	3121	-1340	-30,0
LAIVAHUOLTAJA	300	62	-238	-79,3
RAVINTOLATYÖNTEKIJÄ	2363	1505	-858	-36,3
MUUT ALARYHMÄÄN 913 KUULUVAT	456	381	-75	-16,4
VASTAANOTTOVIRKAILIJA	440	264	-176	-40,0
RAVINTOLAPÄÄLLIKKÖ	1156	614	-542	-46,9
BAARIMESTARI	413	334	-79	-19,1
RAVINTOLAN TARJOILIJA	4651	2941	-1710	-36,8
LAIVATARJOILIJA	233	114	-119	-51,1
RAVINTOLAN KASSANHOITAJA	878	512	-366	-41,7
KAHVILAMYYPÄ	1866	1224	-642	-34,4
PIKARUOKAMYYPÄ	793	657	-136	-17,2

Liite 2. Suhteelliset muutokset ammateittain, kun mukana ammatit, joissa 2008 ollut vähintään 200 avointa paikkaa:

Ammatit, joissa paikkojen määrä laskenut erittäin voimakkaasti:

<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suhteell. muutos</i>
MIG-HITSAAJA	415	58	-357	-86,02
TUOTANTOTYÖNTEKIJÄ	869	130	-739	-85,04
KONEISTAJA	1782	284	-1498	-84,06
KOKOOJA, KONEPAJA- JA METALLITEOLLISET TUOTT.	608	104	-504	-82,89
SÄRMÄÄJÄ	513	90	-423	-82,46
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (KONE)	903	161	-742	-82,17
SORVAAJA	368	66	-302	-82,07
LEVYSEPPÄHITSAAJA	802	152	-650	-81,05
TUOTANTOTYÖNTEKIJÄ (METALLI)	1467	295	-1172	-79,89
KONEENASENTAJA	1134	231	-903	-79,63
LAIVAHUOLTAJA	300	62	-238	-79,33
HUOLITSIJA	314	65	-249	-79,30
ELEKTRONIIKKA-ASENTAJA	691	148	-543	-78,58
KOKOOJA, SÄHKÖ-, ELEKTRONIIKKA- JA TELETEKN. LAITTEET	271	59	-212	-78,23
TUOTANTOINSINÖÖRI (KONE)	237	56	-181	-76,37
MUUT ALARYHMÄÄN 759 KUULUVAT	1676	410	-1266	-75,54
HITSAAJA	1808	479	-1329	-73,51
AUTOMAATIOINSINÖÖRI	300	82	-218	-72,67
TRUKINKULJETTAJA	505	141	-364	-72,08
ELEKTRONIIKKAIN SINÖÖRI	440	123	-317	-72,05
AJONEUVOYHDISTELMÄNKULJETTAJA	2675	756	-1919	-71,74
KONEINSINÖÖRI	1366	401	-965	-70,64
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (SÄHKÖ)	222	66	-156	-70,27

Ammatit, joissa paikkojen määrä laskenut selvästi:

<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suhteell. muutos</i>
TYÖNJOHTAJA (KONE)	571	183	-388	-67,95
MAALARI, LAKKAAJA	529	173	-356	-67,30
TELEASENTAJA	348	114	-234	-67,24
AUTOMYYJÄ	200	66	-134	-67,00
VARASTONHOITAJA	490	163	-327	-66,73
LASKUTTAJA	246	83	-163	-66,26
VIENTISIHTTEERI	257	87	-170	-66,15
PUHELINVAIHTTEENHOITAJA	271	95	-176	-64,94
VARASTOTYÖNTEKIJÄ	5335	1884	-3451	-64,69
OHUTLEVYSEPPÄ	246	88	-158	-64,23
TEOLLISUUDEN SÄHKÖASENTAJA	986	353	-633	-64,20
LAITOSMIES (KONEPAJA- JA METALLITEOLL)	234	84	-150	-64,10
TYÖNJOHTAJA (MUUT ALAT)	283	103	-180	-63,60
OSTAJA	369	136	-233	-63,14
HENKILÖSTÖKONSULTTI	491	181	-310	-63,14
KUORMA-AUTONKULJETTAJA	3785	1401	-2384	-62,99
MUUT MUOVITUOTETYÖNTEKIJÄT	401	152	-249	-62,09
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (RAKENNUS)	450	172	-278	-61,78

AUTOTARVIKEMYYJÄ	452	181	-271	-59,96
SEKATYÖNTEKIJÄ	446	179	-267	-59,87
MYYNTISIHTEERI	1095	444	-651	-59,45
RAKENNUSMESTARI	302	124	-178	-58,94
PAKETTIAUTONKULJETTAJA	605	249	-356	-58,84
RASKAAN AUTOKALUSTON ASENTAJA	538	224	-314	-58,36
ATK-LAITE- JA -TARVIKEMYYJÄ	204	85	-119	-58,33
KIELENKÄÄNTÄJÄ	303	127	-176	-58,09
TEKNINEN MYYJÄ	1428	602	-826	-57,84
SUUNNITTELUINSINÖÖRI (MUUT ALAT)	424	179	-245	-57,78
SÄHKÖINSINÖÖRI	1062	450	-612	-57,63
POSTIMIES	276	117	-159	-57,61
PELIHALLIN HOITAJA	288	124	-164	-56,94
KONEPUUSEPPÄ	343	148	-195	-56,85
KUORMAUSKONEENHOITAJA	266	115	-151	-56,77
TEKNINEN JOHTAJA	438	193	-245	-55,94
PROSESSINHOITAJA	354	160	-194	-54,80
HUOLTOASEMA-APULAINEN	482	219	-263	-54,56
ATK-KIRJOITTAJA	352	167	-185	-52,56
VARTIJA	1163	553	-610	-52,45
ILMASTOINTIASENTAJA	332	158	-174	-52,41
ILMOITUSMYYJÄ	224	108	-116	-51,79
LAIVATARJOILIJA	233	114	-119	-51,07
RESKONTRANHOITAJA	758	371	-387	-51,06
PAKKAAJA	816	401	-415	-50,86
MUUTTOMIES	402	199	-203	-50,50
AUTONASENTAJA (HUOLTOKORJAAMO)	1503	749	-754	-50,17
VAKUUTUSTARKASTAJA	480	240	-240	-50,00

Ammatit, joissa paikkojen määrä laskenut vain vähän:

	<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suhteell. muutos</i>
ERIKOISLÄÄKÄRI		1004	960	-44	-4,38
OSASTONHOITAJA		603	577	-26	-4,31
OPETUS- JA KASVATUSPSYKOLOGI		338	324	-14	-4,14
KUKKIENMYYJÄ		541	524	-17	-3,14
MUUT ALARYHMÄÄN 942 KUULUVAT		782	758	-24	-3,07
FARMASEUTTI		377	366	-11	-2,92
HAMMASLÄÄKÄRI		405	395	-10	-2,47
PARTURI-KAMPAAJA		2120	2070	-50	-2,36
ERITYISOPETTAJA		831	814	-17	-2,05
ERITYISLASTENTARHANOPETTAJA		317	313	-4	-1,26
MATEMATIIKANOPETTAJA		553	552	-1	-0,18

Ammatit, joissa paikkojen määrä lisääntynyt hiukan:

<i>Ammattikoodi</i>	<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suhteell. muutos</i>
24290	MUUT TOIMISTOTYÖNTEKIJÄT	252	254	2	0,79
10420	RÖNTGENHOITAJA	337	340	3	0,89
12310	SUUHYGIENISTI	314	319	5	1,59
26320	KORVAUSKÄSITTELIJÄ	326	332	6	1,84
15470	PERHETYÖNTEKIJÄ	218	223	5	2,29
10110	YLEISLÄÄKÄRI	677	695	18	2,66
16190	MUUT LASTENHOITAJAT, PÄIVÄHOITO	328	341	13	3,96
03120	LEHTORI	446	464	18	4,04
15230	SOSIAALITYÖNTEK. (KASVAT.- PER- HENEUV.)	198	206	8	4,04
62220	LAATOITTAJA	311	325	14	4,50
09590	MUUT JÄRJESTÖTYÖNTEKIJÄT	257	271	14	5,45
03239	MUUT AINEENOPETTAJAT JÄRJESTÖN PUH.JOHTAJA, JOHT.,	269	286	17	6,32
21210	TOIMM.J	308	328	20	6,49
82220	LEIPURI	293	313	20	6,83

Ammatit, joissa paikkojen määrä lisääntynyt selvästi:

<i>Ammattikoodi</i>	<i>Ammattinimike</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Muutos</i>	<i>Suhteell. muutos</i>
03610	KOULUTTAJA	446	491	45	10,09
54020	TAKSINKULJETTAJA	1081	1193	112	10,36
11210	TOIMINTATERAPEUTTI	203	225	22	10,84
33220	MYYNTINEUVOTTELIJA	7955	8903	948	11,92
94990	MUUT ALARYHMÄÄN 949 KUULUVAT	274	310	36	13,14
33210	MYYNTIEDUSTAJA	7087	8194	1107	15,62
03290	MUUT AMMATIN- JA ERIKOISAINEIDEN OP.	308	366	58	18,83
03242	LIIKENNEOPETTAJA	238	284	46	19,33
03410	ERITYISLUOKANOPET. (MUKAUTETTU OPETUS)	333	403	70	21,02
11310	PUHETERAPEUTTI	166	201	35	21,08
33190	MUUT MYYNTITYÖTÄ JOHTAVAT	172	218	46	26,74
21115	YRITTÄJÄ	1503	1959	456	30,34
33270	PUHELINMYYJÄ	4652	6142	1490	32,03
21116	FRANCHISING-YRITTÄJÄ	636	926	290	45,60
95140	MANIKYRISTI	169	253	84	49,70
29990	MUUT HALLINTO- JA TOIMISTOTYÖN- TEKIJÄT	154	234	80	51,95
30990	MUUT MAINOS- JA MARKK.ALAN TYÖ- TÄ TEK.	114	202	88	77,19
10320	ERIKOISSAIRAANHOITAJA	180	372	192	106,67

Liite 3. Työpaikan täyttötapojen multinominaalinen logistinen regressioestimointi

		parametriestimaatit						
täyttötapa (vain täytöt) ^a		B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	odotettu (B)	95% LV Exp(B)	
							alaraja	yläraja
täytetty työhönsoituksesta	Intercept	3,664	,044	7030,884	,000			
	kuntatyyppi (kaupunkimainen)	-1,862	,022	7114,845	,000	,155	,149	,162
	työaika (ei päivätyö)	-,625	,017	1296,318	,000	,535	,517	,554
	työn kesto (alle 3 kk)	1,274	,019	4304,055	,000	3,577	3,443	3,715
	henkilöstön koko (min. 200)	,255	,022	140,781	,000	1,291	1,237	1,346
	sektori (yksityinen)	-2,801	,038	5518,424	,000	,061	,056	,065
	työpaikan tyyppi (ei palkkatyö)	3,690	,040	8526,094	,000	40,054	37,036	43,317
	vuosi=2008	,075	,017	18,714	,000	1,078	1,042	1,116
	vuosi=2009	0 ^b
muuten tston hakijalla	Intercept	4,010	,042	8964,233	,000			
	kuntatyyppi (kaupunkimainen)	-,744	,021	1280,824	,000	,475	,456	,495
	työaika (ei päivätyö)	-,226	,014	263,702	,000	,797	,776	,819
	työn kesto (alle 3 kk)	-,001	,018	,005	,946	,999	,965	1,034
	henkilöstön koko (min. 200)	-,563	,020	812,968	,000	,570	,548	,592
	sektori (yksityinen)	-2,184	,037	3496,494	,000	,113	,105	,121
	työpaikan tyyppi (ei palkkatyö)	,831	,041	418,873	,000	2,296	2,120	2,486
	vuosi=2008	,143	,015	89,394	,000	1,154	1,120	1,189
	vuosi=2009	0 ^b
täytetty muuten	Intercept	2,686	,047	3204,033	,000			
	kuntatyyppi (kaupunkimainen)	-1,615	,024	4421,382	,000	,199	,190	,209
	työaika (ei päivätyö)	-,438	,020	476,087	,000	,645	,620	,671
	työn kesto (alle 3 kk)	,326	,023	202,975	,000	1,386	1,325	1,449
	henkilöstön koko (min. 200)	-,395	,028	197,637	,000	,674	,638	,712
	sektori (yksityinen)	-1,926	,041	2231,388	,000	,146	,135	,158
	työpaikan tyyppi (ei palkkatyö)	1,295	,047	755,488	,000	3,650	3,328	4,003
	vuosi=2008	,099	,021	22,414	,000	1,105	1,060	1,151
	vuosi=2009	0 ^b
ehdokkaista riittävästi	Intercept	1,674	,061	763,054	,000			
	kuntatyyppi (kaupunkimainen)	-1,921	,032	3682,936	,000	,146	,138	,156

	työaika (ei päivätty)	-,566	,031	342,019	,000	,568	,535	,603
	työn kesto (alle 3 kk)	,418	,032	170,414	,000	1,519	1,426	1,617
	henkilöstön koko (min. 200)	-,809	,050	262,476	,000	,445	,404	,491
	sektori (yksityinen)	-1,458	,053	753,467	,000	,233	,210	,258
	työpaikan tyyppi (ei palkkatyö)	,988	,067	215,496	,000	2,687	2,354	3,065
	vuosi=2008	-,286	,029	94,300	,000	,751	,709	,796
	vuosi=2009	0 ^b
hakuaikea päättynyt	Intercept	4,774	,042	13063,705	,000			
	kuntatyyppi (kaupunkimainen)	-,649	,020	1017,490	,000	,522	,502	,544
	työaika (ei päivätty)	-,379	,013	803,801	,000	,684	,667	,703
	työn kesto (alle 3 kk)	-,644	,017	1355,515	,000	,525	,508	,544
	henkilöstön koko (min. 200)	-,321	,019	301,296	,000	,725	,699	,752
	sektori (yksityinen)	-2,203	,037	3629,110	,000	,110	,103	,119
	työpaikan tyyppi (ei palkkatyö)	1,130	,039	827,970	,000	3,096	2,866	3,343
	vuosi=2008	-,135	,014	87,437	,000	,874	,850	,899
	vuosi=2009	0 ^b

a. referenssikategoria on: täytetty verkon kautta.

b. tämä parametri on asetettu nolaksi, koska se on tyhjä

n=416 864, puuttuvat havainnot = 121 647, yhteensä = 538 511, -2 log likelihood = 3,44E4, khii²=1,097E5, vapausasteet =35, merkitsevyyt= ***, pseudoselitysasteet: Cox & Snell=23 %, Nagelkerke=25 %, McFadden=10 %

TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt
→ www.tem.fi → julkaisut → TEM-analyyseja

Nio, Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi, Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (4/2008); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala, Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo, Johanna – Tuomaala, Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella, Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala, Mika – Torvi, Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen, Ville – Kangaspunta, Kirsi – Räisänen, Heikki – Sardar, Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala, Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo, Johanna – Torvi, Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007-2009**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna, Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (18/2009); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (19/2010); **TE -toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna, Anssi – Mella, Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008 – 2010**

Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala, Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**

Kaarna, Anssi – Mella, Ilkka (23/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008 – 2010**

Nio Ilkka – Sardar Paula (24/2010); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2008**

Alatalo Johanna – Nio Ilkka – Tuomaala Mika (25/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2010**